

ŽIVOTOPIS

VĚRNÉ SLUŽEBNICE BOŽÍ,

▣ CTIHODNÉ MATKY ▣

MARIE ELEKTY OD JEŽÍŠE

Z ŘÁDU BOSÝCH KARMELITEK.

NAPSAL

P. FRANT. BLAŽÁK,

KNĚZ ŠHROMAŽDĚNÍ NEJSV. VYKUPITELE.

S POVOLENÍM NEJDŮST. KNÍŽ. ARCIB. KONSISTOŘE V PRAZE
A ŘEHOLNÍCH PŘEDSTAVENÝCH.

CENA 2 K.

V PRAZE 1910.

CYRILLO-METHODĚJSKÁ KNIHTISKÁRNA V. KOTRBA.

NÁKLADEM VLASTNÍM.

Ze spisů P. FRANT. BLAŽÁKA, C. Ss. R., doporučujeme hlavně tyto:

1. Rozjímání o ctnostech sv. Alfonsa, sv. Klementa a sv. Gerarda.

S životopisnými nástinými těchž sv. — Cena 1 K.

2. Katolický spolek lidový.

Návod k organisování lidu dle vzoru katolíků v Porýnsku a Westfálsku. — Cena 32 h.

3. Moderní katechismus. 4. vydání.

S trochou pepře na porozuměnou.

8° (20 str.) Cena 14 hal.

Výtečná zbraň proti „Volným myslitelům“. Obsahuje:
O myšlení. — O náboženství. — O kněžích a církvi. —
O mravnosti. — O moderním nebi. — O nepřátelích
humanity. — Začátky nového světa.

4. Vzdělání kněžského dorostu. 2. vydání.

Cena 40 h.

5. Bezženství čili celibát katol. duchovenstva.

Cena 1 K 20 h.

6. Česko-německo-maďarské zrcadlo zpovědní.

Pomůcka pro kněze zpovědníky. — Cena 20 h.

7. Sv. Klement Maria Hofbauer. 2. vydání.

Krátký životopis. — Cena 20 h.

8. Knížečka o odpustcích,

pateronásobném škapulíři a sv. růženci. 2. vydání.
Cena 10 hal.

9. Moderní škola.

Vel. 8° (26 str.) Cena 25 h.

Spisek líčí urputný boj moderních nevěrců, „volných myslitelů“ proti víře a náboženství.

10. Z porýnských missí.

Cena 16 h.

Spisy vdp. Blažáka těší se tak vzácné oblibě, že jeho práce došly již několikátého vydání.

Všecky objednávky vyřizuje

knihkupectví V. Kotrba, Praha-II., Pštrossova ul. č. 198.

MARIA ELEKTA OD JEŽÍŠE,
z řádu bosých karmelitek.

ŽIVOTOPIS

VĚRNÉ SLUŽEBNICE BOŽÍ, CTIHODNÉ MATKY

MARIE ELEKTY OD JEŽÍŠE

ZAKLADATELKY KLÁŠTERA BOSÝCH KARMELITEK V PRAZE.

NAPSAL

P. FRANT. BLAŽÁK, C. Ss. R.

V PRAZE 1910.

CYRILLO-METHODĚJSKÁ KNIHTISKÁRNA V. KOTRBA.
NÁKLADEM VLASTNÍM.

Imprimatur.

Z k. a. Ordinariátu v Praze, dne 16. března 1910.

Č. 3269.

Dr. **Jan Sedlák**,
gen. vikář.

ÚVOD.

Marii Elektu od Ježíše, z řádu bosých karmelitek, můžeme vším právem nazvati hvězdou ukazující nám životem svým a svými ctnostmi cestu k pravému štěstí a blahu, k spáse časné i věčné.

Nesčetní lidé jsou bohužel na světě pohříženi jen v marnostech pozemských a hledají všecko štěstí své v pouhých požitcích smyslných, v bohatství, v slávě a v rozkoších těla. Po tomto nebi touží s napětím všech sil, tohoto štěstí chtějí si dobytí za každou cenu, jemu obětují nezřídka všecky své snahy a práce, ano i své zdraví, svůj klid, své svědomí, svou víru, slovem všecko. Ale štěstí, za nímž se tak slepě a vášnivě ženou, přece ubozí tito pobloudilci nenalézají. Hledají na světě nebe a nalézají jen útrapy, pláč, nářek, zoufalství.

Ó, pravé štěstí třeba nám jinde hledati. Naše srdce stvořeno jest pro lásku. V lásce

nalézáme celé štěstí své, a to v lásce čisté a svaté a vůlí Boží posvěcené. Ta jest tak tichá, klidná a blaživá a při tom tak silná, obětovná a činná. Kdo v této lásce žije a své povinnosti věrně plní, štěstí dojíti musí.

A v této svaté lásce žila, pracovala a trpěla Maria Elekta a v ní našla celé své blaho časné i věčné. V této lásce máme ji tudíž následovati, v té jest nám vzorem i vůdkyní.

Nuže, milí čtenáři a milé čtenářky, zahlubejme se aspoň na chvíli do té láskou roznícené duše Marie Elekty a vizme ty její ctnosti, práce a strasti. Tak zahoříme i my ohněm svatého nadšení pro Boha a naučíme se v čisté, svaté a činné lásce hledati štěstí, kteréhož nám svět dátí nemůže.

Prohlášení spisovatelovo.

Poslušen jsa nařízení papeže Urbana VIII. ze dne 13. března 1625, 5. června 1631 a 5. července 1634, týkajících se svatořečení Svatých a blahořečení Blahoslavených, prohlašuji, že si neosobuji žádného práva, přisuzovati některému skutku nebo slovu obsaženému v tomto spisku větší nebo jinou cenu než mu přisuzuje nebo přisoudí Církev sv. katolická, jejímuž neomylnému soudu se ve všem dokonale podrobuji.

ČÁST PRVNÍ.

Bohumilý život M. Elekty.

Hlava I. V otčině.

1. Svaté dítě.

Uprostřed apenninských hor v střední Itálii rozprostírá se v malebném údolí řeky Nery svými železárnami proslavené město Terni. Jest jedno z nejstarších měst italských; má nyní na 35.000 obyvatelův.

Před 300 lety bylo Terni ovšem menší a též méně známé; ale za to vzkvétala tam křesťanská ctnost a zbožnost tím utěšněji; ano Terni stalo se tehdy rodištěm veliké světice a vřaděno tak navždy mezi ona šťastná místa, která se nejhrdinnějšími dušemi honositi mohou.

Žilť na začátku XVII. století v Terni šlechtic Alexius Tramazzoli se svou chotí Eutropií, rozenou z Ciamberlánů. Byli to manželé ne sice bohatí svými hmotnými statky, ale tím bohatší svými ctnostmi a

křesťanskou dokonalostí. Jejich zbožnost, svornost a křesťanskou lásku, zejména pak jejich dobrotu a štědrost k chudým obdivovali všichni.

Bůh manželství jejich požehnal několika dítkami, z nichž jedno stalo se velikou světící, zářící hvězdou v církvi svaté, pravým zázrakem nekonečné moci a dobroty Boží. Dítka to narodilo se 28. ledna 1605 třináct let před založením kláštera karmelitek v Terni a bylo pokřtěno v katedrálním chrámu Páně. Na křtu sv. dostalo jméno Kateřina.

Mnohé svaté vyznamenává Bůh zcela zvláštními dary a milostmi už při jejich narození, chce tak na tyto své miláčky předem svět upozorniti a zároveň ukázati, že co se jednou skrze ně stane, ne tak jejich přičiněním a prací státi se má jako mocí, která jim s nebe dána bude. Takovými dary mimořádnými ozdobil Bůh též Kateřinu již v nejútlejším mládí.

Malé novorozeňátko bylo jako nějakým tajemným nebeským světlem všecko ozářeno a činilo svým neobyčejným andělským vzezřením na každého hluboký dojem. Kolem rtíčků pohrával mu neustále libý úsměv, z očí hleděla mu podivuhodná duchaplnost, hlavička a celé tělíčko bylo jako ztělesněním zcela zvláštního svatého

klidu a u dětí neobvyklé důstojnosti. Také chování dítky prozrazovalo až nápadně cosi vyššího. Neplakalo nikdy a nedovolávalo se nářkem pomoci. Jakoby se umělo už samo zapírat, bývalo vždy se vším spokojeno a každým pohledem a každým hnutím dávalo najevo jakousi nadpřirozenou moc, která je skrz naskrz ovládala. Slovem všichni, kdož dítko viděli, nemohli se mu dosti vynadiviti a byli neodolatelnou, nadpřirozenou radostí všichni naplněni, tak že nenazývali Kateřinu jinak než dítkem svatým. Nejstarší životopisec její praví, že mimo dětského věku nic dětského na ní nebylo.

Největší radost z narození Kateřiny měli ovšem rodiče sami. Byla to pro ně ta nejkrásnější odměna za jejich zbožnost, že jim Bůh svěřil tak svaté dítko. Takový dar nedá se vyvážit ani zlatem a stříbrem. A tak to činívá Bůh z pravidla. Z rodinnostných a zbožných vyvoluje si nejraději své miláčky, které pak všemi dary a milostmi zahrnuje a celému světu na odiv staví. Svaté rodiny bývají nejúrodnějšími semeništi světců a světic Božích. Proto nalézáme též nejvíce kněží, řeholníků a řeholnic a hrdinných duší vůbec v těch krajích, kde spořádaný křesťanský rodinný život se blahodárně rozvíjí. Kdežto

krajiny, v nichž křesťanský život vyhynul, trpí i nedostatkem kněží a řeholnictva i nedostatkem těch, kteří by svými ctnostmi a pracemi nad jiné vynikali a ostatním v boji pro Boha, víru a církev vůdci býti mohli.

2. Vzorná výchova.

Z přátel Tramazzolových zajímal se o Kateřinu zvláště její strýc, bratr jejího otce, zbožný to a ctnostný kněz. Jmenoval se Angelus Tramazzoli a byl rektorem farního kostela sv. Jana Evangelisty v Terni. Docházel často do rodiny a pozoroval malé dítě vždy s největší zálibou a se svatým nadšením a říkal rodicům: „Toto dítě vychovávejte co nejlépe; její život bude pln vznešených a hrdinných skutků; Bůh vykoná skrze ni jednou veliké věci.“ Slova ta opakovával, jak se zdá, ze zvláštního vnuknutí Božího, zněla jako proroctví, které se na Kateřině také věrně vyplnilo.

Rodiče, beztoho zbožní, byli stálým tímto napomínáním svatého kněze tím více pobádáni, aby ničeho neopominuli, co by k výchově co nejdokonalejší prospěšným býti mohlo. Umínili si, že Kateřinu vychovají výhradně pro Pána Boha a službu jeho. Začátek učinili brzo, neboť omilost-

něné dítě dosáhlo užívání rozumu mnohem dříve než jak to obyčejně u dětí bývá. Jejich horlivost, moudrost a opatrnost ve výchově byla veškeré chvály hodna.

Jakmile se rozum maličké Kateřiny probouzeti začal, položen ihned základ k její budoucí svatosti. Napřed naučila se znáti Boha. Nejsvětější jména Ježíš a Maria byla první slova, která z úst jejích vyšla. Pro svaté pravdy jevila už v nejútlejším mládí zcela vzláštní vnímavost. Bylo pravým potěšením viděti, s jakým zájmem a s jakou pozorností naslouchávala, když jí rodiče první a základní pravdy sv. víry začali vštěpovati a jí vyprávěli o Bohu, jak je mocný a krásný a jak stvořil nebe i zemi, a o Adamu v ráji a o andělech a zvláště o milém Spasiteli, jak se v Betlemě narodil, z lásky k nám na kříži umřel a pak z mrtvých vstal a na nebe vstoupil. Ó, tehdy ta malá Kateřinka nespouštěla s rodičů ani očí, naslouchávala slovům jejích ani nedýchajíc a bylo podivuhodno, jak si důkladně pamatovala každé slovo a jak o tom, co slyšela, neustále přemýšlela, jakoby ji nic jiného nezajímalo a netěšilo. Takovým způsobem zapustila sv. víra v jejím malém srdéčku již záhy nejhlubší kořeny, aby časem vzrostla v mohutný strom přinášející stonásobný užitek.

Avšak rodiče nesnažili se jen rozum svého dítěte pravdami sv. víry povznést, nýbrž zušlechtovali též jeho srdce a vůli. Za tím účelem proplétali své náboženské výklady velmi vhodným poučováním o povinnostech, které nám Bůh a sv. víra ukládají, a vštěpovali tak už záhy malé Kateřince lásku k přikázáním Božím, ke ctnosti a k dobrým skutkům a varovali ji hříchu a různých zárodků jeho. Tak se naučila Kateřina již jako malé dítě sv. víru nejen znáti ale též podle ní žíti.

Toto dobré sítě zaseté v úrodnou půdu brzo se vyklíčilo. Slabostí a chyb, jaké u dítek i u dospělých nalézáme, Kateřina neznala. Her dětských nemilovala, čas mařiti si nenavykla, pohodlí a záliby v jídle a v šatech se štilila. Náklonosti k zlosti a podobným chybám uměla potlačiti už v prvních začátcích. Tak si zachovala srdce už od malička hříchu a náruživosti prosté.

Za to prospívala tím více v čisté a svaté lásce Boží. Boha milovala již v útlém mládí tak vroucně, že mnohé zbožné duše sotva po dlouhých letech téhož stupně dosahují. Tuto vroucí lásku dávala různým způsobem na jevo. Především cítila k Bohu a ke všemu, co Božího a svatého jest, neodolatelnou náklonnost, tak že na Boha ustavičně myslila a jeho všudypřítomností na

všech místech a každé chvíle všechna co nejživěji proniknuta byla. Spojení s Bohem zdálo se jí tak nutným jako dech nevyhnutelným jest nám k zachování života. Modlila se neustále, ano můžeme tvrditi, že celý její život už od dětských let byl nepřetržitou modlitbou, stálým rozjímáním o božských věcech, jedinou kontemplací a ponořeností v Bohu.

Není tudíž divu, že tak svaté dítě zatonoužilo už v r. roce po přijetí svatých svátostí. Zbožný její strýc dovolil jí to s největší radostí. Po důkladné přípravě přistoupila tedy šestiletá Kateřina ponejprv k sv. zpovědi. Od té doby chodila k zpovědi častěji. S jakou lítostí a hlubokou pokorou tuto svátost přijímala, nedá se popsat. Čím světlejší byla, tím živěji poznávala a sobě zošklivovala i ty nejmenší slabosti a vady. Nejvíce vždy toho želela, že ve svém spojení s Bohem mnohdy vyrušována byla. To se jí zdálo býti její největší vinou.

K prvnímu sv. přijímání přistoupila, když jí bylo sedm let. Byl to pro ni den slavný, den nevýslovných radostí duchovních. Připravovala se naň dlouho nejhorlivějšími modlitbami, posty a jinými dobrými skutky. V den sv. přijímání byla jako u vytržení, jsouc v Boha všechna tak ponořena, že pro nic kolem sebe žádného

pochopení nejevila. Jediný Bůh ví, co se tehdy v jejím srdci dělo, on jediný dovede oceniti vroucnost a vzlet tehdejších jejích citů a proseb. Od svého sedmého roku přistupovala pak ke stolu Páně častěji, zprvu vícekrát za týden, později každý den, a to vždy s tak andělskou zbožností a láskou, že mnozí schválně chodili se na ni dívat a pohledem na ni nejednou až k slzám pohnuti bývali, ano hříšníci při té příležitosti milostí Boží hnutí zjevně své hříchy odsuzovali a na pokání se dávali.

Tak vroucí přijímání sv. svátostí bylo pro Kateřinu pramenem nesčetných milostí nových a vždy vyšší dokonalosti. A jeví-li se dokonalost zejména v odřeknutí se své vlastní vůle, snadno pochopujeme, že se Kateřina již tehdy vyznamenávala zcela zvláštní sjednoceností s vůlí Boží a co nej-dokonalejší poslušností k Bohu, k církvi sv. a k těm, kteří ji na místě Božím spravovali, k rodičům a k zpovědníkovi. Zdálo se, jakoby žádné vůle neměla. Dostačilo jí, poznala-li jen z daleka, co Bůh od ní žádá neb církve sv. jí předpisuje, a hned vše co nejsvědomitěji vykonala. Za každé i nejmenší dobré vnuknutí Bohu vroucí díky vzdávala. Za každý rozkaz církve sv. byla hotova vše obětovati. Ano i každé sebe menší přání rodičů neb zpovědníka bylo jí

svatým a nedotknutelným. Podrobovala svou vůli všem a ve všem vždy s naprostou ochotou, radostí a dokonalostí. Ničeho se tak nebála jako svévole, nic tak vysoko necenila jako svatou poslušnost.

Výchova Kateřiny byla tudíž všestranně dokonalou, byla vskutku nejvýbornější setbou v srdci jejím. Bez této výchovy nebyla by tak bohatá sklizeň svatosti jejího života bývala možnou. Zásahu toho měli na prvním místě ovšem zbožní rodiče. Vroucí díky, které jim za to Kateřina vzdávala po celý svůj život, nahradily jim stonásobně všechny oběti, které pro dítě své přinesli, než je vychovali.

Zbožný otec Kateřiny zemřel roku 1615. Zemřel po dlouhé a těžké nemoci, kterou trpělivě snášel, smrtí velice nábožnou. Kateřině bylo právě 10 let. Kateřina modlila se co nejúpěnlivěji zejména k Panně Marii, k andělu strážnému a ke všem svým svatým patronům, aby svému milovanému otci zdraví vyprosila a obětovala Bohu na ten úmysl všechny své slzy a své dobré skutky. Avšak nebe jí tentokráte po vůli nebylo. Zbožný otec byl již pro slávu nebeskou zralý. Proto si ho Bůh povolal. Za to však dostalo se Kateřině od Boha ještě větší milosti, než o jakou jej tolik prosila. Ve svých úpěnlivých modlit-

bách slyšela totiž vnitřní jasný a mocný hlas, jasnější a silnější než jakýkoliv hlas lidský a hlasem tím pravil jí Bůh: „Neboj se, od té chvíle budu já tvým otcem.“ A slovo to působilo na Kateřinu jako zázrak. Upokojila se úplně, ano cítila se šťastnější než kdy před tím a s tím větší horlivostí snažila se od té doby svatým dítkem býti. Hlavním vůdcem byl jí teď její zbožný strýc Angelus.

3. V rozkvětu.

Kateřina mohla se počítati k dítkám tohoto světa nejšťastnějším. Oplývala vším, co svět štěstím nazývá. Pocházela ze šlechtické rodiny, byla dost zámožná a vynikala nevšední krásou těla; svou postavou, svými snivými očima, svou milou tváří, svou něžností, příjemnou povahou a půvabnými způsoby budila obdiv a lásku všech. Při tom byla též duchem velmi čilou. Chápavostí a pamětí vynikala nad jiné. Ve škole bývala vždy mezi prvními. Vzdělání dostalo se jí všestranného. Přiučila se co nejdokonaleji všem vědám a uměním, které jí pro její vznešený stav třeba bylo znáti.

Tak vyrostla Kateřina v pannu všemi přednostmi a výhodami jejího mladistvého

věku nadanou. Mohla tudíž snadno světu se zalíbit a v světě své štěstí hledat a nalézt. Avšak myšlenky a touhy Kateřiny byly jiné. Světu nerozuměla a rozuměti nechtěla. Jeho svůdným lákadlům nevěřila. O štěstí pozemské nestála. Uprostřed bohatství, nádhery a všech požitků podobala se lilii mezi trnům. Na marnosti světské nikdy srdce svého nevěšela, k nim nikdy nelnula; spíše v ní budily jen odpor a nelibost. Viděla v nich své nepřátele a veliké nebezpečí pro svou ctnost; a proto se snažila sebemrtvením všecky své chťiče na uzdě držeti, aby snad někdy po nevázanosti světa nezatoužily. Postila se často a přísně, jedla jen málo a skromně a znechucovala si i to, co požívala, hořkým kořením. Bděla mnoho, spánku si popřávajíc jen co nezbytně bylo třeba. Práci a modlitbě dávala vždy přednost před odpočinkem a zábavou. Ano i různými nástroji, jak to ze životopisů svatých a světic Božích znala, krotila a mrtvila své smysly, aby je v dokonalém poslušenství ducha ndržela. Chtěla raději sama světu a tělu odumřít, než aby svět a tělo ji do nebezpečí hříchu uvrhl.

Tímto umrtvováním svého těla dosáhla Kateřina veliké dokonalosti a zejména vysokého stupně svaté čistoty. Byla opravdu

andělem v těle lidském. Poněvadž myšlenkami svými byla neustále spojena s Bohem, neměl duch nečistoty k ní tak snadného přístupu a nesvedl ji nikdy k zálibě v nezřízených hnutích a žádostech. S touto čistotou vnitřní spojovala pak i čistotu vnější. V slovech a rozhovorech svých dávala vždy největší stydlivost a opatrnost na jevo. Ba i každého zbytečného žertu se bála jako morové nákazy. Šatů nikdy nenosila z marnivosti, aby světu se zalíbila. A slyšela-li, že některé z jejích družek šatu užívaly, aby tím více vnady své stavěly světu na odiv, byla z toho všecka rozlícenostná a s odporem odvrátila se od takového zlovyku. Oči mívala vždy cudně sklopeny, tékavosti a zvědavosti neznala. Do tváře jiným hleděti neměla nikdy ve zvyku, ani svým nejbližším známým. Slovem veškeré její jednání a chování a každý její pohyb prozrazoval duši andělskou, které byla čistota milejší než veškeré statky tohoto světa.

S neposkvrněnou čistotou spojovala Kateřina v panenském svém věku hlubokou pokoru. Neukazovala se světu, nechtěla býti všude známou, všude viděna a obdivována. Naopak milovala nade vše skrytý tichý život, Svých předností sobě nepřičítala; za vše dobré, co měla, děkovala jen

Bohu a všemožně se snažila, aby své skutky dobré a zásluhy před světem skryla. Chvály lidské se bála a jí pohrdala. Ani nemyslíla, že by nějaké chvály zasluhovala. Neboť se považovala jen za ubohou, slabou, v dobrém netečnou a k zlému nakloněnou hříšnici. A proto se ráda doprošovala přímluv jiných a radovala se z každé pohany a potupy, která ji potkala.

Touto hlubokou pokorou a láskou k skrytému a tichému životu ohradila se Kateřina jako pevnou zdí, aby tím nerušeněji jedině Bohu sloužiti mohla. Tak prožila celé své mládí opravdu bohumile a svatě a přinesla Bohu v obět svá nejkrásnější léta, kdy ctnost mívá před Bohem největší cenu, poněvadž jí v té době nejhorší nebezpečí hrozívají. Za to však Bůh přichystal Kateřině odměnu též nejhojnější již zde na světě. Vyvolil si ji a povolal k stavu řeholnímu a přesadil ji do nejúrodnější vinice své, aby byla „jako strom, který štípen jest podle vod tekoucích, jenž ovoce své vydá časem svým; a list jeho nesprchne: a všecko, cokoliv činiti bude, šťastně mu se povede“. (Žl. 1, 3.)

4. Maria Elekta.

Jedním z nejmohutnějších sloupů církve sv. katolické je zajisté řád Nejbl. Panny Marie Karmelské. Založil jej r. 1156 sv. Berthold (zemřel 1188), rytíř křížácký, z Kalabrie v jižní Itálii rodilý. V tuhé seči se Saraceny slíbil Bohu, že se stane řeholníkem, ujde-li smrti. Aby pak ten slib vyplnil, putoval do Palestiny a usadil se ještě s desíti druhy na hoře karmelské neda-leko jeskyně sv. proroka Eliáše. Tam vystavěl první klášter, který se stal kolébkou řádu karmelitského.

Papežové Honorius III. a Innocenc IV. řád potvrdili a tak k jeho rozšíření velmi přispěli. Nejvíce však vzrostl řád v XIII. století, když zásluhou zbožného generálního představeného řádu, P. Šimona Stocka, jali se karmelitáni zaváděti a rozšiřovati sv. škapulíř Panny Marie Karmelské. Avšak v následujících staletích přísná řádová kázeň znenáhla ochabovala víc a více. V XV. století snažil se sice výtečný generální představený, P. Jan Soreth, povznést zas pokleslou kázeň, ale jen s malým úspěchem. Za to podařilo se mu r. 1452 založiti ženský řád Panny Marie Karmelské neboli řád karmelitek. Avšak za všeobecné tehdejší

mravní zkázy neudržela se přísná kázeň ani v klášteřích karmelitek.

Nový život vlila řádu karmelitánů i karmelitek teprve sv. Terezie v XVI. století, kdy náboženský život v církvi sv. začal se hlavně následkem 19. všeobecného sněmu tridentského konaného od r. 1545—1563 na všech stranách zas neobyčejně vzmáhati. Bylo jí 19 let, když r. 1534 složila sliby jako karmelitka. Přísnou kázeň začala zaváděti r. 1562. Až do své smrti r. 1582 zreformovala 17 klášterů ženských a 15 mužských. Horlivým pomocníkem jí byl při tom karmelitán sv. Jan z kříže (zemřel 1591).

Zreformované přísné kláštery přijaly jméno: řád bosých karmelitánů a bosých karmelitek, kdežto ti, co reformu nepřijali, ponechali si jméno konventuálů čili karmelitánů a karmelitek obutých.

Bosým, přísným karmelitánům a karmelitkám napsala řeholi sv. Terezie sama na základě původní řehole karmelitské, takže se právem nazývá jejich zakladatelkou. Od r. 1600 byl řád bosých karmelitánů a karmelitek rozdělen ve dvě samostatné kongregace, v kongregaci sv. Josefa pro Španěly a Portugalsko a v kongregaci sv. Eliáše pro všechny ostatní země. Avšak r. 1875 sloučil papež Pius IX. obě kongregace zas

v jeden řád pod jedním společným generálním představeným, tak že teď máme jen dva od sebe rozdělené řády Panny Marie Karmelské, totiž řád karmelitánů a karmelitek bosých a řád karmelitánů a karmelitek obutých. Karmelitánů a karmelitek obutých je teď málo, kdežto řád karmelitánů a karmelitek bosých je velmi rozšířen zvláště ve Španělsku a v Belgii.

Také v Terni byl r. 1618 hlavně zásluhou zbožného P. Angela Tramazzoliho založen klášter bosých karmelitek kongregace sv. Eliáše. Kateřina docházela často do jejich kostela. Tam bývala nejspokojenější; nikde nenacházela té radosti a útěchy jako v kostele klášterním. Karmelitky ji poutaly měrou zcela zvláštní. Pokládala je za nejšťastnější, protože mohly Bohu tak skrytě a nerušeně sloužiti. To bylo též vrcholem všech jejích přání; po ničem tak netoužila jako po tom, aby také mohla jednou v úplné odloučenosti od světa jen Bohu náležeti, proň žíti a jej milovati. Neustále ozýval se v ní hlas: Zanech světa, věnuj se Bohu úplně; jen v klášteře najdeš dokonalé štěstí své! Byl to Duch svatý, který ji k sobě zval a za nevěstu si připravoval.

A Kateřina slýchala tento hlas ráda a přemýšlela o něm vždy s větším západem,

až konečně se rozhodla, že svět opustí a do kláštera vstoupí. Bylo jí tehdy 21 let. Úmysl svůj svěřila své též velmi zbožné, o 4 léta starší sestře Lucii, která ji v tom svatém předsevzetí ještě utvrdila, ano sama si umínila, že také karmelitkou bude. Obě potřebovaly ovšem v této tak důležité věci především dobrou radu; tu našly i u svého strýce Angela i u svého zpovědníka, bez jehož vědomí a vůle nic nečinily. Na to šly k zbožné své matce prosit též o její dovolení a sv. požehnání.

Matka milovala své dívky co nejněžněji, není tedy divu, že se nerada se svými miláčky loučila. Ale Bůh od ní tu obět žádal, a ona byla zvyklá hlasu Božímu nikdy neodpírat. Svolila tedy ochotně, aby obě její dcery do kláštera vstoupily. Ano děkovala Bohu za to, že si její dívky vyvolil a k tak svatému a vznešenému stavu povolal. Neboť považovala kláštery za místa svatá, kde jen hrdinné duše hrdinný život vedou a hrdinnými oběťmi a pracemi světa nejhojnějších milostí a věčného spasení vymáhají, a ne, jak mnozí nevěrci z hrubé nevědomosti neb i z pouhé zlomyslnosti se domýšlejí, za příbytky lenošných a duševně zakrnělých lidí.

Proto matka sama doprovodila své dcery až k bráně kláštera a sama za ně o přijetí

prosila. Ctihodné karmelitky znaly už dávno obě zbožné dívky a nepřekvapilo je, když slyšely, že chtějí do kláštera vstoupiti. Přijaly je ihned s radostí a ustanoveno aby se do kláštera co nejdříve odstěhovaly.

To se též stalo. Loučení dlouhého nebylo třeba. Kateřina o svém povolání mnoho s lidmi nemluvila a proto s nikým loučiti se nechtěla. Nezáleželo jí na tom, ví-li svět, co sama pro Boha činí, ba ani si nepřála, aby se lidé o tom dověděli. Světa vůbec nemilovala a oň se nestarala a když ho měla opustiti, nevyronila proň ani jediné slzy; naopak bylo jí líto každého dne, ježž v světě musila prožiti. Proto jak byla přijata, bez váhání a bez jakýchkoliv světských okolků ve vší tichosti hned do kláštera se odebrala. Práh kláštera překročila i se svou sestrou Lucií dne 3. června 1626.

Čekatelkami nebyly dlouho. Pro své ctnosti a zbožný život byly v krátké době uznány za hodny, aby přijaly šat klášterní. Oblečeny byly obě zároveň. Takováto řeholní obláčka je úkon velmi dojemný a vážný. Kateřina připravovala se k tomu několikadenními duchovními cvičeními. Zabývala se ten čas výhradně jen modlitbou a kajícími skutky v nejprísnějším mlčení a v naprosté samotě. To byly pro ni pravé

duchovní hody. Tak se připravila k slavnosti co nejdokonaleji.

Obláčka konala se dne 16. června 1626. Svätý obřad vykonán byl takto: Kandidátky uvedeny byly napřed v slavnostním průvodu za zpěvu mariánské hymny s hořícími svícemi do kůru. Tam byla jim položena otázka, co žádají a zda jsou odhodlány v řád vytrvati až do smrti. Obě odpověděly odhodlaně, že chtějí býti připočteny k řeholní rodině a že mají pevnou vůli s milostí Boží v řádě celý svůj život strávit. Na to odložily obě svůj dosavadní bohatý šat a oblékly chudé hnědé roucho řeholní, vzaly na nohy sandály, zahalily se bílým neprůhledným závojem, přepásaly se pásem a přijaly karmelský škapulíř a bílý řeholní plášť. Když v tomto ustrojení objevily se u oltáře, nemohli se přítomní přátelé a známí hořkých slz zdržeti. Byly to slzy obdivu i radosti nad hrdinnou obětí těch, které s radostí všeho se zřekly, aby jen Bohu v chudobě a strádání sloužiti mohly.

Na to konány byly ještě za obě právě oblečené novicky zvláštní dojemné modlitby a na konec dáno bylo každé nové řeholní jméno. Zvyk ten zavedla totiž v řádě sv. Terezie. Sama se pojmenovala Terezií od Ježíše. Chtěla tím označiti svou

velikou lásku k Ježíši Kristu a své pevné předsevzetí, že chce jen jemu sloužiti a jen v něm své štěstí a svou chloubu a takřka své duchovní šlechtictví hledati, podobně jako též šlechticové tohoto světa mívají své praedikáty čili tituly od statků, v jichž držení jsou, neb od zásluh, jichž si dobyli. Tento příklad sv. zakladatelky stal se tedy svatým zvykem v řádě karmelitek, a proto každá novicka dostává při obláčce zvláštní titul, dle toho, kterého svatého nebo které tajemství nejvíce uctívati chce, při čemž se některým novickám někdy i křestní jméno za jiné řeholní zamění. A tak dostala i Kateřina jméno nové i titul a byla nazvána: **M a r i a E l e k t a** od sv. **J a n a**, na znamení, že chce sv. Jana, miláčka Páně, pro jeho čistotu a lásku vždy ve zvláštní úctě míti. Od té chvíle budeme ji tedy nazývati jen **Marií Elektou**. Sestra **Kateřiny**, **Lucie**, dostala pak jméno **Jarolíma** od **Ducha sv.**

Elekta je slovo latinské a znamená tolik jako vyvolená. A vyvolenou od Boha **Elekta** zajisté byla. Celý její život jest nám toho důkazem. Patronem jejím byl sv. **Elektus**, mučedník, jehož svátek se slaví v církvi 1. července. **Elekta** snažila se tohoto svého patrona vždy věrně následovati a nemohla-li jako on krvavého mučednictví dosáhnouti,

stala se aspoň mučednicí lásky tím, že se pro Boha neštítla nikdy žádných obětí, nýbrž setrvala v nejtuzším strádání a sebezapírání až do své blažené smrti.

5. V noviciátě.

Obláčkou nastoupila M. Elekta svůj noviciát a stala se novickou. Noviciát je čas věnovaný přípravě k řeholním slibům a trvá podle předpisů církve sv. celý rok. V noviciátě měla M. Elekta za vedení novicmistrové, ctih. matky Kateřiny od sv. Dominika, zkoušeti své povolání a cvičiti se v řeholních ctnostech. Neboť to jest dvojí účel, jehož noviciátem dosaženo býti má.

Především tedy zkoušela M. Elekta své povolání. Měla pod vedením svých představených podati bezpečné a nepochybné důkazy, že Bůh sám ji do stavu řeholního volá. Neboť jako každý ve světě má si voliti povolání, k němuž ho Bůh sám určil tím, že mu dal síly a vlastnosti, jakých v povolání tom potřebuje: tak zvláště v klášteře je třeba, by každý byl povolán od Boha a se zkoušel, zda má ty vlastnosti a síly, jichž ku konání povinností stavu řeholního potřebuje. Kdo vstupuje do kláštera bez povolání, nebude v něm šťasten

a spásy věčné těžko dojde, poněvadž Bůh nepovoláním hojných svých milostí a posil odpírá.

M. Elekta povolání k stavu řeholnímu jistě měla. Vždyť tolik let po klášteře toužila a doň teprv po dlouhé a zralé úvaze a na radu svého zpovědníka vstoupila, a to jedině s tím úmyslem, aby si věčnou spásu lépe zabezpečila a Bohu dokonaleji sloužiti mohla. A to jsou jistě samé spolehlivé známky pravého povolání k stavu řeholnímu. Avšak mimo známky měla M. Elekta v noviciátě ještě jiné nové důkazy toho podati, že ji Bůh vskutku na tomto svatém místě míti chce. Musila se totiž zkoumati: 1. zda jí různé řeholní povinnosti a práce, různá cvičení a všecken předepsaný pořádek nečiní žádných zvláštních obtíží a není nepřiměřený a i jejím silám a vlastnostem duševním a i tělesným jako zdraví a pod., 2. zda svatá řehole se všemi svými i nejmenšími ustanoveními a předpisy se jí zamlouvá, zda ji dovede pochopiti, jí si vážiti a ji milovati a s radostí a lehkostí plniti tak, aby se cítila v řeholním životě vskutku jako doma, jako ryba ve vodě a pták v letu a 3. zejména zda všechna zapírání svévole, smyslnosti a samolásky a veškeré oběti vůbec, s nimiž řeholní život nerozlučně jest spojen, rozhodně chce a

s milostí Boží si pevně umiňuje snášeti po celý život až do své smrti.

Byla to zajisté zkouška těžká, ale M. Elekta obstála v ní velmi dobře. Cítila se v klášteře jako květinka do kypré, úrodné půdy přesazená. Všechna cvičení a všechny povinnosti řeholní naplňovaly ji svatou radostí, řeho i se všemi jejími předpisy považovala jen za výlev nejvroucnější lásky Boha s ní rozmlouvajícího a ji k dokonalosti vedoucího, a o obtížích, překážkách, obětech nějakých ani takřka nevěděla, tak jí bylo vše snadné a milé, co v klášteře pro Boha činit a trpěti mohla. Ano poznávala co nejživěji, že by nikde v celém světě tak snadno a lehce a jistě spasení věčného dojíti nemohla jako právě jen v klášteře. Slovem, čím více se zkoumala, tím pevnějšího přesvědčení nabývala, že ji nikdo jiný do kláštera nevolá než Bůh sám.

S tímto pevným přesvědčením, že právě povolání má, rostla pak její horlivost v konání ctností. V noviciátě se hlavně vyžaduje, aby si každá novicka osvojila ducha řádu. Duchem řádu karmelitek jest ustavičné umrtvování čili duch kajícího a pohrdání všemi marnostmi a smyslnými požitky tohoto světa a pak ustavičná sebratost mysli čili duch modlitby, duch usta-

vičného spojení s Bohem jakožto předmětem jediným celé lásky naší. To byl též dvojí duch, který skrz naskrz pronikal a oživoval sv. Terezii, jím mají karmelitky býti věrnými obrazy své zakladatelky a jejími důstojnými dcerami.

Tohoto ducha přinesla M. Elekta už s sebou do kláštera. Nebylť její život ve světě ničím jiným než stálou odloučeností od světa, stálým umrtvováním smyslnosti a stálou modlitbou. Našla tedy v klášteře život, jaký se jí právě nejvíc zamlouval, mohla se cvičiti v ctnostech, které jí vždy bývaly nejmilejší a v nichž se vždy nejraději cvičívala. Není tedy div, že v noviciátě prospívala lépe než ostatní, tak že byla často jiným za vzor kladena. Všechny i nejstarší a nejdokonalejší sestry obdivovaly ctnost její už od počátku noviciátu, činila dojem, jakoby už dlouhá léta žila v klášteře; v ničem nezůstávala ani za nejdokonalejšími sestrami pozadu, tak že se všeobecně říkalo, že M. Elektě nechybí k sv. slibům nic než konec noviciátu, t. j. nic než aby předepsaná doba celého roku již se ukončila.

Proto jakmile rok přešel, byla jednohlasně s velikým nadšením k sv. professi připuštěna. Sliby složila dne 17. června 1627. Připravila se na ně svatými exercitiemi,

v nichž se výhradně dle libosti srdce svého zabývala jen kajícími skutky a modlitbou. Sliby složila věčné a sice tři, slib poslušnosti, čistoty a chudoby. Učinila to s tak ohnivou láskou a s tak vroucí vděčností k Bohu, že svou hrdinností všechny řeholnice hluboce dojala. Po professi byl jí slavnostně odevzdán ještě černý závoj místo bílého, ježž dotud nosila, a tak se stala úplně a dokonale nevěstou Krista Pána a byla k rodině řeholní navždy připočtena. S Marií Elektou skládala sliby zároveň též její sestra Jarolíma od Ducha sv.

Od té chvíle byly obě vázány klauсурou čili předpisem, dle něhož nesmí řeholnice pod nejprísnějšími církevními tresty nikdy překročiti práh kláštera, kde sliby složila, leč tehdy, kdyžby od svých představených k založení nového konventu neb z jiné důležité příčiny jinam poslána byla. Sestra Jarolíma od Ducha sv. také vskutku nikdy kláštera v Terni neopustila. Žila tam až asi do r. 1680 a zemřela pak smrtí zbožné řeholnice a vzorné dcery sv. Terezie. Avšak M. Elektu volal Bůh do krajů jiných, na sever, do Rakouska. Tam měla, jak ještě uslyšíme, 33 let svého řeholního života strávit v pracích a strádáních všeho druhu, než svatou smrtí s tímto světem se rozloučila.

6. Tichá holubička.

Řeholní život je život tichý, od světa odloučený a světu neznámý. Proto svět nazývá jej mrtvým, ale nesprávně. Ano právě ten tichý život klášterní je plnou měrou činným, hrdinně obětovným a nejvyšš blahodárným.

A takovým byl i život, jež vedla M. Elekta po professi (složení slibů) v Terni. A v čem pak tento činný a obětovný život Marie Elekty záležel? Řád karmelitek je řád kontemplativní čili rozjímavý, to jest karmelitky zabývají se jedině a výhradně posvěcováním sebe samých na rozdíl od řádů a řeholních družin, které mimo posvěcování sebe zaměstnávají se též pracemi zevnějšími, jako na př. výchovou mládeže, ošetřováním nemocných, missiemi a pod. Řeholní život Marie Elekty záležel tudíž v dokonalém posvěcování sebe čili v snaze po vyšší dokonalosti.

Vyšší dokonalost jest ovšem slovo krásné, ale málokdo pochopuje, co práce a obětí vyžaduje. Chtěla-li M. Elekta vyšší dokonalosti dojíti, musila nejen všechna přikázání Boží a církevní jako ostatní křesťané zachovávat, a to co nejsvědomitěji a nejdokonaleji, ale mimo to musila se též vyznamenávat co nejvěrnějším plněním tří evan-

gelických rad, k nimž se dobrovolně trojím slavným slibem po celý svůj život zavázala. Jejím životním úkolem, její životní povinností byla tedy dokonalá poslušnost, čistota a chudoba. M. Elekta cvičila se v těchto třech ctnostech povždy opravdu měron hrdinnou.

Tehdejší provinciální představený P. F. Serafin od P. Marie, který míval karmelitkám duchovní promluvy, přinesl s sebou jedenkrátě lístky s různými průpověďmi a kázal, aby si každá ctih. sestra jeden vytáhla. Na lístku, jež si vylosovala M. Elekta, bylo psáno: „Dcero, přičiň se, abys zemřela svatá, chci, aby vůně tvých ctností roznesla se po celém světě.“ Slova ta vryla si M. Elekta hluboko v srdce; na ně nikdy nezapomněla. Nuže vizme, jak se jimi vždy spravovala!

Poslušnost její obdivovali všichni. Zdálo se, že nemá ani stínu své vůle. K představeným chovala vždy zvláštní úctu, důvěru a lásku. Viděla v nich jen Krista Pána samého. Před nimi se nikdy ničím netajila, byla jako jasná studánka před jejich očima. Každé jejich i nejnepatrnější přání plnila s naprostou ochotou a s veselou myslí rychle a dokonale. Představení nemusili si do ní nikdy ani nejmenší mě-

rou stěžovati; naopak M. Elekta byla jejich radostí a útěchou.

Neméně stkvěla se i dokonalou čistotou. Její andělská mysl zdokonalena sterým vítězstvím proti nezřízeným myšlenkám, představám a citům prozrazovala se i na venek. Pořádku a čistotnosti těla a šatu dbala co nejúzkostlivěji, nesnesla nikde žádné skvrny, žádného prachu, její světnička čistotností jen zářila. V slovech, v smíchu a v každém pohledu a pohybu byla nejvýš opatrná, zdrželivá a stydlivá. Kdo ji viděl neb s ní mluvil, byl její nevinností hluboce dojat a k následování této krásné cínosti nemálo povzbuzen.

Že pak i v dokonalé chudobě se neustále cvičila, netřeba ani podotýkati. Vše, co měla, považovala jen za almužnu, které se jí dostávalo od představených. Všeho užívala jen s jejich dovolením a po jejich vůli a přání. Všech zbytečných věcí se úzkostlivě chránila jsouc spokojena jen s tím nejnutnějším, ano radovala se i z každého nedostatku věcí a potřeb nutných neb si jich sama dobrovolně odpírala, aby tíži chudoby tím více cítila a větších zásluh si pro nebe zjedнала. O nějaké náklonnosti k věcem časným a k marnostem světským nikdy nevěděla, ba ani podobných pokušení neznala. Světem, jeho statky a

požitky z celé duše pohrdala a byla ráda, že jim v klášteře navždy unikla.

A co pak M. Elektě nejvíc pomáhalo, aby se v těchto třech evangelických ctnostech tak velikou měrou zdokonalila a utvrdila? Byly to hlavně dva prostředky, umrtvování a modlitba; umrtvování bylo jí ochranou proti všem nástrahám ďábla usilujícího o to, aby ji o ctnost připravil a modlitbou si dobývala hojných posil a milostí, aby v ctnostech co nejvíce prospívati mohla. Tyto dva prostředky předpisuje též sv. Terezie svým duchovním dcerám v sv. řeholi.

Co se umrtvení týče, předpisuje sv. řehole karmelitkám zvláště přísný půst. Masitých pokrmů požívati aneb jakýmkoliv zvířecím tukem jídla připravovati není dovoleno. Jídla smí se připravovati jen olejem. Ano po celý čtyřicetidenní půst a v ostatní církevní dny újmy a na všechny pátky v roce mimo po Velikonocích až do svatodušních svátků zapovídá se i máslo, mléko a vejce. Řeholnice smějí jísti jen dvakrát za den, v poledne a večer a to společně. A sice dovoluje se jen jedno nasycení za den kromě neděl po celých sedm měsíců od Povýšení sv. kříže v září až do velikonočních svátků, jakož i od Velikonoc do září v dny újmy církevní. Tyto

předepsané posty M. Elekta nejen zachovávala vždy i v nemocech co nejsvědomitěji, ale sobě ještě těžší posty sama ukládala a mimo to i jiné velmi přísné kající skutky předepsané i dobrovolné vykonávala, mnoho bděla, jen na tvrdém loži spávala, často se do krve bičovala a ostrými řetízky mučila a pod. Tak se snažila v sobě udusiti a potlačiti všeliké smyslné, tělesné a pozemské chtiče a podrobiti úplně tělo duchu a zákonu Božímu, aby pak bez překážek a pokušení tím snáze mohla stále spojena býti s Bohem a sv. vůlí jeho.

Pro větší prospěch v ctnostech předpisuje pak sv. řehole karmelitkám, aby každý den devět hodin strávily na modlitbách, ostatní pak čas věnovaly ruční práci, kterou každá s myslí sebranou ve své poustce o samotě konati má. K modlitbám předepsaným náleží hlavně rozjímání a breviář čili církevní hodinky, mše sv., nábožné čtení a hodné přijímání svátostí. Všechny tyto modlitby a duchovní úkony vykonávala M. Elekta vždy s nejvzornější horlivostí. Často bývala v modlitbách jako u vytržení a vnitřním žářem lásky všecka rozpálena. Zvláště hořela nejvroucnější láskou ke Kristu Pánu v nejsv. Svátosti. Před svatostánkem nejraději dlela a nejdéle se zdržovala: tam jí plynul čas

nejrychleji, hodiny zdály se jí býti minutkami. Vše jí vždy k svatostánku pudilo a proto používala každé chvíle, aby svého milého zajatce v převelebné Svátosti navštívila, uctila a s ním se pobavila.

S láskou k nejsv. Svátosti oltářní spojovala pak i lásku a dětinnou důvěru k Rodičce Boží, nejbl. Panně Marii. Té přičítala po Bohu všechny milosti, kterých se jí kdy dostalo, a skrze ni též od Boha všecko očekávala. O ní mluvívala vždy s největším nadšením, povzbuzujíc všechny spolusestry, aby ji ctily a milovaly a k ní se modlily, a sama ji stále vzývala a za přímluvu prosila, zejména svůj růženec se den co den modlívala s důvěrou a zbožností nej příkladnější.

V těchto úkonech zbožnosti a lásky strávila M. Elekta po své professi v Terni dvě léta. Podobala se po celý ten čas opravdu tiché holubičce, nemajíc jiné starosti, než jak by se božskému svému ženichu co nejvíc zalíbila. Bylo jí tehdy 24 let a neměla zajisté ani tušení, že by někdy ze své milé a klidné samoty mohla vyrušena býti. Avšak člověk míní a Pán Bůh mění. Proti všemu nadání dostala M. Elekta pojednou rozkaz, aby vlast svou opustila a za dalekými Alpami nový do-

móv si hledala. Bůh si ji vyvolil, aby svými ctnostmi a svým svatým životem posvětila kraje, jimž lásky Boží zvláště bylo třeba.

Hlava II. V říši rakouské.

1. Tmou ke světlu.

Dějiny všech národů nám dosvědčují, že dob neutěšených bývalo vždy více než dob radostných a šťastných. Také XVII. století bylo pro říši rakouskou dobou zlou. Poměry náboženské, sociální i politické byly tehdy velmi rozhárané. Všude samý zmatek a samý nepokoj. Kacířstva lutheránů a kalvínů bujela na všech stranách. V Čechách byla r. 1575 povolena lutheránům a kalvínům náboženská svoboda. To mělo zlé následky. Kališníci přišli pod obojí přešli raději k lutherství a českobratrští ku kalvínství, než aby se byli vrátili k církvi katolické.

Tímto sjednocením a takřka splynutím protestantů a husitů v jedno vytvořila se v zemi velmi silná strana, která ihned začala zle brojiti nejen proti církvi katolické, ale i proti řádné a zákonité dynastii. Vůdci strany té byli knížata a stavové sami. Pod-

nětem k nespokojenosti a ke vzpouře našli si ve vlastních svých choutkách: chtěli dle protestantských svých zásad bez překážky nevázaný život vésti, duchovní statky zabírat a kněze za své otroky považovat. Proto odtrhli se napřed od církve katolické a potom vypověděli poslušnost svému zeměpánu, císaři Ferdinandu II.

Vzpoura začala už r. 1618. Protestantští stavové přišli s četou branného lidu na hrad pražský a jak dříve umluveno, vyhodili oknem purkrabího Jaroslava z Martinic, presidenta královské komory Viléma Slavatu a písaře Filipa Fabricia do příkopu hradního. Potom zvolili si revoluční vládu třiceti direktorů a počali sbíratí vojsko proti císaři a hledati pomoc v Turecku a v říši německé. Turecký sultán Osman jim sliboval za roční poplatek 700.000 říšských tolarů, že jejich snahy bude podporovati a nabízel jim 60.000 zbrojného tureckého vojska. Na to povolali si odbojní stavové kalvínce Fridricha, syna kurfiřta falckého, za vzdorokrále.

Císař Ferdinand II. však také nelenil, a tak povstala válka, která skončila krvavou bitvou, svedenou dne 8. listopadu 1620 na Bílé Hoře u Prahy. Na obou stranách bylo bojováno s napětím všech sil. Vojsko protestantských stavů pozůstávalo z veliké

části z cizích najatých placených žoldnéřů. Zimní král Fridrich sám boje se nezúčastnil. Byl to mladík 24letý, nezkušený a zhýralý. Zatím co se bojovalo na Bílé Hoře, hodoval bezstarostně v Praze s pány a paními při skvostné hostině a nevstal ani když v největším nebezpečí proň posláno bylo. Císařskému vojsku velel bavorský vévoda Maxmilian. Bitva začala po 12. hodině polední a klonila se napřed ve prospěch odbojníků, kteří již již vítězili. Tu sedl na koně staříčkový generál karmelitánů P. Dominik a Jesu Maria a s křížem a s památným od kacírů zneuctěným obrazem P. Marie v ruce sám vjel do nejprudší seče a plamennými slovy roznítil ochablé, vysílené a již ustupující vojsko k novému útoku. Boj rozzuřil se znovu a hle, s pomocí Boží a pod ochranou jeho nejsvětější Matky dobyli císařští nad protestantskými nespokojenci a buřiči nejvelikolepější vítězství. Když pak Fridrich po hostině šel na své vojsko se podívat, bylo už dávno pozdě, potkal jen své trupy, jak v divokém zmatku se hnaly nazpět do Prahy. Tu neměl jiné starosti než sebrati co se dalo a utéci do Němec a s ním utekli i hlavní strůjcové vzpoury.

Účinky tohoto bělohorského vítězství byly pro celé Rakousko a zvláště pro Čechy

velmi blahodárné. Protestantští odpadlíci byli pro své buřičství potrestáni a katolická víra a s ní i národnost česká a všeobecný blahobyt zas utěšeně se vzmáhal a zkvétal.

Císař Ferdinand II. byl všem, kteří mu v tak nebezpečné chvíli věrní zůstali a k tak slavnému vítězství pomohli, velmi vděčným. Zahrnul je úřady, ctí i majetkem. Ani na P. Dominika a Jesu Maria nezapomněl. Ano zvláště k němu a k celému řádu karmelitánskému vůbec byl od té doby zcela mimořádnou přízní nakloněn. Z vděčnosti činil pro řád a rozšíření jeho vše, co mohl. Zejména daroval řádu v Menším Městě pražském kostel Nejsv. Trojice a přičinil se o zřízení kláštera u Panny Marie Vítězné.

Mimo to zavedl do Rakouska též řád bosých karmelitek. A tak se setkáváme zas s M. Elektou, o níž tento spisek jedná. Neboť ji Bůh si vyvolil, aby při zavedení bosých karmelitek v Rakousku a zejména v Čechách hlavní účastenství měla. Následujme ji tudíž na její apoštolské pouti z Terni do Rakouska a vizme, jak obětovně a blahodárně působila v naší říši až do své blažené smrti.

2. Do Vídně.

První klášter bosých karmelitek měl dle úmluvy císaře Ferdinanda II. s generálem řádu P. Dominikem a Jesu Maria býti založen ve Vídni samé a sice od italské kongregace sv. Eliáše. Po zralé úvaze vyvoleny k tomu účelu čtyři ctihodné sestry. Dvě byly z kláštera v Janově a jmenovaly se: Pavla Maria od Ježíše a Maria Terezia od sv. Onufria. Byly to sestry starší, velmi ctnostné a pro svou moudrost, opatrnost, obětovnost a horlivost všeobecně ctěné a vážené.

K nim se přidružily z kláštera v Terni nám už známá novicmistrová, ctih. matka Kateřina od sv. Dominika a mladičká M. Elekta od sv. Jana. Bylo to veliké vyznamenání, kterého se M. Elektě dostalo proto, že svými ctnostmi měrou zcela mimořádnou se vyznamenávala a též všechny ostatní výborné vlastnosti měla, jichž jí při zakládání kláštera třeba bylo.

O svém poslání neměla až do poslední chvíle ani tušení. Jednoho dne trvala právě na modlitbách, jsouc všechna ponořena v rozjímání o nekonečné lásce Boha našeho a o nepochopitelném jeho milosrdenství k nám ubohým lidem. Rozjímáním tím byla tak roznícena, že se odhodlala přinést Bohu

celé své srdce v nejdokonalejší obět; umínila si, že chce pro Boha vše trpěti a jeho cti a chvále vše obětovati, a že bude povždy jen v utrpeních a v sebezapírání svou radost hledati, aby se tak Bohu co nejvíc zalíbila. Bůh to byl sám, jenž si ji oné chvíle milostí svou tak mocně a nerozlučně k srdci přivinul, chtěl jí tím způsobem na jevo dáti, že jí nastává život nový, plný práce a nejtěžších obětí. Neboť sotva že od modlitby povstala a k obvyklým svým pracím odebrati se chtěla, přišla jí představená vstříc se zprávou, že se má ihned na cestu do Vídně připravit.

Zpráva ta bývala by každého snadno překvapila i zarmoutila. Překvapila, poněvadž byla tak neočekávaná, a zarmoutila, poněvadž nejtěžší obětí pro Italy bývá, musí-li opustiti svou vlast a své milé. Avšak M. Elekta nebyla ani překvapena ani zarmoucena. Naopak s největší ochotou a radostí přijala rozkaz jí sdělený a byla hotova každé chvíle odcestovati. Viděla ve všem jen vůli Boží a ta jí byla nade vše zlato a stříbro.

Příprav dlouhých jako chudá řeholnice neznala a nepotřebovala. Rozloučila se upřímně a srdečně se ctihodnými spolusestrami, které ji velice ctily a milovaly a jen neradý s bolestným srdcem a pláčem ji z Terni odcházeti viděly, a odjela se ctih. matkou

Kateřinou od sv. Dominika dne 5. zář 1629 do Bologny. Tam se s ctih. sestrami z Janova sjely. Další cestu konaly všecky čtyři společně a sice na voze, poněvadž drah tehdy ještě nebylo a v průvodu pánů, které jim sám císař Ferdinand II. a řeholní představení jakožto průvodce poslali. Za představenou byla ustanovena ctihodná matka Pavla Maria od Ježíše, která už tehdy žila v pověsti veliké světice.

Z Bologny odjely dne 6. ř 1629 směrem k Alpám. Přechod přes Alpy byl nejvýš obtížný. Avšak trpělivost a obětovnost apoštolských poutnic byla nepřekonatelná. Tak se 14. ř 1629 ve svatvečer sv. Terezie dostaly až do Tridentu. Tam zůstaly 15. ř 1629 celý den, jednak aby si odpočinuly, jednak též aby svátek své zakladatelky důstojně oslavily a na další cestu přijetím sv. svátostí a vroucí modlitbou se posilnily.

Dne 21. ř 1629 došly až do Innomostí, hlavního města Tyrolska. V Innomostí konala se právě veliká slavnost ke cti sv. Uršuly a jejích panenských spolumučednic. Ctihodná matka Pavla Maria byla vždy velikou ctitelkou sv. Uršuly a proto radovala se velice, že se mohla tak krásné a jí zvláště tak milé slavnosti zúčastniti. V slavnostním průvodu šly všecky čtyři

za ostatními řeholnicemi. Svým oblekem jakož i svou sebraností, zbožností, skromností a pokorou vzbudily nemalý obdiv. Vždyť karmelitky do té doby v Rakousku nikdo ještě neviděl a viděti je mimo klášter je vůbec zjevem naprosto mimořádným. Proto všech zraky obracely se k nim a všichni byli krásným jejich příkladem velmi potěšeni a Vídní skoro až záviděli, že jí Bůh tak svaté řeholnice posílá.

Z Innomostí jely do Lince. Tam čekala na ctihodnou matku Pavlu Marii nová veliká radost. Setkala se se svým bratrem, představeným tamního karmelitánského kláštera P. Janem Marií od sv. Josefa. Nevíděli se již dlouhá léta. Tím radostnější bylo teď jejich shledání. P. Jan uvítal všechny čtyři řeholnice s láskou opravdu otcovskou a postaral se o všecko, čeho jim po tak namáhavé cestě k odpočinku třeba bylo.

Potom se daly na cestu k Vídni. Do Vídně přišly 2. listopadu. Příchod svůj už napřed oznámily. V císařské residenci očekával je nesmírný dav lidstva, neboť byly řádem novým a dobrá pověst o nich rozšířila se po celém městě dříve než přišly jako větrem a přilákala mnoho lidí zbožných i zvědavců.

Sám císař Ferdinand II. se svou vznešenou chotí císařovnou Eleonorou je co

nejmilostivěji přivítal a do jejich kláštera uvedl.

Na této cestě z Italie do Vídně přihodily se zvláště dvě věci, o kterých pomlčet nemůžeme. Předně měla ctih. matka Pavla Maria, když jednou v modlitbách byla pohřížena, zvláštní vnitřní zjevení. Bůh jí dal poznati zvláštním mimořádným světlem své milosti, že chce, aby M. Elekta se nenazývala od sv. Jana, nýbrž aby jméno její bylo pozměněno a ona od té doby nazývána byla „od Ježíše“, protože pro svou čistou a hrdinnou lásku zasluhuje, aby byla dokonalou nevěstou nebeského svého ženicha a s ním nejen srdcem, ale i jménem docela spojena. Pavla Maria sdělila toto své zjevení představeným řádu, kteří, když vše dobře prozkoumali a uvážili, uznali, že tu Bůh sám mluvil, a proto hlasu toho poslechli a pojmenovali M. Elektu praedikátem „od Ježíše“. Tímto jménem byla M. Elekta od té doby vždy jmenována a tak i my ji teď vždy jmenovati budeme.

Tato změna titulu byla jistě velikým znamením, že Bůh chce skrze M. Elektu veliké věci ke spáse lidstva vykonati. Tak pozměnil Kristus Pán též jméno Šimonovo řka: „Ty budeš slouti Kéfas, jenž se vykládá Petr“. (Jan 1, 42.) A tak i Šavel

nazván byl Pavlem, když se stal apoštolem Kristovým.

Druhá velice podivuhodná událost, která se přihodila cestou do Vídně, bylo obrácení jednoho hříšníka. Byl to jeden z vysoce urozených šlechticů a dvořeninů císaře Ferdinanda II., kteří doprovázeli z rozkazu císařova řeholnice až do Vídně. Byl velice vlídný, úslužný, uctivý a dobrotivý, ale měl na srdci starý tajný veliký hřích, o němž nikdo nevěděl než Bůh a on sám jediný.

Avšak pro zásluhy řeholnic, které doprovázel, smiloval se nad ním dobrotivý Bůh a zjevil jeho nešťastný stav ctihodné matce Pavle Marii. Svatá tato řeholnice spatřila ubohého hříšníka jedoucího vedle vozu, v němž ctih. karmelitky seděly, celého černého jako mouřenína a spoutaného na rukou a nohou provazy a těžkými řetězy, které zlí duchové drželi v rukou, jako by se báli, by jim nešťastná duše hříšníkova neutekla. Zvláště pozoruhodno bylo to, že kdykoliv se hříšník přiblížil ke straně vozu, kde seděla M. Elekta, zlí duchové všeci polekáni pustili provazy a řetězy z rukou a couvali zpět. Kdykoliv však nešťastník od vozu se vzdálil, zlí duchové vší silou naň vždy znovu zas se vrhali a plni zlosti pekelnými svými řetězy jej poutali. Proto

mu ctih. matka naporučila, aby se od vozu nevzdaloval, potom ale mu potají celé své vidění vyprávěla a ho pro lásku Boží úpěnlivě prosila, aby v tak nebezpečném stavu duše netrval, srdce svého nezatvrzoval a milosti Boží déle neodpíral, nýbrž se obrátil, za hřích svůj pokání činil a tak věčnému zavržení ušel.

Ubohý hříšník třásl se hrůzou na celém těle a poddal se konečně milosti Boží. Očistil se od své těžké viny v dobré sv. zpovědi a žil od té doby velmi bohabojně a zůstal ctihodným karmelitkám, zvláště Pavle Marii a Marii Elektě za své obrácení po celý život vděčným.

Ctihodné sestry vzaly si však z příkladu toho dobré ponaučení. Poznaly zas v novém světle i zlobu hříchu i vznešenost ctnosti. Na své představené ctihodné Pavle Marii obdivovaly živou víru, skrze niž tak hrozný stav ubohého hříšníka k jeho spáse poznala, a k ctih. sestře M. Elektě přilnuly nejupřímnější láskou pro její andělskou čistotu, kterou zlým duchům tolik strachu nahnala a nešťastnému hříšníku k pokání pomohla.

3. Hojná žeň.

Pravidelný řeholní život začaly ctihodné karmelitky ve Vídni brzy. Dne 9. listopadu 1629 byl jim klášter, zasvěcený sv. Josefu, jednomu z hlavních patronů řádu karmelitánského, slavnostně odevzdán. Po odevzdání zamkla se brána kláštera a začala hned přísná klausura. Vstup do vnitř byl od té chvíle všem na vždy zapovězen.

Na to řeholnice vzdaly především Bohu a nejbl. Panně Marii za všecku pomoc a ochranu nejvroucnější díky, ustanovily si řeholí předepsaný pořádek a ještě téhož dne vznášely se jejich společné modlitby jako vonné koření k nebesům. Život vedly též ve Vídni zbožný, obětovný a hrdinný, jak mu byly zvykly v klášteřích, z kterých sem přišly. Bylyť všecky duše svaté, vybrané z ostatních; dokonalost jejich neměla tudíž stínů žádných; všechny snažily se jedna druhou jako o závod předčítí v pokoře a poslušnosti, v sebezapírání, zbožnosti a lásce a v ostatních ctnostech a bohumilých skutcích řeholní kázně.

Zily odloučeny od světa, skryty a neznámy, a přece byly pozorovány se všech stran co nejbedlivěji. A zvláště ta jejich skrytost a odloučenost od světa zamlouvala se lidu nejvíce. Tohoto způsobu života

dosud neznali. Nesčetným vzešlo tu najednou nové světlo, v němž začali chápat, že ne tak v hluku světa jako v klidném zátíší a v lásce Boží štěstí své nejspíše najíti mohou. Tichý a svatý život nových řeholnic se jim tedy zalíbil velice, tak že mnozí nejraději chodili do kostela právě jen ke karmelitkám a jejich modlitbám horlivě se doporučeli.

A nejen to, nýbrž mnohé dívky a mezi nimi i řada vysoce urozených dcer zatoužily samy po svaté samotě řeholního rozjímavého života a žádaly, aby byly do kláštera přijaty. Bůh jim dal tuto velikou milost tak svatého povolání zajisté jen pro modlitby a zásluhy zbožných dcer sv. Terezie, které na ten úmysl neustále k Bohu své prosby vysílaly. Přijetí dostalo se všem žadatelkám se vší ochotou. Bylo jim podrobiti se v noviciátě důkladné zkoušce, a které v zkoušce obstály, připouštěly se po roce k slavným slibům. Tak vzrostl počet řeholnic u sv. Josefa za několik roků až na dvacet.

Však i císař Ferdinand II. sám jakož i císařovna Eleonora zajímali se stále o karmelitky a často k nim docházeli s nimi se poradit, u nich se potěšit a je za modlitbu poprosit. Toho zejména potřeboval císař, který neustálými válkami byl nejednou

všecek ochablý. Řádilať tehdy právě třicetiletá válka, která nebyla vlastně ničím jiným než vzbouřením se protestantů proti katolíkům. Protestanté chtěli katolíky ubíti, aby sami veškeré vlády se zmocnili. Zvláště zuřivě počínal si proti císaři Ferdinandu II. tehdejší mocný švédský král, protestant Gustav Adolf.

Avšak Bůh chránil ve všech těchto bouřích panovnický rod habsburský velmi podivuhodně a konečně vyšel trůn rakouský z boje toho přece vítězem. Ale nejednou doznal sám císař Ferdinand II., že za dobrý prospěch, ježž mu Bůh v bitvách i v diplomatických úradách dopřával, děkuje hlavně modlitbám zbožných karmelitek.

Při jedné takovéto důvěrné návštěvě vypravoval zbožný monarch řeholnicím též o hanebně zneuctěném obraze Panny Marie, ježž P. Dominik a Jesu Maria našel před bitvou bělohorskou v spustošeném hradě v Strakoniciích mezi troskami. Obraz ten byl malován na prkně asi půl druhé stopy vysokém a stopu širokém. Představoval Pannu Marii klečící před Ježíškem. Vedle ní stojí svatý Josef a v pozadí klaní se malému Spasiteli světa několik zbožných pastýřů. Obraz byl, když ho P. Dominik a Jesu Maria našel, celý schválně blátem a špínou pomazaný a Panna Maria, sv. Josef a pa-

stýřové měli oči vypíchané. Učinil jim to jeden zuřivý kalvínek bodákem, P. Dominik obrázek očistil a vzal s sebou jako drahocennou památku a uctíval jej po celý svůj život velice. S ním v ruce pomohl též císařským na Bílé Hoře k vítězství. Z té příčiny udělil papež Řehoř XV. obrazu čestný titul „Panny Marie Vítězné“ a umístil jej v Římě v kostele od P. Dominika nově postaveném, který od té doby též kostelem P. Marie Vítězné nazýván byl. Zázračný a velice uctívaný tento obraz P. Marie Vítězné shořel bohužel při požáru r. 1834.

Zároveň pak přinesl s sebou tehdy císař dva jiné obrazy nejbl. Panny Marie, které od kacířů podobně zneuctěny byly. Jeden byl kovový a druhý papírový. Na kovovém měla P. Maria proražený krk, otvorem byl protažený provaz, za nějž bezbožní rouhači pověsili obraz na šibenici. Druhý, papírový, představující P. Marii zvanou Maggiore, byl všecek pošpiněn a bodákem třikrát proražen a rouhavým nápisem opatřen. Císař napsal na tento obraz sám vlastní rukou jako na zadostučiněnou tato slova: „Tak pošpinili, zbodali a hanebným nápisem zneuctili rouhaví kacíři tento obraz Královny všech panen.“

A když tak všichni o těchto příkořích Bohu a jeho nejsvětější Matce učiněných

spolu rozmlouvali a uvažovali, roznítila se srdce jejich nejobětovnější láskou k tomu, jenž tolik za nás trpěl a za to jen nejčernější nevděk od hříšníků klidí. A už tehdy umínil si rozlícený císař v svatém zápalu a spravedlivém rozhořčení, že Bohu tak těžce uraženému novou velikou službu prokáže a nový klášter karmelitek založí a sice v Štyrském Hradci, hlavním to městě korunní země štyrské.

Maria Elekta měla ve všech těchto věcech též živé účastenství. Svou ctností a svými příjemnými způsoby připoutala k sobě všecky, kdož ji znali. V klášteře byla miláčkem nejen představené ale i ostatních spolusester. Přátelé a dobrodinci kláštera považovali se za šťastné, když s ní u brány za zamříženým oknem aspoň slovo promluvit mohli. Nejvíce však ji ctil císař sám, choval k ní zcela zvláštní důvěru a prokazoval jí přede všemi úctu jako světici.

Není tudíž divu, že si ji sestry již r. 1638 zvolily za převorku, ač jí bylo teprv 33 let a musilo pro ni žádáno býti z Říma o prominutí 7 let. Neboť řehole předpisuje, že představenými smějí býti jen ty sestry, které jsou ctnostné, schopné a nejméně 40 let staré.

Avšak M. Elekta byla tak ctnostnou a moudrou a všemi vlastnostmi výtečné před-

stavené obdařenou, že nedostatek let nahrazovala plnou měrou přednostmi a dary své duše.

V úřadě představené zůstala M. Elekta ve Vídni až do r. 1643 a ukázala, že byla důvěry v ni skládané opravdu hodnou. Svým poddaným byla dobrou matkou a moudrou vůdkyní. Milovala všechny stejně a starala se o všechny s touže svědomitostí. Každá z poddaných sester nalezla u ní vždy vše, čehokoliv jí třeba bylo, v zármutku útěchu, v úzkostech radu a v slabostech posilu. Ani na ty časné potřeby M. Elekta nezapomínala, zvláště o nemocné mívala vždy veškerou péči a ulehčovala jim v bolestech, jak jen mohla. Byla všem vším. Horlivé ještě k větší horlivosti pobízela, nevšímavé a liknavé poučovala a napomínala, chybujeících kárala a dle potřeby i trestala. Dobrotou a láskou, a kde láska nestačila, i přísností a trestem vedla všechny na cestách ctnosti a řeholní dokonalosti.

A neméně dbala i toho, aby žádná ze sester nevydávala se nikdy do nějakého nebezpečí hříchu. Proto byla M. Elekta velmi moudrá ve styku se světem a netrpěla nikomu mnohého dopisování ani zbytečného prodlévání v hovorně a u brány. A ve všem, co jiným kladla na srdce, dá-

vala vždy sama nejlepší příklad. Nikdy od žádné povinnosti a od žádného předpisu se neosvobodila pro žádné práce ani pro žádnou nemoc. Spíše sobě vždy to horší volila, aby ostatní tím více povzbudila k věrnosti i v nejmenších věcech.

Tak se řeholní rodina karmelitek u sv. Josefa podobala vskutku rajske zahradě vysázené květinami nejvzácnějších barev a nejlíbeznější vůně. Ctnostné řeholnice staly se svou kajícností, zbožností a svatou láskou Boží divadlem andělům i lidem, světu i nebi a největší radost měl z nich a zejména z M. Elekty jistě Bůh sám.

4. V Štyrském Hradci.

Ve Vídni byla M. Elekta od října 1629 až do prosince 1643, tedy celých 14 let. Tu ji volal Bůh zas na jiné místo; měla založiti nový klášter a sice v Štyrském Hradci. První myšlenka, zavést do tohoto střediska štyrského vévodství řád karmelitek, vznikla, jak jsme se již o tom zmínili, při jedné z návštěv císaře Ferdinanda II. v klášteře sv. Josefa asi v r. 1636.

Avšak už rok na to rozloučil se zbožný mocnář s tímto světem a odešel k Bohu, aby přijal korunu života věčného. Vykonal

pro Boha a církve sv. katolickou mnoho. Za to jej nevěrci a kacíři ovšem nenáviděli a pronásledují jej ve svých lživých spisech až dosud. Než umřel, napomínal ještě velmi důtklivě svou šlechetnou choť Eleonoru i svého nástupce Ferdinanda III., aby na karmelitky nezapomínali. Milejšího odkazu nemohl zajisté dcerám sv. Terezie zanechat.

Mrtvola Ferdinanda II. byla převezena do Štyrského Hradce a tam pochována a ovdovělá císařovna si umínila, že ostatní léta svého života stráví u hrobu svého manžela. Proto odstěhovala se z Vídně do Hradce. A poněvadž byla společnosti karmelitek zvyklá, zamýšlela hned se vší rozhodností jim v Štyrském Hradci zřídit klášter. Než nemělo se tak ještě státi. Podnebí štyrské císařovně nesloužilo, ochuravěla povážlivě a lékaři jí radili, aby se vrátila do Vídně. Též Ferdinand III. ji o to prosil a tak opustila zas Štyrsko a odebrala se do Vídně nazpět.

Tím bylo též odloženo, ale jen na čas, založení kláštera. Avšak záměrem tím nepřestávali se zabývati ani císař Ferdinand III. ani císařovna vdova Eleonora. Též arcivévoda Leopold Vilém zajímal se o tu věc měrou nevšední. Zejména když docházeli vznešení tito hosté každý rok na svátek

sv. Josefa do kláštera karmelitek, aby tam památku tohoto hlavního patrona řádu co nejdůstojněji oslavili, rokovali vždy o tom, jak by v Štyrském Hradci co nejdříve nový klášter založen býti mohl.

Při nejlepší vůli, kterou všichni měli, dosáhli poměrně dosti brzy svého cíle. Potřebné dekrety byly od generála řádu i od papeže Urbana VIII. vyžádány, nutné nadání se zajistilo a za zakladatelky ustanovili představení řádu ctih. matky Pavlu Marii a Marii Elektu.

Touto volbou prodloužilo se právě také vyjednávání dosti dlouho. Původně chtěl císař i císařovna, aby klášter v Štyrském Hradci založen byl od karmelitek z Italie; neboť se oba báli, aby snad ctih. matky M. Elektu a Pavlu Marii neztratili. Též celý klášter u sv. Josefa se o to zasazoval, aby obě ctih. matky ve Vídni zůstaly, bylyť ode všech velice ctěny a milovány. Avšak papež konečně rozhodl, aby založení nového kláštera převzaly přece jen ctih. sestry vídeňské. Nezbylo tedy nic jiného než voliti z nich zakladatelku. Za nejvhodnější považována pak ovšem M. Elekta; neboť Pavla Maria byla již staříčká a velmi churavá. Též císařovna Eleonora k ní příliš lnula a nechtěla ji od sebe pustit. Tím byla však M. Elekta všecka přestrašena.

Ve své hluboké pokoře nedovedla se do toho vpraviti, že by měla býti zakladatelkou kláštera. Bránila se ze všech sil, předstírajíc, že nemá ani dosti zkušeností, ani k tak důležitému dílu nutné moudrosti. Avšak všecko zdráhání její bylo marné. Jen toho dosáhla, že ji ctih. matka Pavla Maria měla do Štyrského Hradce doprovoditi a s ní tam půl léta pobýti, až by první hlavní záležitosti kláštera urovnány byly. Tak se M. Elekta vyhnula čestnému jménu zakladatelky, ačkoliv dobře věděla, že při nemoci ctih. matky Pavly Marie bude musit sama všechny práce konati.

Den odjezdu byl ustanoven na 11. prosince 1643. Zatím konaly se přípravy. Zvláště císařovna Eleonora byla velmi starostlivou a měla velikou péči o to, aby ctihodné sestry na cestu vším dobře zaopatřila. Pro nový klášter dala jim mimo jiné též jeden kalich s patenou.

K odjezdu byly určeny čtyři sestry: Pavla Maria od Ježíše, M. Elekta od Ježíše, Anna Klára od Nejsv. Svátosti a Františka Terezie od Vtělení Páně. Dne 11. prosince byly všechny čtyři sestry ještě naposled přítomny v kostelíku u sv. Josefa mši sv. a přistoupily ke stolu Páně. Po mši sv. vyvolal je jejich zpovědník P. Šimon od sv. Pavla z kláštera jen, načež za velikého

pláče všech ctihodných sester překročily práh brány a odebraly se do kostela navštívit milého Spasitele. Po krátké návštěvě rozloučily se ještě se všemi známými, kteří se u kláštera byli shromáždili.

Zatím stála už před branou připravena dvoje nosítka. Ctih. matka Pavla Maria byla totiž tak sesláblá, že by otřásání vozu nikterak nebyla snesla. A M. Elekta trpěla též neustále různými nemocemi. Proto císař Ferdinand III. sám naporučil, aby všechny čtyři konaly cestu na nosítkách a propůjčil jim za tím účelem svá vlastní nosítka. Druhá nosítka byla od císařovny Eleonory. Do každých nosítek sedly si dvě sestry. Ostatní, kteří jim byli za průvodčí dáni, jeli na vozích; byli to čtyři velební páni karmelitáni, potom markýz di Castel Rodrigo, hraběnka z Herbersteina a jiní.

Až do Laxenburgu, asi 3 hodiny od Vídně vzdáleného, doprovázela ctih. sestry též císařovna Eleonora. V Laxenburgu pak všichni sestoupili, aby v císařském hradě poobědvali. Po obědě nastalo loučení nové, a to nejtěžší, loučení s císařovnou. Jen za hořkých slz a po mnohém přemáhání odtrhla se tato vznešená, šlechtná paní od svých milých ctihodných sester a vrátila se nazpět do Vídně.

Potom jeli všichni zas dál; cesta trvala šest dní. Ctihodné sestry cestovaly ve svých pláštích a zahaleny dlouhým závojem. Pavla Maria měla zvonek, jímž dávala znamení k breviři a jiným duchovním úkonům. Celou cestou modlily se všecky neustále tak, jak tomu v klášteře byly zvykly. Přes noc mívaly vždy pokoj samy pro sebe. Každý den ráno slýchaly, pokud bylo možno, mši sv.; ta byla jejich nejsladší útěchou, která jim všecky strasti hojně nahrazovala. Přestály těch šest dní mnoho; zima byla krutá, počasí velmi nepříznivé a cesty neschůdné, a to vše v nebetyčných horách štyrských, kde ani v létě cestování není žádným pohodlím. Zejména ctih. matka Pavla Maria a Maria Elekta mnoho trpěly pro svou churavost a horečku, kterou zvláště Pavla Maria byla trápena. Avšak zapíraly se hrdinně a neztrácely trpělivosti. Tak s pomocí Boží dojely ve středu 16. prosince ráno až do Štyrského Hradce. Zastavily se u kostela a kláštera dpp. karmelitánů.

Tam na ně čekala a jménem císaře je přivítala hraběnka Dittrichsteinová. Napřed byly vedeny do kaple sv. Kateřiny (mausolea císaře Ferdinanda), kde byly přítomny mši sv. Po mši odebraly se do svého nového domova, prozatímního kláštera. Byl

to dům náležející k císařskému hradu. Císař sám dal jej za prozatímní klášter zařídit. V předsíni očekával ctih. karne-
litky sám ndp. biskup a uvedl je do jejich
bytů. Toho dne měli do kláštera přístup
všichni vznešení hosté, a přišlo jich velmi
mnoho navštívit a uvítat ctihodné sestry,
tak že dům byl celičkový den plný pánů
i dam.

Na večer přišel zas ndp. biskup a měl
k ctihodným sestrám za přítomnosti veli-
kého zástupu hostů dojemnou, srdečnou
promluvu; na konec dal jim své vrchno-
pastýřské požehnání a kázal zavřít bránu
kláštera a tak začala přísná klausura.
V klausuře zůstaly jen čtyři ctih. sestry a
jedna kandidátka, kterou s sebou přivedly
z Vídně. Ale ta necítila se povolanou a
za sedm dní zas klášter opustila.

Druhého dne ve čtvrtek 17. prosince
sloužil ndp. biskup v klášterním kostelíčku
první slavnou mši sv. a umístil ve svato-
stánku Nejsv. Svátost. Toho dne začalo se
též zvonit k společným modlitbám ře-
holnic.

Představenou (vikářkou) byla ctih. matka
Pavla Maria. První tři měsíce uplynuly
řeholní družině v tiché samotě a v zbož-
ných modlitbách velice rychle. Dne 29.
března 1644 byla první slavnostní obláčka;

první dvě novicky přijaly řeholní šat, který jim podal tehdejší převor karmelitánského kláštera P. Arsenius od sv. Ducha, kdežto P. Justin od Proměnění Páně měl při tom slavnostní kázání. Za dva měsíce na to, dne 5. června, byla s nemenší slavností do řeholního roucha oblečena novicka třetí od téhož P. Arsenia; kázání měl P. Jeroným od sv. Barbory.

Den 20. června 1644 byl pro karmelitky dnem smutku. Neboť ztratily ctih. matku Pavlu Marii, která byla poslána do Štyrského Hradce jen na půl roku. Císařovna Eleonora požadovala ji s velikou rozhodností zas nazpět do Vídně. Nezbylo tedy nic jiného nežli se rozloučiti a do vůle Boží se odevzdati. Loučení bylo velmi bolestné. Se ctih. matkou Pavlou Marií odjela též ctih. matka Anna Klára od Nejsv. Svátosti. Průvodčími byli jim dva dp. karmelitáni, převor P. Arsenius od Ducha sv. a P. Alfons od Matky Boží, cís. komorník Seratain a hraběnka z Herbersteina. Na Pavlu Marii pamatováno v klášteře ve Št. Hradci vždy s velikou vděčností. Prokázala klášteru mnoho dobrých služeb, a zvláště opatřila pro klášterní kostel mnoho krásných a cenných věcí z peněz, které dostala od vznešených dobrodinců ve Vídni.

Císařovna Eleonora přijala ji ve Vídni s velikou radostí. Ale dlouho se spolu netěšily. Pavla Maria chřadla očividně a brzy na to jako světice zemřela. Byla vždy vzorem všech ctností, zvláště se vyznamenávala svou živou vírou, umrtveností a dokonalou řeholní kázní. Její tělesná schránka odpočívala dlouho ve Vídni. Později převezli ji do nového kláštera v Gmundenu v Horních Rakousích, kde dosud neporušena se chová. Životopis zvětšený byl vydán v Římě od karmelity P. Alexia.

Po odjezdu Pavly Marie zůstaly v Št. Hradci jen dvě sestry, Maria Elekta od Ježíše jako vikářka a Františka Terezie od Vtělení Páně a tři novicky a dvě kandidátky. Vedly všechny pod vedením M. Elekty život velmi dokonalý. M. Elekta nebyla jen opravdovou světicí, nýbrž osvědčovala ve všech věcech též velikou moudrost v klášteře i mimo klášter, tak že císař Ferdinand III. zajímal se vždy o karmelitky štyrskohradecké se zvláštním zalíbením a říkal: „Kdybych měl ještě některé kláštery karmelitek založiti, přál bych si pokaždé M. Elektu míti zakladatelkou.“

Dne 16. července r. 1647, na svátek P. Marie Karmelské, byl slavnostně položen

základní kámen k novému klášteru a kostelu, který měl býti zasvěcen Zvěstování P. Marie. Místo vyhledáno proň na tak zvaných „příkopech“. Proto dostal nový kostel a klášter jméno Zvěstování P. Marie „na příkopech“. Stavbu řídil znamenitý architekt a zbožný karmelitán P. Karel od sv. Josefa, který stavěl též klášter a kostel u sv. Josefa ve Vídni a mnohé jiné karmelitánské kláštery a kostely.

Stavba se protáhla sedm let, až konečně r. 1654 byla dokončena. Slavnostní přesídlení ctihodných karmelitek do nového kláštera stalo se dne 12. května 1654 ve všední den v úterý ráno. Za tím účelem dostavily se ke karmelitkám dvě kněžny a pět hraběnek a osm velebných pání karmelitánů. P. Gerard od sv. Lukáše vyvolal ctih. sestry z kláštera ven. Tu brána se otevřela a z klausury vystoupilo šestnáct řeholnic. Do nového kláštera jely na vozích. Tam je uvítala hraběnka Dittrichsteinová. Jakmile vstoupily do kláštera, odebraly se všecky hned do oratoře a v kostele zaznělo slavné „Te Deum“ a byla sloužena slavná mše sv., při níž celebrant umístil na hlavním oltáři Nejsv. Svátost.

Po mši sv. směly ještě vznešené paní chvíli pobýti v klášteře. Když pak odešly, zavřela se brána a zavedena ihned klau-

sura. V novém klášteře byla M. Elekta ustanovena převorkou a Ánděla Terezia od Ježíše, jedna z prvních novicek v Št. Hradci, podpřevorkou.

Požehnání Boží spočívalo na všem, co od M. Elekty neb aspoň s ní podnikáno bylo. Tak tomu bylo i v Št. Hradci. Dábel sice zuřil, peklo činilo všemožné překážky a zlý svět, zlí lidé, bránili též, aby dobrému semenu nebylo možno vzklíčiti a vzrůsti. Než to vše dopouštěl Bůh jen k větší své oslavě. M. Elekta nedala se ničím a nikým zmásti a nepozbyla ani chuti ani odvahy k práci. S pomocí Boží přetrpěla a překonala všecko a přivedla konečně dílo jí svěřené k cíli. Nový klášter v Št. Hradci prospíval co nejzdárněji a stal se sterým, nevinným duším útočištěm a cestou k životu svatému a k slávě věčné.

M. Elekta nezůstala však v novém klášteře dlouho. Bůh ji volal k pracím ještě těžším a obtížnějším — do Čech, do Prahy.

5. Červánky.

První myšlenku, založiti v Praze klášter karmelitek, pojali mnozí ze šlechty už r. 1631, když život ctih. karmelitek ve

Vídni poznali. Ale zvláštním nástrojem v rukou Božích u věci té měl býti císař Ferdinand III. a jeho šlechetná choť Maria Anna. Oba zavázali se již r. 1633 slibem, že v Praze klášter ctih. karmelitek založí. Maria Anna si vyprosila slibem tím od Boha syna Ferdinanda IV. a Ferdinand III. vyžádal si zas pozdravení po požití jakéhosi jedovatého pokrmu. Ale prozatím oba slibu svému dostáti nemohli.

Rok na to zjevil Bůh jedné dvorní dámě panující císařovny Eleonory, jak by mu bylo milé, aby v Praze klášter karmelitek byl založen. Zbožná tato šlechtična jmenovala se Maria de Cárdenas Villanueva a byla dcerou španělského šlechtice Alfonsa de Cárdenas Villanueva. Narodila se 18. srpna r. 1615. Asi v 16. roce přišla na císařský dvůr do Vídně. Pro svou upřímnou zbožnost byla od císařovny Eleonory velmi ctěna a vážena.

Dříve ještě než ctihodnou matku M. Elektu poznala, r. 1634, měla vznešená tato dáma zvláštní vidění. Viděla Prahu a v Praze nový klášter a nový kostel a zástup karmelitek, které představená právě do kláštera uváděla. Zároveň bylo jí zjeveno, že veliké pohromy na klášter přijdou, ale že veškerá pronásledování a všechna

utrpení budou jen ke cti a slávě Boží a tím k většímu rozkvětu kláštera. Maria de Cárdenas zapamatovala si tehdy velice dobře podobu představené, a když tři roky na to ponejprv spatřila M. Elektu, poznala v ní zcela živě tu, kterou jako zakladatelku pražského kláštera viděla, tak že zvolala: „V Praze bude založen nový klášter karmelitek a zakladatelkou nebude nikdo jiný, než ctih. matka M. Elekta od Ježíše.“

Když Ferdinand III. a Maria Anna o tomto vidění se dověděli, zaradovali se velice a utvrdili se ve svém úmyslu ještě více. Ale prozatím plán svůj Bohu poroučeli v modlitbách a očekávali příhodné doby. Zatím zabývala se Maria de Cárdenas neustále myšlenkou státi se též karmelitkou. Svou touhu svěřila císařovně a prosila ji za propuštění. Císařovna milovala ji velice a nerada ji propustila, ale snažným a naléhavým jejím prosbám nemohla odporovati. Tak se stalo, že r. 1637 přišla Maria de Cárdenas k bráně kláštera u sv. Josefa ve Vídni a prosila za přijetí. Byla od ctih. sester s radostí uvítána a přijata. Řeholní roucho oblékla v červnu r. 1638 a sliby složila rok na to 15. června 1639. V klášteře dostala jméno Eufrasia a Jesu Maria. Po professi žila až do založení

kláštera pražského v klášteře sv. Josefa ve Vídni. To trvalo ještě celých 17 let. Neboť k založení nového kláštera v Praze došlo teprve r. 1656. Maria Anna tehdy už nežila. Císař Ferdinand III. byl již od r. 1651 po třetí ženat a sice s Eleonorou, vévodkyní mantovanskou. S Římem vyjednával už léta před tím. Konečně opatřil si nutné listiny i od papeže i od generálního představeného řádu a dal si v Praze vyhledati pro klášter vhodné místo. Mělo to býti především místo tiché a klidné, aby řeholnice nebyly při svých modlitbách snadno vyrušovány.

V Pánu zesnulá paní Eusebia Febronia z Pernštejna odkázala sice před svou smrtí karmelitkám vlastní svůj dům, aby v něm nový klášter mohl býti zřízen, ale dům ten pro klášter nikterak se nehodil, protože stál uprostřed ulice a byl všemu hluku velkoměstského života vystaven. Proto dostal tehdejší nejvyšší purkrabí, Adam hrabě z Valdštejna, rozkaz, aby koupil dům jiný na místě příhodnějším. To se také stalo. Tak byl zakoupen veliký prostranný dům v Menším Městě pražském u řeky Vltavy s rozsáhlým místem pro zahradu; dům stál sice v městě, ale přece v části poměrně dosti pokojné a tiché a pro klášter docela vhodné.

Připraveno bylo tedy již všechno. Nezbývalo než vyvoliti tu, která by jako první představená přišla klášter založit. Císař Ferdinand III. myslil ovšem na cti. matku M. Elektu a nepřál si nikoho tak jako ji. Ale nechtěl v té věci rozhodovati, ba ani na představené žádného nátlaku činiti. Věděl, že jako Bůh dává každému povolání jeho, tak zvláště představení duchovní a řeholní musí povolání býti od Boha, aby měli hojných milostí a úřadu svého zdárně užívatí dovedli. Neboť kteří lidskými prostředky, ale bez vůle Boží k úřadu se dostanou, nedovedou moci jim svěřené používatí, než k ukojení svých choutek a jdou tak své vlastní záhubě vstříc.

Zbožný panovník však nepovažoval se za schopna a oprávněna, aby sám rozpoznával, koho Bůh k založení nového kláštera volá; a proto složil tu záležitost úplně do rukou zákonité církevní a řeholní autority řka, že s radostí uvítá každou zakladatelku, která mu poslána bude, ať si přijde z Italie, Flander nebo některého kláštera v Rakousku. Jednání to bylo zajiště nejsprávnější. Neboť ti, které Bůh k tomu ustanovil, mohou nejlépe věděti a rozpoznati, co vůle Boží jest, a oni budou též jednou z toho se zodpovídati, zda lid-

ským stránkám, slabostem a ohledům dali kdy přednost před Bohem.

Vůle Boha volajícího M. Elektu do Prahy byla však zřejma. Proto představení dlouho se nerozmýšleli, nýbrž M. Elektu zakladatelkou nového kláštera jmenovali. Císař Ferdinand III. byl tomu velice rád. Lepší záruky nemohl si přát, že na novém klášteře jistě požehnání Boží spočívati bude. A nemýlil se. M. Elekta vykonala i tento poslední úkol jí svěřený s dokonalostí všestrannou.

6. Na cestách.

Dne 8. srpna 1656 poslal Provinciál německé provincie Nejsv. Svátosti, P. Řehoř a Jesu Maria, z Vídně do Št. Hradce psaní, ve kterém M. Elektě sděluje, že ji ustanovil pro nový klášter v Praze. Zároveň s tímto dopisem odeslal jí též převor vídeňského kláštera, P. Alexander od Ježíše, list, v němž ji žádá, aby jela na Vídeň, a zevrubně též udává, kdy ze Št. Hradce odejeti a kdy do Vídně přijeti má.

M. Elekta dostala oba tyto dopisy 13. srpna a zařídila vše, jak jí bylo poručeno. Rozloučila se se svými milými spolu-

sestrami, které ji s pláčem k bráně doprovázely, a odjela dne 16. srpna i se ctih. matkou Terezií od Ježíše. Jely na vozích v průvodu dvou vylebných pánů karmelitánů a jednoho šlechtice, jež vyslal sám císař Ferdinand III., aby řeholnice ze Št. Hradce až do Prahy doprovodil a všechny nutné výlohy na cestě platil. Také matka Terezia od Ježíše doprovázela je až do Vídně.

Počasí bylo krásné; cesty tedy ubývalo. Dne 19. srpna dojely do Laxenburgu. Tam sestoupily a byly od císaře Ferdinanda III. srdečně uvítány. Druhého dne, 20. srpna, odjely do Vídně. Byla právě neděle. Radostné shledání u sv. Josefa nedá se popsati. Třináct let byly tyto dobré a ctnostné dcery sv. Terezie od sebe odloučeny; po takové době jest ovšem shledání milé a sladké, zvláště má-li trvati jen kratičkou dobu.

M. Elekta zůstala ve Vídni jen dva dni až do úterka. Tam se dověděla, že v novém klášteře v Praze karmelitky už celý rok bydlejí. Přišly do Prahy roku 1655, z Polska z Krakova vyhnány byvše od švédských luteránů. Bylo jich 17. Ale neuměly ani německy ani česky, a proto dařilo se jim v Praze špatně; nemohly se ani s nikým domluvit ani si opatřiti, čeho

k živobytí potřebovaly. Když se P. Provinciál o této jejich nouzi dověděl, ustanovil ihned M. Elektu, která německy uměla, pro Prahu vikářkou a nařídil jí, aby též k bráně a pro sakristii jmenovala jen ty sestry, které německy znají, polským pak sestrám poručil, aby ve všem M. Elektě se podrobily, pokud jinam poslány nebudou. Tento dekret je psán ve Vídni 15. srpna a dostala jej M. Elekta, když do Vídne přijela.

Ve Vídni vyvoleny byly ještě tři cti-hodné sestry, aby s M. Elektou jely do Prahy; byly to Eufrasia a Jesu Maria, Pavla Maria od Ježíše a Josefa Maria od Ježíše. Eufrasii a Jesu Maria už známe. Ona to byla, jež viděla už jako dvorní dáma císařovny Eleonory M. Elektu uváděti karmelitky do nového kláštera v Praze. Ale teď, když měla s M. Elektou do Prahy jeti, byla povážlivě nemocnou a sami lékaři velice pochybovali, zda by na tak daleké cestě své nemoci nepodlehla. Na druhé straně však byli všichni toho přesvědčení, že když Bůh jí první nový klášter pražský ukázal, ji v Praze také míti chce. Byli tedy všichni na váhách, co by činiti měli. Tu pomohl Bůh sám. V poslední chvíli zlepšil se stav Eufrasie a Jesu Maria tak velice, že mohla bez obavy cestu na-

stoupit. Pořízeny tudíž pro ni nosítka a tak bylo k odjezdu všecko připraveno.

Dne 22. srpna, v úterý, bylo všech pět ctihodných matek vyvoláno z kláštera; dvě byly ze Št. Hradce: M. Elekta od Ježíše a Terezia od Ježíše a tři z Vídně: Eufrasia a Jesu Maria, Pavla Maria od Ježíše a Josefa Maria od Ježíše. Z kláštera sv. Josefa ubíraly se napřed, než z Vídně odjely, do kostela karmelitánů. Tam byly přítomny mši sv. a přistoupily k sv. přijímání. Co je však do tohoto kostela zvláště přivábilo, byl zázračný obraz Panny Marie s nakloněnou hlavou. Tento obraz přišly uctít a nejbl. Panně Marii se doporučit a jejího požehnání mateřského na cestu a pro nový klášter pražský si vyprosit.

Obráz ten je na plátně olejovými barvami malován a dostal se do Vídně až z Říma. Tam ho našel sám P. Dominik a Jesu Maria, když jednou prohlížel staré budovy, které zakoupil k stavbě nového kláštera. V jedné z těch budov spatřil totiž hromadu smetí, které si zprvu ani hrubě nevšiml. Ale jak zašel, cítil jakýsi nepokoj a zdálo se mu, jakoby slyšel vnitřní hlas: „jdi a podívej se, co v tom smetí je“. I vrátil se, rozhrabal smetiště a hle, našel v něm obraz všecek zamazaný a

pošpiněný. S velikou lítostí jej hned očistil a vzal s sebou domů. Od té doby míval jej vždy na stole a konával před ním své modlitby. Když jednou zpozoroval na něm prach, jal se ho hned utíratí šátkem a prosil Rodičku Boží za odpuštění, že lepšího šatu nemá k utření. Tu Panna Maria naklonila svou hlavu jako na znamení své vděčnosti a spokojenosti s láskou, kterou jí P. Dominik prokazoval. Od té doby zůstala hlava její na obraze nakloněnou.

Když P. Dominik zemřel, byl obraz ten poslán císaři Ferdinandu II., který jej při své smrti odkázal své choti Eleonoře. Eleonora vzala ho pak s sebou do kláštera sv. Josefa, v němž v rouchu karmelitek blaženě zemřela. Po její smrti dostali obraz odkazem vídeňští karmelitáni, kteří ho umístili ve svém kostele na postranním oltáři a vystavili k veřejnému uctívání. A ne nadarmo. Důvěra lidu k obrazu byla veliká a nesčetným ctitelům jeho dostalo se od P. Marie vyslyšení a milostí nejpodivuhodnějších. V posledních dobách bohužel málokdo již obrazu toho si všímá.

Před tímto obrazem klečela tedy M. Elekta se svými spolusestrami, než Vídeň opustila, a vyprošovala si těch milostí, kterými Prahu obohatit měla.

Po vykonané pobožnosti sedla si Eufrasia a Jesu Maria ještě s jednou sestrou na nosítka a M. Elekta s ostatními dvěma sestrami a s hraběnkou Strozzi a její neteří do jednoho vozu, kdežto v druhém voze seděl P. Alexander od Ježíše s dvěma karmelitány a dvěma šlechtici, které císař Ferdinand III. dal M. Elektě za průvodce. Bylo jich tedy všech dvanáct, když z Vídně směrem ku Praze vyjeli.

Počasí měli teplé a jasné, což bylo zvláště velikým dobrodiním pro nemocnou Eufrasii a Jesu Maria. Kamkoliv přijeli, byly všude velmi laskavě uvítání a pohostění. Nehody neměli žádné. Řeholnice mohly celou cestu nerušeně svým pobožnostem býti oddány, jak tomu M. Elekta už z dřívějších cest byla zvyklá. Cesta trvala dlouho. Tím více matka M. Elekta si aspoň vyprošovati mohla nejúpěnlivějšími modlitbami hojně pomoci Boží. Teprve 31. srpna dojeli do Brandýsa, královského to města nad Labem. Tam zastavili.

Naproti Brandýsu leží Stará Boleslav, jedno z nejstarších a nejproslulejších míst poutnických v Čechách. K nejdrahoccennějším památkám St. Boleslavi patří: kolegiátní kostel sv. Kosmy a Damiána, u jehož vchodu zavražděn byl r. 935 sv.

Václav; kapitulní chrám sv. Václava z 11. století a velikolepý poutní chrám P. Marie, v němž na hlavním oltáři uctívá se zázračný obraz P. Marie Staroboleslavské. Kovový tento obraz P. Marie s děťátkem dala dle staré pověsti sv. Ludmila ulíti návodem sv. Methoděje z roztavených model pohanských. Sv. Ludmila darovala jej pak sv. Václavu, který jej velmi uctíval a vždy s sebou nosil a jej i tehdy pod šatem na prsou zavěšený měl, když pod ranami najatých vrahů skončil. Vrahové obraz mu strhli a na skrytém místě v podhradí zakopali. Tam ležel v zemi zakopán, až r. 1160 byl zázračně vyorán. Načež postavena na tomže místě kaple, která v 17. století nahrazena byla nynějším chrámem.

K obrazu staroboleslavskému měli Čechové povždy od 11. století zcela zvláštní úctu a zázračná vyslyšení, která se na přímluvu P. Marie Staroboleslavské po všechna století dala, nikdo nespočte. Také císař Ferdinand III. byl jedním z nejhorlivějších ctitelů tohoto zázračného obrazu. Není tedy divu, že i M. Elekta, když do Prahy jela, po ničem tak netoužila, jako aby St. Boleslav spatřila a tam Nejbl. Panně Marii se doporučila a též sv. Václava, hlavního patrona země české, uctila.

Tohoto štěstí dostalo se jí 1. září. Ráno byla i se svými spolusestrami v mariánském staroboleslavském chrámu Páně na mši sv. a u sv. přijímání a modlila se k P. Marii co nejvroucněji, aby jí v Praze žehnati ráčila. Potom navštívily společně kostel sv. Václava a v něm sestoupily pod presbytářem do původního kostela svatého Kosmy a Damiána a prohlédly si tam s hlubokou zbožností kuchyňku, v níž sv. Václav hostie ke mši sv. pekával, a vchod, u něhož zavražděn byl, a porfyrový náhrobek, kde tělo jeho první tři léta odpočívalo, než převezeno bylo na hrad pražský.

Mocně pohnuty rozloučily se pak se St. Boleslaví a daly se zas na cestu. Do Prahy už neměly daleko. Odpoledne dne 1. září 1656 kolem 4. hodiny byly na Karlově mostě spojujícím Staré Město pražské s Malou Stranou. P. Alexander od Ježíše byl v Praze dobře znám a proto, jak ho lidé spatřili, ihned se k němu s dětinnou přítulností a upřímností hlásili a pozdravovali ho a vítali. A tak se též jako blesk roznesla zpráva, že ctih. karmelitky už jsou zde. Lidí sbíhalo se se všech stran mnoho. Chtěli všichni viděti zvláště Marii Elektu, o níž tolik krásných věcí slyšeli a již za velikou světici měli. Všichni takřka

závodili o to, aby jí alespoň nějaké znamení toho dali, jak se radují, že do Prahy přijela.

Průvod zastavil se na Malé Straně u kostela P. Marie Vítězné, kde karmelitáni měli svůj klášter. Tam již čekal Jeho Eminencí, kardinál arcibiskup Harrach, se světícím biskupem Cortim a duchovenstvem, aby ctihodné řeholnice uvítal. Po uvítání vzdali všichni v kostele Bohu a Panně Marii za dosavadní ochranu srdečné díky, načež M. Elekta s ostatními spolusestrami byla doprovozena do velikého starobylého domu, který za prozatímní klášter byl zařízen. Tam čekaly už na ni karmelitky polské, které chodby kvítím posypaly a vše činily, co mohly, aby svou novou představenou co nejuctivěji a nej-srdečněji uvítaly.

První dojmy v Praze byly tudíž pro M. Elektu potěšitelné. Bůh jí chtěl dodati odvahy, aby s tím větší trpělivostí a oddaností nesla kříže, které na ni čekaly.

7. Poslední práce.

Když karmelitky 1. září 1656 přišly do Prahy, dlel císař Ferdinand III. právě na svém královském hradě na Hradčanech,

které s Malou Stranou sousedí. Sotva že se o příchodu M. Elekty dověděl, poslal hned jednoho ze svých dvořeníků ji jménem jeho uvítat a pozdravit. Sám pak navštívil řeholnice v prozatímním jejich klášteře dne 4. září. Přišel i se svou vznešenou chotí, císařovnou Marií Leopoldinou, Leopoldem I, právě korunovaným králem českým, a jinými hosty z císařského rodu a prohlédl si celou budovu, a co kde chybělo, kázal svým nákladem opravit a pořídit a ukázal se vůbec o řeholnice tak starostlivým jako dobrý otec o své děti. Pro živobytí zajistil jim 3210 zlatých ročních příjmů a slíbil, že se několik let v Praze pozdrží a nový klášter vedle budovy, kterou obývaly, hned stavěti dá a sám na stavbu dohlížeti bude, aby vše co nejspíše hotovo bylo. Klášter i kostel měl býti zasvěcen sv. Josefu, pěstounu Páně.

A vskutku započalo se s prvními přípravami k stavbě ještě téhož podzimku. Avšak Bůh usoudil jinak. Císař byl nucen za důležitými záležitostmi do Vídně odjet. Než Prahu opustil, šel se ještě rozloučiti ke karmelitkám. Všecky jakoby byly tušily, že svého vznešeného dobrodince a věrného přítele už vícekrát neuvidí, daly se do pláče. A bylo to skutečně poslední loučení. Neboť císař brzy na to se rozne-

mohl a do roka zemřel smrtí spravedlivého knížete ve čtyřicátém devátém roce věku svého.

Smrtí císaře Ferdinanda III. nová stavba kláštera a kostela poněkud se zdržela. Nástupce císaře Ferdinanda III. císař Leopold I. znal sice osobně M. Elektu a ctil ji velice a byl karmelitkám vůbec nevšední přízní nakloněn, ale pro nejvyšší důležité vládní práce a starosti nemohl jim v prvních letech svého panování vždy veškeru pozornost a péči věnovati. Jakmile však mohl, staral se o ně i při všech svých zaměstnáních neméně než jeho předchůdové. Velikou část nákladu nového kláštera nesl sám, ano přikoupil ke klášteru také ještě veliký pozemek od hrabat z Valdšteina.

Roku 1662 dne 13. září potvrdil pak karmelitkám v Praze klášter a všecka práva zvláštním dekretem, v němž mezi jiným velmi krásně praví:

„Sluší zajisté, abychom při své povinné náboženské horlivosti dbali o rozmnožení služby a chvály Hospodinovy, z jehož milosti nyní panujeme, a použili toho, čeho Bůh nejvyšší dobrotivý Nám hojně popřává, z vděčnosti též svatým způsobem k jeho větší cti a chvále a abychom i o to péči měli, by, poněvadž sami často nemůžeme

pro mnohé starosti o říši a země Naše dle svého přání pobožnostem dost času věnovati, horlivé a zbožné duše, které své modlitby neustále za církev sv. katolickou, za svatého Otce, jakož i za Naši říši a Naše země a za blaho Naší duše k Bohu vysílají, za Nás Bohu hojnou měrou zadostčinily, čímž zároveň chceme svým potomkům zanechat k následování příkladu svaté horlivosti pro čest a slávu Boží, jež jsme od svých zvěčnělých předchůdců zdělili.

Poněvadž pak jsme po zralé úvaze nabyli toho přesvědčení, že modlitba čistých, Bohu zasvěcených panen Božské Velebnosti zvláště příjemná jest, a My zvláštní lásku a náklonnost k pannám a řeholnicím karmelitského řádu máme, které Nejbl. Panu Marii Karmelskou a sv. Terezii zcela zvláštní měrou uctívají a dokonalým životem, přísným zachováváním svaté řehole a hrdinnými ctnostmi s Bohem co nejúžeji se spojití a mu zalíbiti se snaží: proto odkazujeme, zřizujeme a zakládáme pro tyto ctihodné řeholní sestry klášter u sv. Josefa na Malé Straně Našeho města Prahy ke cti a slávě Nejsvětější Trojice, Rodičky Boží Nejbl. Panny Marie a sv. Terezie, jakož i k vlastnímu Našemu spasení a k útěše duší Našeho nejjasnějšího

děda Ferdinanda II. a otce Ferdinanda III. slavné paměti a všech duší nejjasnějšího domu Rakouského.“

Krásněji nemohl zajisté tento šlechtný a veliký vladař vytknouti a označiti důležitost a prospěšnost rozjímavých řádů pro stát a společnost lidskou.

Avšak M. Elekta přece se nedočkala nového kláštera. Jejím přičiněním byl slavnostně položen jen základ dne 13. března 1662 na svátek sv. Eufrasie z řádu bosých karmelitek, a zajištěna novostavbě budoucnost. Klášter byl dostavěn teprv r. 1672, a to jen tak dalece, že ctihodné sestry mohly se do něho dne 20. prosince na čtvrtou neděli adventní přestěhovati. Základ ke kostelu byl pak položen až roku 1673, a to velmi slavnostně. Sám císař Leopold I. slavnosti té se zúčastnil. Stavbu kostela řídil karmelitán bratr Ignác od Ježíše. Pro různé překážky začalo se však stavěti teprv r. 1686. Kostel byl dostavěn v šesti letech, načež jej r. 1692 biskup Jan Ignác Václav Dlouhoveský posvětil.

Jiným však a ještě důležitějším úkolem M. Elekty bylo pečovati o vnitřní vzrůst a blaho a posvěcení kláštera. A tu jí popřál Bůh mnohem více úspěchů. Vizme tedy, s jakou svědomitostí starala se M.

Elekta o všechno, co k blahu řeholní rodiny uznala za prospěšné, a jak jí Bůh při tom napomáhal. Především dala hned první den řádně zařídit všechny místnosti v klášteře a postavila na vhodných místech tři vzácné památky, které dostala ve Vídni darem. Byl to krásný obraz P. Marie kojící božské dítě, potom vzácný umělecký obraz sv. Josefa, před nímž císařovna při obležení Vídne se vroucně modlila a pomocí Boží ujištěna byla, a pak roztomilá soška božského Jezulátka; sošku tu dostala císařovna od své tety, královské princezny, která v řádě karmelitek jako sestra Markéta od sv. Kříže svatou smrtí skonala. M. Elektě bylo uloženo, aby milostná tato soška v klášteře u sv. Josefa v Praze vždy co nejvíce uctívána byla; o to se M. Elekta též plnou měrou postarala.

Ku bráně a pro sakristii byly ustanoveny sestry, které uměly německy, aby se s lidmi domluvit mohly. Zároveň začala se M. Elekta ještě s některými sestrami hned velice pilně učit česky a vskutku také brzy česky mluvit se naučila. Služby mimo klášter, jakož i zásilky a objednávky v městě obstarávala jim jedna velmi zbožná žena, jménem Marta Kroppová. Zajímavo jest, jakým způsobem si Bůh její zbožnou a ctnostnou dceru Kláru Josefu na věčnost

povolal. Nevinná tato dívka zabývala se neustále myšlenkou, vstoupiti také do kláštera a býti karmelitkou, ale matka jí v tom velice bránila, neboť ji velmi milovala a nechtěla se od ní odloučiti. Tu však obměkčil Bůh sám srdce matčino. Jednou seděly obě, matka i dcera, v hovorně karmelitek u zamřížovaného okna a rozmlouvaly s M. Elektou, která jim přinesla též ukázat milostnou sošku Ježíška přivezenou z Vídně. Soška stála na okně u mříží. Mezi řečí učinila se též zmínka o povolání dcery, která ihned jako v žertu prohodila, že si vyvolí toho ženicha, který jí první snubní prsten daruje. A hle, sotva to dořekla, smekl se s prstíčku Božského dítěte prsten a zakutálel se skrze mříž právě do klína překvapené dcery.

Všechny podivily se tomu nemálo a matka neváhala již déle tak zřejmé vůli Boží se protiviti a dovolila své dceři, aby do kláštera vstoupila; ale potom jí toho bylo zas líto a činila nové a nové obtíže, aby dcera s provedením svého svatého úmyslu nepřišla k cíli. Dceři nezbylo nic než poslechnouti. Tak to trvalo čtyři roky, až zakročil Bůh sám. Klára se r. 1660 těžce roznemohla a než se kdo nadál, zemřela. Zemřela svatě s přáním státi se karmelitkou a přání to Bůh zajisté přijal za sku-

tek a jí v nebi zcela zvláštní korunu slávy věčné dopřal. Neboť když mrtvola dívky vezena byla kolem kláštera, zastavil se vůz před branou a koně jakkoliv pohánění nehnuli se s místa, tak že veliké množství lidstva se tu nashromáždilo. Teprve po čtvrt hodině mohl se zas průvod hnouti a dále jeti. Zdá se, jakoby Bůh byl dal zemřelou dívku od andělů do kláštera vnést, aby tam odtud jako řeholnice pohřbena byla.

Pro své řeholní pobožnosti měly zbožné dcery sv. Terezie zařízenou prozatímní kapli s kůrem od věřícího lidu jen opo-
nou odděleným. Avšak té milosti, aby směly v kapli míti Nejsv. Svátost, dostalo se jim až za dva měsíce, dne 10. prosince 1656, druhý čtvrtek adventní. Za tím účelem přišel do kláštera sám kardinál arcibiskup Harrach, sloužil v kapličce uichou mši sv., při níž bylo na kůru zpíváno a zapěl na konec slavné „Te Deum“ a udělil všem přítomným svaté požehnání s převelebnou Svátostí, která pak ve svato-
stánku na oltáři rekondována zůstala. Při této příležitosti byla zároveň také zavedena přísná klausura. Slavnosti té zúčastnil se i nejvyšší purkrabí a mnoho urozených pánů a paní a hojně zbožného věřícího lidu.

První kandidátky se brzy přihlášily a byly horlivé. Slavnostní jejich obláčka konala se dne 16. září 1657, na den sv. Ludmily, patronky země české. Obláčky zúčastnil se sám český král Leopold, který právě meškal v Praze na své cestě do Frankfurtu, kde se mělo na říšském sněmu o jeho volbu za císaře německého jednati. S Leopoldem přišel ke karmelitkám též kardinál-arcibiskup Harrach, arcivévoda Leopold Vilém a mnozí jiní. Svaté obřady konal převor karmelitánský z kláštera pražského. Dojemnými slovy, která při obláčce k novickám a ke všem přítomným promluvil, byli všichni hluboce dojati. Novicky byly dvě a dostaly jména: Maria od sv. Josefa a Anna Eleonora od sv. Leopolda.

Hned potom, 18. září, byly polské sestry zas nazpět povolány do Polska. M. Elektě se tím velice ulehčilo. Neboť dvě světské polské služky, které ctih. karmelitky z Krakova s sebou přivedly, zanevřely proti M. Elektě a obžalovaly ji u lidu, což se i ndp. kardinál a nejvyšší purkrabí dověděli. Ale nevina M. Elekty vyšla brzy zas na jevo a nešlechetným služkám dostalo se zaslouženého zahanbení.

Za to však byly ctih. polské sestry samy zas tím ctnostnější. Všecky sestry

německé i polské milovaly se vespolek jako dobré děti a snažily se spojenými silami svatou řeholi co nejdokonaleji zachovávat i tak ctnostným životem Bohu se líbiti. Ale i přes to všechno bylo velice dobré i moudré, že polské sestry mohly zas samy pro sebe svůj klášter míti. Loučení jejich bylo upřímné. Za ten rok, co strávily v Praze, naučily se M. Elektu opravdu ctít a milovat.

Z r. 1658 zasluhuje zvláštní zmínky zejména to, že se jednou strhla nad Prahou děsná bouře. Hrom burácel a blesky šlehalý právě nad klášterem sv. Josefa tak strašně, že se zdálo, jakoby ďábel celou budovu ze základů chtěl zbořiti a rozmetati. M. Elekta a s ní ostatní spolusestry volaly k Bohu o pomoc. A hle, tu ukázal se v mracích kříž bílý a lesklý jako čisté stříbro a vznášel se nad klášterem sv. Josefa, až bouře přešla. Zjev ten ovšem nemohl zůstatí tajným. Rozhlásil se hned po celém městě a způsobil, že úcta k M. Elektě vzrostla od té doby ještě více.

Téhož roku 1658 oblečena byla do řeholních šatů novicka-laička Gertruda od Ježíška, která pak rok na to skládala sliby; byla to druhá sestra-laička v klášteře u sv. Josefa. Mimo ni skládala téhož roku též sestra Maria od sv. Josefa své řeholní sliby.

Roku 1659 přijala pak řeholní šat Františka Terezia od Matky Boží a Anna Eleonora od sv. Leopolda. Františka Terezia od Matky Boží skládala pak profess, když svůj noviciát ukončila, dne 17. března 1660. Byla v Praze sedmou sestrou professkou povinnou k modlitbě breviáře. Tímto počtem ctih. sester stal se klášter u sv. Josefa podle řehole schopným voliti si svou převorku. K volbě té také došlo a sice při generální visitaci r. 1660.

Rok 1660 byl tudíž pro karmelitky pražské velmi důležitým. V červnu přijel do Prahy sám generál řádu P. Dominik od Nejsv. Trojice na visitaci a vykonána za přítomnosti P. generála samého dne 20. června volba první převorky. Zvolena byla M. Elekta, dosavadní vikářka; dostala ze 7 hlasů 6, byla tedy volena jednohlasně.

Mimo to podaly ctih. sestry M. Elektě ještě jiný veliký důkaz své důvěry, úcty a lásky. Bály se totiž, aby ji neztratily a aby nebyla někam jinam poslána, když klášter u sv. Josefa byl již úplně zařízen. A proto napsaly už v únoru generálnímu představenému zvláštní žádost, která jest v archivu ctih. karmelitek dosud uschována a zní takto:

Ježíš, Maria, Josef, Terezia.

Nejpokornější prosba, kterou přednášejí svému nejd. otci, generálnímu představenému, bosé karmelitky z nejmenšího kláštera u sv. Josefa v Praze.

Nejdůstojnější náš otče, my nejnehodnější dcery a poddané Vaší Vele důstojnosti utíkáme se všecky s veškerou pokorou k Vám jakožto k svému nejvyššímu představenému a otci, a prosíme snažně, aby Vaše Vele důstojnost ráčila míti milosrdenství s naším klášterem a vyhověla naší pokorné žádosti.

Nejdůstojnější náš otče, my Vaše nejnehodnější dcery víme všechny dobře, jak veliké dobrodiní prokazuje zejména v duchovním životě zdejšímu klášteru naše nejmilovanější ctihodná matka M. Elekta od Ježíše jako vikářka, a to i svou moudrostí a prozíravostí, i svými ctnostmi a vzácnými vlastnostmi, ale hlavně svými bohatými zkušenostmi, kterých si v úřadě představené dobyla: a proto považujeme to za svou přísnou povinnost, prositi o to, aby ani náš klášter nebyl zbaven tohoto hlavního prostředku k zachování dokonalé řeholní kázně pravých bosých karmelitek, ani my ubohé poddané a dcery nezůstaly

zde bez ní opuštěny jako ovečky bez bdělého a věrného pastýře.

Z té příčiny prosíme snažně na kolenou a co nejpokorněji my všechny níže podepsané Vaši Vele důstojnost, aby nám naše nejmilovanější a nejctihodnější matka vikářka v těchto třech letech Vašeho generálního úřadu nebyla vzata. A prosíme zároveň pro větší jistotu a bezpečnost, že nám milost ta v skutku dána byla, aby nám Vaše Důstojnost přislíbení a splnění této prosby laskavě ráčila podepsati a generální pečeti stvrditi.

V klášteře bosých karmelitek u sv. Josefa v Praze dne 22. února 1660.

Nejnehodnější a nejvděčnější služebnice a dcery:

Sestra Pavla Maria od Ježíše.

Sestra Eufrasia a Jesu Maria.

Sestra Terezia od Ježíše.

Sestra Josefa Maria od Ježíše.

Sestra Maria od sv. Josefa.

Sestra Anna Eleonora od sv. Leopolda.

Tuto žádost podaly ndp. generálnímu představenému, když k nim do Prahy zavítal. P. Dominik od Nejsv. Trojice byl dětinnou jejich důvěrou velice potěšen a vyhověl tak oprávněné prosbě rád a při-

psal ještě téhož dne na žádost sám vlastní rukou.

Já nížepsaný chtěje vyhověti tak spravedlivé a vroucí prosbě poddaných našeho kláštera u sv. Josefa v Praze zapovídám ctihodné matce M. Elektě od Ježíše, že nesmí v tříletí mého úřadu bez mého výslovného dovolení z Prahy odejíti.

Dáno v Praze dne 22. února 1660.

P. Dominik od Nejsv. Trojice,
generální představený.

Krásnějším způsobem nemohly zajisté býti ctnosti a zásluhy M. Elekty oceněny a uznány. Ctihodné sestry jášaly radostí, že cíle svého dosáhly.

Jako představená byla M. Elekta pro všechny své poddané, též v Praze, jako před tím v jiných klášteřích, vzorem pokory, zbožnosti a lásky. Její horlivostí rostla řeholní družina u sv. Josefa i co do vnitřní dokonalosti i co do počtu. Novicek hlásilo se vždy více a M. Elekta uměla je vychovávat v nejvěrnější dcery sv. Terzie. A čeho při tom nedosáhla svými pracemi a dobrým příkladem, to si vyprošovala nejúpěnlivějšími modlitbami od Boha. A Bůh ji sílil vskutku zázračně, tak že přivedla klášter u sv. Josefa k nejvyšší dokonalosti řeholní kázně. Dne 13. září

1662 mohla do Říma psáti, že v Praze u sv. Josefa je už 12 sester.

Roku 1662 dne 24. srpna bylo jí ještě dopřáno té radosti, aby slavit mohla památku stoletého trvání řeholní přísné reformy zavedené sv. Terezií. Útěcha, kterou jí Bůh při této slavnosti popřál, byla veliká. Nejsladší jí byla vzpomínka, že sv. Terezii po celý svůj život vždy věrně následovala a že tolik čistých panenských duší řeholi sv. Terezie získala.

Však konec její pozemské pouti již již se blížil. Slabosti jí stále přibývalo, nemoc její stávala se vždy povážlivější. Okamžik, kdy měla toto slzavé údolí opustiti a je s nebeskou slávou zaměnit, stál již ve dveřích.

Hlava III. U cíle.

1. Blažená smrt M. Elekty.

Maria Elekta od Ježíše byla takřka po celý svůj život navštěvovaná různými nemocemi. Zvláště od svého 26. roku horšil se její stav znenáhla vždy více. Přísné kající skutky, jimiž své tělo trýznila a vůli Boží podrobovala, jí nemoci spíše přitížily než polehčily, ačkoliv bez vědomí a svo-

lení svého zpovědníka nikdy žádných umrtvování nekonala. Zejména mívala ve zvyku stahovati se železnými ostrými řetízky, čímž pravidelný oběh krve ovšem nemálo byl omezován. Bývala často trápena nesnesitelným bolením hlavy, jakož i chrlením krve a nemocí jaterní; též vodnatelnost se o ni pokoušela, a to již od dob, kdy byla ještě v Št. Hradci a nejednou ji až na kraj hrobu přivedla. Lékařové jí pomáhali, jak mohli, ale všechny léky málo prospívaly. Osm let před smrtí otevřely se jí na nohou velmi bolestné rány, které se neustále jitřily, tak že na jednu nohu docela ochrnula. Poslední rok zmocnila se jí sžíravá horkost, která jí všech sil zbavovala. Jazyk a rty se jí rozpukaly a z ran prýštila se neustále krev. Úst často pro horkost ani otevřítí nemohla a chtěla-li něco požití, musila vyschlá ústa napřed vodou zvlažiti. Při tom byla hrozně trápena žízní, která se žádným nápojem uhasiti nedala. V hlavě utvořil se jí hnisavý vřed, který jí působil takové bolesti, jakoby ji někdo neustále kladivem bil do hlavy.

Půl roku před smrtí na den sv. Bartoloměje, kdy se slavila osmidenní pobožností jubilejní památka stoletého trvání reformy zavedené sv. Terezií, dostalo se jí od Boha ujištění, že den smrti její se blíží. Měla

z toho velikou radost. Zvěděla to od milého Spasitele, když ho po sv. přijímání co nejsnažněji prosila, aby její plamennou touhu po nejdokonalejším spojení s ním brzy vyplniti ráčil. Velikou tuto milost svěřila též sestře Eufrasii s prosbou, aby ji byla nápomocnou na příchod svého ženicha co nejdůstojněji se připravit.

Přípravou tou byla jí svatá trpělivost. Snášela všechny nevýslovné muky své nemoci nejen tiše a klidně a s úplnou odevzaností do vůle Boží, ale radovala se z toho, že pro Boha trpěti může, a žádala své milé spolusestry, by i ony z toho se radovaly. O nějaké úlevě nechtěla slyšeti. Jen z lásky k poslušnosti podrobovala se dokonale ve všem vůli lékařů a svých představených a spolusester a přijímala léky a prostředky k zmírnění bolestí jí podávané, ač věděla, že všeliká lidská pomoc je marna, a ač sobě nic tolik nepřála, jako aby pro Boha ještě více trpěti mohla.

Patnáct dní před svou smrtí byla přepadena silným kašlem, který ji až do strhání unavoval a jí nepopřál ani jediné klidné chvíle. Bylo to poslední provalení zhoubné nemoci, jíž měla konečně podlehnouti. M. Elekta to také dobře cítila a věděla. Proto chtěla se ještě včas se svými milými spolusesrami

rozloučiti. Povolala je tedy všechny k sobě jednu po druhé, rozmlouvala s nimi tak laskavě a srdečně, jak jen dobrá matka se svými dětmi se bavívá, napomínala je, aby v ctnostech a zvláště v lásce Boží co nejvíce prospívaly, dávala jim ještě naposled různé dobré rady a pokyny a bavila se s nimi s tak jasnou a veselou myslí, že žádná ze sester na nějaké blízké nebezpečí smrti ani nevzpomněla. Potom obdarovala též každou nějakým zbožným dárkem, buďto svatými ostatky nebo křížkem neb aspoň zbožným obrázkem.

Na slavnost sv. tří králů, dne 6. ledna, trpěla tak velice, že se na celém těle třásla a sotva na nohou udržetise mohla. Ale přece sebrala ještě své poslední síly, aby se mohla zúčastniti obnovení svatých slibů řeholních, jak to každoročně v ten den se děje dle chvalného zvyku řehole karmelitánské. Podporována cti. sestrami dovlékla se namáhavě do kůru a obnovila tam napřed sama jako představená své sliby s láskou a horlivostí tak vroucí, hrdinnou a obětovnou, jak to jen světici příslušelo. Potom složily v její ruce své sliby všechny ostatní cti. sestry.

Po tomto svatém obřadě vykonala si M. Elekta důkladnou poslední sv. zpověď, byla pak přítomna tiché mši sv. a přijala

s největší zbožností sv. přijímání. Byla to poslední hodinka, kterou tehdy s milým svým Spasitelem strávila v kůru před oltářem; vroucnost jejích modliteb a pohříženost v Bohu nedala jí mysliti na smrtelnou nemoc, které jižjiž podléhala; zdálo se, jakoby na všechny své bolesti byla zapomněla.

Po sv. přijímání dovedly ji ctih. sestry zas nazpět do jejího pokojíčku, z něhož od té chvíle již vyjítí neměla. Nemoc horšila se takřka každou hodinou a kašel byl vždy prudší. Vyhazovala neustále jen samou krev a samý hnis. A nestačila ani všechn hnis ji dusící vykašlati, tak že byla v ustavičném nebezpečí udušení. Toto nebezpečí rostlo, čím více jí ubývalo sil. Tak zápasila se smrtí celé čtyři dni. Při tom byla vždy veselá a vzkazovala sestrám, aby se radovaly a doptávala se, zda vskutku jsou dobré a veselé myslí.

Předposlední noc povolala k sobě ještě ctih. matku Eufrasii, aby jí sdělila, že již se chystá z tohoto světa odejítí, zároveň ji ujistila, že bude jí v úřadě převorky následovati a napomínala ji, aby o zachovávání řeholní kázně vždy svědomitě se starala, a doporučela jí všechny ctih. sestry, aby jejich časné i věčné blaho jako matka blaho svých dcer vždy na paměti

měla, zvláště pak jí kladla na srdce spásu jedné cti. matky, kterou více než ostatní ctíla a milovala a s níž od začátku v Praze byla. Dala si pak i tuto starší matku zavolati a prosila ji snažně za odpuštění všech chyb, jimiž ji kdy snad byla urazila neb zarmoutila a povzbuzovala ji velice k ctnostnému životu a k dokonalému plnění sv. řehole řkouc: „Chcete-li mne potěšiti a mně prospěti, snažte se, abyste byla vždy ctnostnou a hodně dokonalou“.

Poslední den strávila v úplné sebranosti mysli. Dusivý kašel, palčivá horečka a hrozná bolest hlavy vzrůstaly se zatím víc a více. Na večer přála si býti zaopatřena svatými svátostmi umírajících. Za tou příčinou byl rychle o 10. hodině večer povolán její zpovědník a s ním přišel i převor kláštera karmelitánského. Oba zůstali u jejího lůžka až do poslední chvíle. Poněvadž však M. Elekta i při všech svých hrozných bolestech byla neustále dobré a veselé mysli a duševně velmi čilou, nikdo nemyslel, že by okamžik smrti její opravdu již byl zde, a proto odkládáno stále ještě se sv. pomazáním. Avšak M. Elekta předpověděla se vší určitostí, že téže noci zemře a začala sama odříkávati přípravné modlitby před přijetím sv. svátostí. Zpovědník ji tudíž ještě naposled vyzpovídal a udělil

jí svaté rozhřešení a chtěl jí podati nejsv. Tělo Páně a jí uděliti sv. poslední pomazání. Za tou příčinou pospíchala ctih. sestra sakristánka do sakristie, aby vše potřebné připravila. Avšak v spěchu, buďto z veliké žalosti nebo ze zvláštního řízení Božího zapomněla s sebou vzíti světlo. Když pak do sakristie přišla a za sebou dveře zavřela, nemohla ve svém rozčilení a pro velikou tmou nic najíti ba ani dveří ne, aby se mohla nazpět pro světlo vrátiti. Ve své úzkosti volala k Bohu o pomoc řkouc, aby jí pro zásluhy M. Elekty a je-li to nejsvětější vůle, aby téže noci zemřela, dal najíti sv. oleje a připravit, čeho by k jejímu zaopatření bylo třeba. Sotva že prosbu tu Bohu přednesla, zazářila celá sakristie jasným nebeským světlem, tak že vše snadno našla a připravila.

Mezitím však poslala už za ní převorka ctih. sestru, aby se podívala, co tam tak dlouho dělá. Jakmile pak tato sestra se světlem do sakristie vkročila, zmizela ihned nebeská zář sakristii osvěcující, tak že sakristánka s velikou lítostí zvolala: „Ó milá sestro, škoda, že jste svým světlem zde takovou tmou způsobila; ó jak krásné a jasné světlo poslal mi Bůh; žádné světlo na světě se mu nevyrovná; ó, naše ctih. matka jistě zemře.“

Při zaopatřování modlila se M. Elekta litanie spolu s ostatními a odpovídala na všechny modlitby hlasem tak pevným a jasným jako žádná jiná ze spolusester, dávajíc tak na jevo, s jak velikou láskou a vděčností k Bohu svaté svátosti přijímá. Po zaopatření pohřížila se všechna do nekonečných tajemství lásky a velebnosti Boží a setrvala tak celé dvě hodiny bez pohybu v důstojném svatém klídu zabrána jsouc v modlitbách; podobala se vskutku andělu před trůnem Božím láskou zanícenému. Po celou tu dobu měla své oči upřené na obraz Nejbl. P. Marie, který byl sem donesen z kostela a před ní postaven. Po dvou hodinách dostavil se zase kašel a to s prudkostí největší. M. Elekta neměla již žádné síly, aby dusící ji hnis vykašlati mohla, a tak se zadusila. Pozvedla ještě naposled své oči k nebi, pak je zavřela, zadýchla ještě třikráte a odevzdala svou svatou duši svému Stvořiteli, ježž tolik milovala a pro nějž všechno na světě s největší radostí trpěla. Odešla k němu do nebe, aby tam vzala stonásobnou odměnu, přislíbenou služebníkům a služebnicím věrným, a aby byla korunována mezi anděly korunou slávy věčné. Bylo to ve čtvrtek dne 11. ledna 1663, mezi druhou a třetí hodinou z rána.

2. Slavný pohřeb.

Lítost a pláč ctihodných karmelitek při smrti milované jejich převorky M. Elekty byl veliký. Ale čím více toho želely, že tak dobrou matku a tak moudrou a svatou představenou ztratily, tím více radovaly se na druhé straně zase z toho, že jim přibyla nová mocná přímluvkyně u Boha. Všechny považovaly M. Elektu za světici a byly přesvědčeny, že toto slzavé údolí v hodině smrti své zaměnila s nebem, aby tam jako hvězda mezi svatými věčně se stkvěla.

Proto si pospíšily vystrojiti jí důstojný pohřeb. Umyli ji, jak to zvykem bývá u mrtvých, a oblékly v řeholní šat a připravily k uložení do rakve! Než velice se polekaly. Neboť, sotva že ji ustrojily, začaly se jí objevovati v obličeji tmavé skvrny a lilo se jí z úst a nosu mnoho krve, tak že celá její tvář byla všecka znetvořena. Tak ji ovšem lidu ukázati a za mříží vystaviti nemohly. Co tedy dělat? Zarmoucené ctihodné sestry prosily Boha za pomoc. A Bůh jim pomohl. Zatím co se všechny společně modlily, spatřila jedna z nich, jak pojednou překrásné, jasné světlo s nebe celou mrtvolu ozářilo a ihned zase zmizelo. Ale v tomže okamžení zmizely též s těla M. Elekty všechny stopy

hrozná nemoc a tvář její proměnila se v tak milou, čistou a živou, že všem bylo toho líto, že mají tak krásné tělo položit do hrobu.

Jakmile roznesla se zpráva o smrti M. Elekty, přichvátało veliké množství lidu, aby její svaté tělo viděli. Pokládali ji všeobecně za velikou světici, a proto byl též shon k její mrtvole veliký. Byla vystavena v kůru, tak že ji každý mřížemi zvenčí viděti mohl. Velmi mnozí přinášeli s sebou nebo posílali k ní po svých známých a přátelích růžence, kytice a věnce s prosbou, aby se ctih. sestry jimi dotekly mrtvoly drahé zesnulé. Předměty ty byly pak jako drahocenné památky uschovávány a jako vzácné ostatky ctěny.

Rakev pořídily jí jakožto chudé řeholnici jednoduchou dubovou, ale z jakéhosi nedopatření či spíše ze zvláštního řízení Božího krátkou a úzkou. To mělo pro tu chvíli zlé následky, kterých však Bůh později, jak ještě nslyšíme, k tím větší oslavě M. Elekty použil. Když totiž její tělo mělo do rakve býti dáno, nebylo možno je tam vměstnati. Nezbylo tedy nic jiného než hlavu mrtvoly nakloniti na prsa. To však stalo se s takovým násilím, že se jí vaz s velikým praskotem zlámал a jí mnoho čerstvé jasné krve z úst se

vyhlilo. Než ani zabedniti mrtvolu v rakvi nemohly, jednak proto, že hlava na prsou skloněná tomu překážela, jednak i proto, že celá mrtvola byla vodnatelností příliš naběhlá a do tak malé rakve se nijak nevěšla. Musily se tedy spokojiti jen s tím, že příklop k rakvi připevňují, pokud možno bylo, tak že mezi víkem a rakví zůstala dosti široká mezera otevřena.

Pohřeb byl konán třetího dne po úmrtí M. Elekty, tedy v sobotu, dne 13. ledna. Sam arcibiskup pražský, kardinál a první primas království českého, hrabě Arnošt Vojtěch z Harrachů, chtěl zesnulou pochovati, ale toho dne přijíti nemohl, poněvadž musil předsedati konsistorní radě, a proto žádal, aby pohřeb byl konán o den později. Ale převor karmelitánský nepovažoval za vhodné odkládati s pohřbem, poněvadž ani mrtvola nebyla v rakvi pořádně zabedněna, ani se nedoporoučelo dovolovati nějaké zvláštní výjimky od zvyků v řádě přijatých. Aby však svou nejblubší úctu k zvěčnělé dal na jevo, přišel ndp. arcipastýř aspoň na její mrtvolu se podívat a za ni tichou mši sv. sloužit.

Pohřební obřady, vykonal pak převor karmelitánů sám. Účastenství lidu bylo ohromné. Též velice mnoho šlechty, vysokého úřednictva a osobností z nejvyšších

kruhů pokládalo si za čest i za povinnost pohřbu M. Elekty se zúčastniti. Nával obecnstva byl tak veliký, že musila i brána kláštera býti otevřena, aby všichni mohli doprovodit rakev až ke hrobu.

Napřed bylo slouženo slavné Requiem, při čemž účinkovali nejvýtečnější zpěváci a hudebníci pražští. Slavnou tuto mši dala sloužiti jedna vznešená paní. Potom bylo kázání, které měl znamenitý kazatel, převor řádu sv. Dominika. Mluvil s velikým nadšením o ctnostech a svatém životě zemřelé. Přesvědčení, že M. Elekta jest opravdovou velikou světicí, bylo již tehdy tak všeobecné a živé, že všichni, kteří ji znali neb aspoň o ní slyšeli, nejen řeholníci a kněží, ale i lidé světští nižších i vyšších stavů, jako jedním hlasem zřejmě a veřejně neporušenost jejího těla předpovídali.

Hrob připraven byl M. Elektě na malém skalnatém svahu v nádvoří klášterním, na místě, kde karmelitky si zamýšlely zřídit pro sebe hřbitůvek na blízku kostela, jež měly v plánu stavěti. Je to asi totéž místo, kde za nynějším kostelem anglických panen, bývalým to kostelem karmelitek, dosud se nalézá klenutá hrobka, v níž až do r. 1782 pochovávány byly karmelitky. Hrob M. Elekty vytesán byl ve skále. Shora

neměl býti zasypán, ale po uložení rakve zazděn.

Tak se též stalo. Avšak v den pohřbu byla tak krutá zima, že zedníkům voda a malta mrzla, než jí použiti mohli. Bylo tudíž třeba při zazdívání neustále přilévati horké vody. Tím mnoho vody steklo též do vnitř na rakev a po rakvi ne docela uzavřené i na mrtvolu, tak že rakev i mrtvola byla zpola takřka zatopena, než zazdívání hrobu se dohotovilo.

Ani místo pro hrob nebylo právě šťastně voleno, neboť tehdy nestálo na blízku ještě žádných budov. Slunce mohlo se tudíž o svah opíratí vší silou po celý den, což v letní době hnilobu mrtvoly velice urychlovati musilo.

Avšak Bůh veškeré tyto nehody při pohřbu M. Elekty dopustil jen proto, aby svou věrnou služebnici po letech tím velice lepěji oslavil.

ČÁST DRUHÁ.

O ctnostech M. Elekty od Ježíše.

1. O hrdinných ctnostech M. Elekty vůbec.

„Zahrada zamčená jsi, sestro, choti má, zahrada zamčená a studnice zapečetěná.“ (Píseň Šalom. 4. 12.) Slova ta praví nebeský ženich k duši ctnostné, nepřístupné hříchu. Přirovnává ji k zahradě zamčené a krásné, jakými byly zahrady libanonské, plné granátových jabloní a cyprů s nardou a šafránu a kassie a skořice a myrrhy a aloe a všelikého drahocenného stromoví. Tak krásnou je též duše bohabojná a svatá plná vzácných ctností a drahocenných hrdinných dobrých skutků.

A takovouto zahradou božského svého ženicha byla i M. Elekta od Ježíše. Jak se dovídáme z dokladů písemných a jiných vzácných památek, ale zvláště od svědků naprosto věrohodných i přísahou výpovědi

své stvrzujících, osvojila si M. Elekta od Ježíše vskutku všechny ctnosti a každou zvlášť měrou hrdinnou. Byla nejživějším a nejvěrnějším obrazem svého Mistra, božského Spasitele, Ježíše Krista a pravou dcerou zakladatelky řádu karmelitek, sv. Terezie od Ježíše. Její dlouholetý zpovědník P. Leo od sv. tří králů, učitel bohosloví, velice moudrý a zbožný karmelitán, pravil o ní, že ji považuje za jednu z nejčistších a nejdokonalejších duší tehdejší doby.

V konání všelikých ctností jevila vždy velikou zručnost, ochotu, lehkost a hbitost, tak že ji všichni obdivovali a vzorem křesťanské a řeholní dokonalosti nazývali. Ku všemu, co s ctností a bohabojným životem souvisí, mívala vždy zvláštní náklonnost a cítila se takřka puzenou vždy jen tak smýšleti, mluvit i jednati, jak to bývá jen svatým duším dáno.

Trpěti musila mnoho. Překážky takřka nepřekonatelné stavěly se jí často v cestu. Boje těžké a kruté vedla skoro neustále. Avšak to všecko ji v ctnostech jen tím více ještě utvrdilo. Nikdy neochabovala, neklesala, zachovávajíc vždy stejnou pevnost a nezdolatelnost svých svatých zásad. Ať v radosti, ať v žalosti, ve dnech útěchy i v dobách útrap neměnila se nikdy. Jako zlato zůstává stejně zlatem ve dne i v noci, v chudé chýši

tak jako v královském paláci, tak i ctnosti M. Elekty zůstaly povždy stejně neotřeseny ve všech změnách života.

Slabostem M. Elekta odpírala vždy ze všech sil. Pokoušena bývala též a brániti se musila proti hříchům jako každý jiný. Ale nepovolovala náruživostem a lákadlům hříchu nikdy; a poznávala-li na sobě nedokonalosti, jimž i svaté duše podrobeny bývají, hleděla je ihned nejprísnějším a trvalým pokáním zas napravit. Kněz, který byl jejím zpovědníkem po celou dobu, dokud žila ještě ve světě, než vstoupila do kláštera, dotvrdil, že nikdy nenašel u ní ani jediného úplně dobrovolného lehkého hříchu, jehož by se byla dopustila.

Slovem, M. Elekta byla tak všelikých hříchů prosta a všemi ctnostmi tak ozdobena, že i její nepřátelé viděli se nuceni hrdinnou její svatost uznati.

Ovšem M. Elekta byla světicí před světem dobře ukrytou a ode všeho světského styku odloučenou; prožilť skoro celý svůj život v nejtišší samotě kontemplativního řádu karmelitek; a byla též světicí, která uměla všecky své ctnosti a milosti a dary Boží před očima svých bližních i svých spolusester velmi pečlivě, ano úzkostlivě

zakrývati. Co tedy o jejích ctnostech víme, jest velmi neúplné. Ba ani to, co se vědělo, nebylo podrobně a jednotlivě dosti pečlivě sebráno, shledáno, popsáno a nám zachováno. Zdá se, že všichni skoro veškeru péči věnovali hlavně jen záznamům o zázračných událostech a vyslyšeních, které s životem a s úctou M. Elekty souvisely. O jejích hrdinných ctnostech nalézáme však poměrně jen méně dokladů detailovaných; vyjma několika důkladnějších zpráv dočítáme se všude více méně jen všeobecných svědectví o její veliké svatosti.

Bůh tedy ví jediný nejlépe, jak hojným a hrdinným způsobem cvičila se M. Elekta ve všech ctnostech den co den a po celý život a ve všech příležitostech jí se naskytujících. Naše oko dovede jen sem tam něco z toho postřehnouti. Ale i to, co jest nám známo, naplní každého obdivem, úctou a radostí. I to dostačí, abychom poznali, jak velikou světící M. Elekta byla.

Nuže, připomeňme si teď, jak hrdinně M. Elekta ve všech jednotlivých ctnostech se cvičila. Projděme se na chvíli tou rajskou zahradou jejího svatého života. Kéž se i nám tu zdvihne, jak praví božský ženich v písni všech písní (4. 16) o své nevěstě, větrík půlnoční a nám přijde větrík polední a prověje všechny ty ctnostné a

svaté skutky M. Elekty a roznese vůni jejich do celého širého světa.

Abychom pak zachovali patřičný pořádek, promluvíme si napřed o třech božských ctnostech, potom o čtveru hlavních ctností mravních, pak o mravních ctnostech podružných a na konec o evangelických radách.

2. O třech božských ctnostech.

Tři božské ctnosti jsou: víra, naděje a láska. Nazývají se božskými proto, že Bůh jest jejich bezprostředním předmětem a bezprostřední pohnutkou. Věřímeť přímo a bezprostředně v Boha samého a doufáme v něj a milujeme ho pro něho samého, pro jeho nekonečné vlastnosti a dokonalosti, pro jeho pravdomluvnost, všemohoucnost, věrnost, dobrotu, vznešenost a krásu. Tři božské ctnosti jsou tudíž, abych tak řekl, Bohu nejbližší, a spojují nás s Bohem přímo. Proto svatí a světice Boží cvičili se především v nich způsobem hrdinným.

Též M. Elekta vyznamenávala se co nejdokonalejší vírou, nadějí i láskou.

a) O hrdinné víře M. Elekty.

Víra jest ctnost, kterou všechno za pravdu máme, co Bůh zjevil a nám skrze

církev sv. katolickou k věření předkládá, a sice proto, poněvadž jest nejvyšš pravdomluvný a ani nás klamati, ani sám oklamán býti nemůže. Svatá víra tedy od nás žádá, abychom rozum svůj podrobovali pravdám nám od Boha zjeveným.

M. Elekta dává nám tu nejlepší příklad. O všech pravdách sv. víry byla vždy co nejživěji přesvědčena. Víra byla její radostí a pýchou; za ni byla hotova každé chvíle i život svůj dáti. Ji nazývala vždy svým největším štěstím, a děkovala denně Bohu za to, že jí ráčil dáti milost sv. víry, a zejména za to, že byla od věřících zbožných rodičů dle sv. víry vychována.

O pravdách sv. víry nikdy nepochybovala, ba ani pokušení toho druhu nezažila. Zdálo se jí, že by spíše mohla pochybovati o věcech, které svýma očima před sebou viděla, nežli o pravdách Bohem nám zjevených. Věřila tak pevně a živě, že nemohla žádnými strastmi a nehodami, útoky a pronásledováními ve víře býti otřesena a zviklána. Nevěrců vždy velmi litovala a za jejich obrácení stále se modlila a kající skutky za ně konala.

Říká se: z hojnosti srdce ústa mluví. A tak i M. Elekta byla nejen v srdci svém vírou všecka proniknuta, ale vyznávala víru svou i na venek. Neohroženě, bez bázně

ujímala se proti nevěrcům a posměváčkům sv. víry a kárala ty, kteří sv. vírou pohrdali. Všem pak velice doporučela a je často s velikou horlivostí povzbuzovala, aby si víry vážili, za ni Bohu děkovali a ji si zachovati hleděli. A více ještě než dobrými slovy snažila se dobrým příkladem jiné k živé víře povzbudit. Na všechno jen ve světle sv. víry patrila, vše v tomto světle posuzovala a dle toho se též řídila při všem svém jednání. Tento dobrý její příklad mnohdy na hříšníky tak mocně působil, že se obrátili a na pokání dali. Pro rozšíření a oživení sv. víry činila vše, co mohla. Zvláště velikou cenu přikládala knihám a dobrým spisům vůbec, které i sama ráda četla i jiné k tomu pobízela, by dobrou četbou ve sv. víře se utvrdili.

Není pak divu, že při této živé a pevné víře, kterou i sama byla nadchnuta i jiné rozohňovala, veškerou váhu kladla na nej-svědomitější zachovávání přikázání božích. Ta byla jí cestou, s které nikdy nesešla, normou života, od které nikdy ani nejmenší měrou se neodchýlila.

Při tom byla vždy s Bohem co nej-úžeji spojena, na Boha všudypřítomného vždy živě pamatovala, naň vždy a všude myslila, jej, kamkoliv kročila, ve všech tvorech a na každém místě spatřovala.

Modlitba byla jejím nejmilejším zaměstnáním. Jí všechen volný čas věnovala. Hlubokou sebraností mysli a ponořeností v Boha a plamennou vroucností citů při modlitbách vynikala nade všecky ostatní. Zejména pak společné modlitby, rozjímání, modlitbu breviáře a jiné konala vždy s takovou příkladnou zbožností, péčí a dokonalostí, že se podobala spíše andělu než člověku. Od těchto úkonů nedala se nikdy nikým a ničím odtrhnouti, ani nemocemi ani žádnými starostmi a zaměstnáními.

Nejhlubší uctu a lásku měla však k Nejsv. Svátosti oltářní. K tomuto převznešenému tajemství sv. víry cítila se vábena tak zvláštní nadpřirozenou mocí, že již z daleka ona svatá místa poznávala, kde milý Spasitel v převelebné Svátosti přebýval. Svou úctu k této Svátosti dávala pak celým svým zevnějškem na jevo, chovajíc se v domě Božím, ať klečela nebo stála nebo chodila, vždy tak sebraně, důstojně a svatě, jakoby dlela před samým trůnem Božské Velebnosti. Již jako útlé dítě nalézala před svatostánkem svou nejvyšší rozkoš; tam zdržovala se nejraději rozplývajíc se v citech nejvroucnější zbožnosti a lásky. Návštěvy Nejsv. Svátosti konala často a často; v rozmluvách s božským svým ženichem v Nejsv. Svátosti nalézala celé

Th. H.
Melro R. P. S. No. 04. mo

[illegible][illegible]

Di: OR

Indegniss. padre, e figlia
suor M.^a clema di Gesù

OTISK LISTU PSANÉHO VLASTNÍ RUKOU MARIE ELEKTY OD JEŽÍŠE,
zakladatelky klášterů bosých karmelitek v Štyrském Hradci a v Praze.

své nebe. K sv. přijímání chodila už od 7. svého roku často, a to s pobožností vždy větší a láskou vždy ohnivější. Žadná hostina nebyla jí tak milou a sladkou, jako tento nebeský pokrm, v němž jí milý Spasitel nahrazoval stonásobně všechny strasti a útrapy, které pro něho snášela, a jí dodával vždy nových sil, aby jí i nejtěžší kříže zdály se býti jen břemenem sladkým a lehkým.

S podobnou horlivostí bývala též přítomna mši sv. Tuto obět nazývala svým nejdražším pokladem. Při ní s Kristem Pánem za nás krev prolévajícím sama láskou takřka umírala a s ním jakoby závodila, rozplývaje se tím vroucnější vděčností k němu, čím více on ji zahrnoval milostmi svými. Vše, co k službám božím patřilo, opatrovala a připravovala s největší úctou a svědomitostí; vše mívala vždy v nejlepším pořádku, vše stkvělo se čistotou. Vždy myla si ruce, kdykoliv některého z posvátných předmětů dotknouti se měla. Pro ozdobu chrámu božího nešetřila žádných výloh a žádné práce. Zvláště roucha a prádlo kostelní bylo vždy tak důstojné, jak to Bohu za nás se obětujícímu přináleželo.

Nejvíce jí bývalo teskno, když při zakládání nových klášterů nemohla se svým

milým Spasitelem v převelebné Svátosti oltářní hned s počátku pod jednou střechou přebývati. Ale přičinila se ze všech sil, aby se této milosti novým klášterům co nejdříve dostalo. Za to, když ho mohla v novém příbytku zase přivítati, jásala radostí a nemohla se od svého milého nebeského ženicha nijak odloučiti, nenalézajíc ve svých chválách, prosbách, díkůčiněních a důvěrných rozmluvách žádného konce.

Zvláštní její zálibou bývalo vždy duchovní sv. přijímání; duchovně přijímala Krista Pána často za den s největší vroucností. Slyšme, jak plamenných modliteb při tom používala!

Modlitba před duchovním sv. přijímáním.

Přid', ó můj drahý, vroucně milovaný Ježíši, ó přijď do srdce mého, ó jak toužím po Tobě, lásko má, ó jak se mi po Tobě stýská. Nic na světě nežádám si tak, jako aby duše má spojena byla s Tebou. Ó nejmilejší Spasiteli můj, chci Tě přijmouti s takovou vírou, s takovou uctivostí, s takovou pokorou, s takovou čistotou, s takovou důvěrou, s takovou touhou a s takovou svatou dokonalou láskou, s jakou Tebe přijímali všichni svatí a Tvoji mi-

láckové zde na zemi. A proto, ó pospěš již ke mně a neotálej déle. Přijď a potěš duši mou po Tobě tak prahnoucí. Ó již se s Tebou spojuji, již Tě v srdci mém vítám! Ó zůstaň u mne vždycky a přebývej v srdci mém, v ústech mých. Tobě se úplně odevzdávám. Ó naplň mne svatou láskou svou, abych nyní a vždy a věčně věků s Tebou spojenou zůstala. Amen.

Modlitba po duchovním sv. přijímání.

„Nalezla jsem toho, jejž miluje duše má: uchopila jsem ho, aniž ho pustím.“ (Píseň Šalom. 3, 4.) Ó jak jsem šťastna, Ježíši můj, že jsi ke mně přišel! Čím se Ti odměním za tuto nevýslovnou milost Tvou! Ó lásko věčná a krásno nekonečná, Tobě budiž všechna čest a chvála. Kéž Tebe milují a Tebe chválí a Tobě se klanějí všichni tvorové na zemi i na nebi nyní a vždycky a po celou věčnost. Amen.

Takovéto něžné lásky a hluboké úcty k Nejsv. Svátosti jest zajisté schopna jen duše svatá, vírou skrz na skrz proniknutá. Proto se M. Elekta zobrazuje též před Nejsv. Svátostí se srdcem láskou plápolajícím v ruce. Toť nejvýznačnější rys jejího

života; malíř nemohl lépe jejího ducha vystihnouti.

Z úcty a lásky k Nejsv. Svátosti plyne též nezbytná úcta a láska k přeblahoslavené Panně Marii, kterou sv. German velmi správně nazývá svatostánkem Ježíše Krista. M. Elekta ctíla a milovala Rodičku Boží vskutku dětinně. Skrze ni všecku pomoc od Boha očekávala. K ní neustále se modlila. Na její přímluvu všecku svou naději skládala. Zejména ve všelikých útrapách, nesnázích, pokušeních a úzkostech vždy jen k této nebeské své pomocnici se utíkala. Sv. růženec modlívala se od dětinství každý den s nej příkladnější zbožností. Na svátky mariánské připravovala se vždy posty a dlouhými modlitbami a jinými dobrými skutky. Obrazy mariánské mívala ve zvláštní úctě a konala před nimi velice ráda své pobožnosti. Anděl Páně neopominula se nikdy pomodliti. A též mimo to pozdravovala P. Marii často za dne zbožným pozdravením andělským „Zdravas Maria“.

Lásku k P. Marii považovala za bezpečné znamení spásy věčné. A proto také všechny co nejvíc povzbuzovala, aby Pannu Marii ctíli a milovali a jí se doporučeli. O P. Marii často s velikým nadšením mluvívávala a chválu její jak jen mohla šířila. Též obrázky P. Marie a růženečky a sv.

škapulíře jiným ráda rozdávala. Nejvíce pak doporučela P. Marii ubohé hříšníky a jejich obrácení si od ní vyprošovala a nejedné zbloudilé duši také tímto způsobem k pokání a spáse pomohla.

Mimo nejbl. P. Marii uctívala též ostatní svaté, zejména sv. Josefa, sv. Terezii, anděla strážného, sv. Jana z Kříže a všechny svaté řádu karmelitánského.

Zvláštní známkou pravé a živé víry posléze jest láska, úcta a poslušnost k církvi sv. katolické, jak praví sv. Cyprian: Kdo nemá církve za matku, nemá ani Boha za otce. Církev sv. katolická jest chotí Krista Pána zde na zemi a takřka Kristem Pánem zde mezi námi žijícím a pravým městem božím. Kdo pak v Boha věří a v Krista Pána, nemůže od církve sv. se odloučiti a jí pohrdati.

M. Elekta milovala církev sv. z celého srdce svého, jak jen dobré dítě matku svou milovati může. Brala živou účast na všem, co s církví sv. se dělo. Radovala se ze všeho, co bylo církvi k radosti a útěše, ke cti a chvále. A naopak zase rmoutila se velice, kdykoliv slyšela, že nepřátelé nad církví sv. vítězí a ji pronásledují a utiskují. Za povznesení a rozšíření církve sv. neustále se modlila říkajíc, že by i tisíckrát život svůj dala a všechna muka podstoupila,

jen kdyby co nejvíce jinověrců a nevěrců do lůna církve sv. zase přivést mohla.

K sv. Otci, papeži, chovala vždy nejhlubší úctu jakožto k hlavě církve sv. a náměstku Krista Pána. Též biskupy a všechny kněze měla vždy ve veliké úctě. Říkala: „Když Bůh sám kněze tolik ctí a jim takovou moc ano i sebe sama svěřuje, kterak bychom je my ctíti neměly? Bez kněží není pro nás dle řádného ustanovení Božího žádná spása; jak bychom jim tedy neměly za to býti vděčny? Ó není zajisté vyšší důstojnosti nad důstojnost kněží Kristových!

Přikázání církevní a veškeré předpisy církve sv. byly jí hlasem Božím. Je s touž svědomitostí zachovávala jako přikázání Boží. Byla co nejživěji přesvědčena o pravdě slov, která Kristus Pán sám řekl apoštolům a jejich nástupcům: „Kdo vás slyší, mne slyší.“ (Luk. 10. 16.) Se sv. Terezií byla hotova i za nejmenší předpis církve svaté raději vše trpěti a vše obětovati, než aby byla buď sama v něčem pochybila nebo dovolila, aby jiní něco opominuli.

Tak pevnou a živou víru měla tedy M. Elekta. V tomto jasném, nebeském světle kráčela po celý svůj život rychlým krokem vpřed, až došla vrcholu nejvyšší dokonalosti a svatosti.

b) O hrdinné naději M. Elekty.

Hrdinná víra je nerozlučná od hrdinné naděje. A v čem pak tato ctnost záleží? Benedikt XIV. praví: „Hrdinná ctnost naděje jest pevná a trvalá způsobilost a náklonnost, která nás jednak pobádá, abychom od Boha věčnou spásu a prostředky k tomu potřebné vždy i v nejhorších neshodách s veškerou důvěrou a bezpečností pevně a hbitě beze všeho váhání a pochybování očekávali, a jednak nám též dodává síly a zmužilosti, abychom pro spásu věčnou byli ochotni s radostí a s nezdolatelnou neohrožeností a vytrvalostí všechny i ty nejtěžší útrapy snášeti.

V této hrdinné naději cvičila se M. Elekta měrou nejdokonalejší.

Světlem a pomíjejícími statky a marnostmi jeho pohrdala z celé duše. Pozemských smyslných zábav a radostí bála se jako hada. Rídila se tu slovy sv. apoštola Pavla řkoucího: „Všecky věci pokládám býti škodou pro vyvýšenou známost Ježíše Krista, Pána svého, pro nějž jsem všechno ztratil, a mám jako za lejno, abych Krista získal.“ (K Filip. 3. 8.)

Za to všechna její důvěra směřovala jen k Bohu. Věčnou spásu měla vždy a ve všem

na myslí; co nejhojnějších prostředků k dosažení tohoto svého nejvyššího cíle stále vyhledávala; po dokonalosti, po vytrvání v dobrém a po nebi a po spojení s Bohem plamennou touhou vždy jen hořela. Jiných přání neměla. A to vše očekávala od Boha s bezpečností a jistotou, která ničím otřesena býti nemohla. Ani v nejhorších útrapách, v opuštěnostech a úzkostech a ve chvílích takřka beznadějných nebyla malomyslnou. Ano kde naděje nejméně jí kynula, tam nejvíce Bohu důvěřovala. Právě ty největší útrapy považovala za prostředek, jimiž od Boha nejsnáze všech milostí dojde, a proto útrapy a strasti milovala, je svými sestrami a přítelkyněmi nazývala. Ve své těžké nemoci takřka na všechny bolesti zapomínala, stále jen toho jsouc pamětliva, že jižjiž se blíží ta šťastná chvíle, kdy bude moci k Bohu na věčnost odejítí.

Aby pak v této pevné a živé naději a důvěře v Boha co nejvíce se zdokonalila, rozjímalala často o velikém milosrdenství a o nekonečné dobrotě Boha. V těchto rozjímáních nalézala nevysychající pramen nejhojnější útěchy a posily a předcházela tak nejúčinněji všelike nedůvěřivosti v pomoc Boží.

Nejvíce pak dávala na jevo velikou svou důvěru v Boha ve svých modlitbách. Byla

přesvědčena, že Bůh nemůže ani jediné prosby její oslyšeti. Proto se modlila vždy s nejvroucnější touhou po milostech, kterých si od Boha vyprošovala, ano s radostí jsouc takřka už jistou, že všeho dosáhne, zač prosí, a za obdržená dobrodiní také Bohu vždy vroucně děkovala. A dobrodiní těch obdržela vskutku mnoho. Často byla nejpodivuhodnější měrou vyslyšena. Sv. Jan Zlatoústý nazývá důvěru v Boha matkou zázraků. M. Elekta pravdu slov těch nejednou sama potvrditi mohla.

Důvěru, kterou k Bohu měla, vštěpovala též jiným. Zarmoucené těšila, malomyslným dodávala mysl, zoufající povzbuzovala k nové práci a k novému životu. „Doufejme, i když vše se nám zdá býti ztraceno,“ říkala; „malomyslnost a tísnivý, vše rozžírající zármutek jest od ďábla; Bůh se o nás o všecky dobře postará; kdo mu důvěřuje, ničeho báti se nemusí.“ Takovými a podobnými domluvami zachránila mnohou pokleslou duši před jistou záhubou.

Při tom bývala vždy veselé mysl. Ráda se zasmála, nikdo nedovedl tak nenuceně a mile spolusestry pobaviti jako ona; už každý její pohled probouzel dobrou náladu, ani ve svých bolestech a útrapách veselé mysl nikdy neztrácela, spíše spolusestry

velmi přátelsky a často k tomu mívala, aby veselého ducha si hleděly zachovati.

S veselou myslí spojovala však také neohroženost. Bázně neznala, kde viděla vůli Boží. „Vše zmohu v tom, kterýž mne sílí“ (Fil. 4. 13), bývalo její odpovědí, když ji někdo strašil a na překážky upozorňoval. Co v její síle bylo, činila všecko; ale znajíc velikou slabost a nedostatečnost svou, očekávala pevně od Boha to, k čemu jí samé síly nestačily. V této důvěře pak zdálo se jí vše snadným a lehkým. Jako slabá řeholnice vydávala se na cesty do dalekých neznámých krajů a zakládala kláštery jeden za druhým a Bůh ji neopustil. Ve všech nesnázích volávala: „V tebe, ó Bože, doufala jsem, a nebudu zahanbena“, a vždy dostávalo se jí zase hojného vyslyšení a hojné pomoci.

Naděje a důvěra M. Elekty byla tudíž opravdu hrdinnou a všestranně dokonalou.

c) O lásce M. Elekty k Bohu.

Láska jakožto třetí z božských ctností jest ona ctnost, kterou milujeme Boha pro jeho nekonečnou dokonalost a dobrotu a bližního svého pro Boha. Tato ctnost zahrnuje v sobě tedy lásku k Bohu i lásku k bližnímu.

O lásce k Bohu praví Kristus Pán v evangeliu sv. Jana (14. 21): „Kdo má přikázání má a zachovává je, tenť jest, kterýž mne miluje.“ Z toho jest zřejmo, že čím prostší jest kdo hříchu a čím dokonaleji plní vůli Boží, tím dokonaleji a hrdinněji miluje též Boha.

M. Elekta nedopustila se nikdy ve svém životě těžkého smrtelného hříchu a všedních hříchů bála se velice a varovala se jich všemožně. Nikdo na ní dobrovolných chyb nepozoroval, ani těch ne, které se mnohdy i u zbožných duší vyskytují, jako na př. netrpělivost nebo nelaskavost nebo menší nějaké přestupky proti sv. řeholi. A chybila-li někdy buď z pouhého nedopatření nebo z nějaké nedobrovolné neb aspoň ne dosti uvážené slabosti, činila za to vždy upřímné pokání. K sv. zpovědi začala choditi už jako sedmileté dítě, a ačkoliv se často zpovídala, nečinila to nikdy jen povrchně jako ze zvyku, nýbrž vždy s velikou horlivostí. K zpovědi připravovala se po každé velmi důkladně a snažila se zejména co nejupřímnější a nejdokonalejší lítostí uraženého Boha zase usmířiti. Kdo svatý život její znal a ji pak při sv. zpovědi v slzách tonouti viděl, nemohl se jí dost vynadiviti.

Proti všelikým pokušením vedla neustálý

rozhodný boj. Čím více pokoušena bývala, tím byla též ostražitější a odpírala hříchu ze všech sil a všemi prostředky, modlitbou, prací, kajícími skutky, až nad pokušením zvítězila. Zvláště přísnou kajícností hleděla všelikou náklonnost k hříchu v sobě potlačit. Bičovala se často až do krve, stahovala se ostrými řetízky, zachovávala nejtužší posty, jen aby své pozemské chťiče dokonale vůli Boží podmanila. A tak se stalo, že žádnou lstí ďábla, ani žádnými nejprudšími útoky nedala se nikdy k zlému svěsti. Všecka pokušení byla pro ni jn ohněm, v němž zlato jejích ctností tím důkladněji se pročistilo.

V plnění vůle Boží, v zachovávání přikázání Božích a církevních a v konání dobrých skutků nebylo jí rovno.

Všechny své povinnosti křesťanské i řeholní, jakož i povinnosti, které měla v úřadě představené a v ostatních úřadech jí svěřených, plnila vždy s veškerou svědomitostí; ani toho nejmenšího nezanedbávala, říkajíc: kdo není věren v mále, ani v mnohém věren nebude.

S vůlí Boží byla co nejdokonaleji spojena. Říkala: jak se Bohu líbí, jeho vůle se staň. I v útrapách těšivala se vždy vzpomínkou, že bez vůle Boží nic se neděje. Ve všem viděla řízení a Prozřetel-

nost Boží, které se dokonale podrobovala a klaněla. Byla se vším spokojena. Jediný hřích ji rmoutil, kdykoliv o něm slyšela. Též své spolusestry často napomínala, aby s vůlí Boží vždy spojeny zůstávaly. Její přesvědčení bylo, že veškerá láska k Bohu záleží na prvním místě v sjednocení s nejvyšší jeho vůlí, a že se nedovedeme ničím, ani dobrými a kajícími skutky Bohu tak zalíbiti, jako dokonalým spojením se s jeho vůlí ve všech příjemných i nepříjemných chvílích tohoto života.

Žila v skutku jen pro Boha. Při všem pamatovala na dobrý úmysl. Nečinila nikdy nic pro svět, ze samolibosti, marnivosti neb jiných lidských a pozemských pohnůtek, nýbrž vše jen z čisté lásky k Bohu, ke cti a chvále Boží a k spasení nesmrtelných duší. Od rána do večera nezapomínala na tento dobrý úmysl při žádné ani té nejmenší práci. Svě radosti a žalosti, práce a námahy i odpočinek a zábavu přinášela jedinému Pánu Bohu v obět, aby si jen jeho lásku nejplnější měrou získala.

Svémi myšlenkami dlela stále u Boha, jak praví sv. Jan (I. 4. 16.): „Kdož zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm.“ Zvláště mívala vždy na mysli nevýslovné a nekonečné dokonalosti Boží a svatá tajemství našeho vykoupení. O její lásce

k Nejsv. Svátosti jsme již slyšeli. Nemenší láskou lnula též k božskému dětátku v Betlemě narozenému, jakož i ku přehořkému umučení Páně na kříži.

Tak dostoupila její láska k Bohu nedokonalejšího stupně v nejplnější míře. Milovala Boha pro něho samého, pro jeho nekonečnou dokonalost, jakožto bytost nejvyšší a pramen veškeré lásky a dobro svrchované. Touto láskou byla všecka roznícena. Její vroucí povzdechy, její láskou planoucí řeči, její celý zevnějšek, hluboká sebranost, mocně tlukoucí srdce, ohněm plápolající oči, radostí hořící tváře byly toho zřejmým svědectvím. Nepřála si nic než Boha, netoužila po ničem než po spojení s ním, neznala jiné radosti než v Bohu a v lásce jeho. Pro Boha žíti, pracovati a trpěti bylo její veškerou slastí. Dokud žiji, chci trpěti, říkala, pro radost jest v nebi času dost. Utrpení bylo jí zde na světě nejvítanějším znamením lásky Boží; za ně Bohu vždy vroucí díky vzdávala.

d) O lásce k bližním.

Láska bliženská jest znamením a měrou lásky Boží, jak praví Kristus Pán sám: „Po tomť všichni poznají, že jste moji

učedníci, budete-li míti lásku jedni k druhým“ (Jan 13. 35.).

Vizme tudíž, jakou lásku měla M. Elekta k bližním svým. Blíženskou svou lásku projevovala hlavně čtverým způsobem: o bližních svých dobře smýšlela, jim dobré přála, o nich dobře mluvila a jim vše dobré činila.

O jiných dobře smýšlela. Nikoho křivě neposuzovala, nikým nepohrdala, sebe za lepší považujíc. Cizí chyby a slabosti omlouvala, trpělivě nesla a dle možnosti zakrývala. Za to však měla ve zvyku vše dobré na bližních svých pozorovati, uznávati a obdivovati a jejich dobrého příkladu následovati. Podobala se včelce, která jen med sbírá, jedu si nevšímajíc.

Jiným vše dobré přála. Radovala se ze všeho, čím jiní oplývali, z darů přirozených i nadpřirozených, i když sama při tom trpěti musila. Sama své strasti ukrývala anebo i těžké oběti sobě ukládala, aby jiným prospěla a jejich štěstí rozmnožila. Závisti neznala, ano tento hřích zdál se jí docela nepochopitelným. Ani hněvu nebo nějaké netrpělivosti, nedůtklivosti nikdy se nepoddávala. Nikdo ji nikdy zlostnou neviděl. Nikdy nikoho neurazila ani nezarmoutila. Žádného odporu, žádné nechuti k nikomu neměla. Všeliké zasmuši-

losti, nevrlosti a strojené neupřímnosti se na-prosto vystříhala. Naopak, byla vždy velice veselá a ráda si zažertovala a jiné pobavila; nikde nebývalo tak veselo, jako v její společnosti. A veselou mysl také vždy všem doporučela jako mocný prostředek duchovního života.

O jiných dobře mluvila. Nikoho nepomlouvala ani nepodezřívala ani na cti nikomu neutrhala. Pichlavých, hrubých, nevrlých a vůbec jakkoliv nelaskavých řečí nikdy nevedla. I stínu takovýcho chyb se střežila jako moru. Byla vždy ke všem velice milá, vlídná, laskavá a přívětivá v klášteře i mimo klášter. Při tom si vždy zachovala zvláštní úctyhodnou důstojnost, tak že ji všichni vyšší i nižší i ctili i milovali zároveň.

Komu dobrým slovem prospěti mohla, neopominula toho nikdy. Nevědomé poučovala, chybuující s veškerou laskavostí a trpělivostí napomínala a kárala, v pochybnostech postaveným dobře radila, zarmoucené a úzkostlivé těšila a kdož nebezpečím šli vstříc, ty zlého varovala.

Nejvíce pak vyznamenávala se M. Elekta svými hrdinnými skutky lásky blíženské. Všem dobře činila. Poznávalať v bližních svých jen Krista Pána samého a své bratry a sestry, s nimiž jednou v království ne-

beském radovati se bude. Vědělaf, že sám Syn Boží za každou duši i život svůj dal a všecku svou nejdražší krev za ni na kříži prolil; tak ji cenil a tak ji miloval. A proto též pravil: „Cokoliv byste jednomu z maličkých těch učinili, mně jste učinili.“ Za každou i nejmenší službu, kterou bližnímu svému i tomu nejmenšímu prokazujeme, slibuje nám tedy Kristus Pán nejhojnější odměnu, jako bychom jemu samému byli sloužili.

To vše pobízelo M. Elektu co nejmocněji, aby se ve skutcích lásky bliženské co nejvíce cvičila, a všem všecky služby prokazovala. Považovala se jen za služebnici, ano za otrokyni všech, a pokládala si za čest a za veliké dobrodiní, když měla příležitost jiným pomoci a oni pomoc její přijali.

Čím více kde její pomoci třeba bylo a čím těžší oběti pro bližní své musila přinášeti, s tím větší horlivostí právě ty nejobtížnější služby všem prokazovala.

Byla všem vším. Žádnému dobrému skutku se nevyhýbala. Prokazovala všem milosrdenství tělesné i duchovní, každému, jak toho kdo potřeboval.

Svým poddaným a spolusestrám byla pravou starostlivou matkou. Jako představená nejednou v kuchyni sama vařila, aby

jednak sestře kuchařce ulehčila, ale jednak též aby sestrám něco uvařila, čím by jim zvláštní radost ve dny zotavení učinila. Roku 1656 za jejího pobytu v Št. Hradci panovalo po celé léto děsné parno, tak že se takřka žádné ovoce neurodilo. To bylo pro ctih. sestry velikou obětí, poněvadž jiného občerstvení se jim nedostávalo, a přece byly hrozným vedrem všechny ne-jednou jako zpola mrtvé. M. Elekta měla s nimi velikou soustrast. Byla by jim ráda pomohla, ale jí samé to možným nebylo. Tehdy jí Bůh přispěl ku pomoci. Jednoho dne seděly zase všechny zemdleny pohromadě. Tu pojednou zazvonilo u brány a M. Elekta pravila k sestře vrátné: „Milá sestro, nesou nám koš ovoce, přineste ho sem.“ Sestra vrátná se uklonila a pevným hlasem odpověděla: „Ano, ctihodná matko, z poslušnosti to učiním.“ A vskutku, jak přišla ku bráně, našla tam koš plný krásných jablek a brušek. I tázala se lidí, kteří právě u brány byli, kdo to přinesl. Ti však řekli, že nějaká neznámá osoba ku bráně přišla, když zvonili, a jim koš odevzdala, aby ho ctih. sestrám dali.

Byl to zajisté dar, jež poslal milovaným svým dcerám Bůh sám. Radost všech byla veliká. Ale povstal z toho mezi nimi též svatý spor. Neboť sestry tvrdily, že zázračný

tento dar jest zásluhou M. Elekty, avšak M. Elekta stála zase na tom, že Bůh tímto způsobem chtěl jen odměniti poslušnost cti. sestry vrátné.

Chudých ujímala se M. Elekta, jak při chudobě kláštera jen mohla. Dejte a bude vám dáno, říkala, a proto udílela almužny ráda a hojně, ač sama z almužen žila.

Nemocní byli její miláčkové. Za ně se modlila, s nimi velikou soustrast měla, je těšila a ke svaté trpělivosti povzbuzovala. Byla-li některá ze sester nemocna, sama ji ošetřovala, u ní bděla, jí posluhovala a jí všemožně v bolestech ulehčiti se snažila; ano i jídla připravovala nemocným, ač sama byla churavá a bolestnými nemocemi stále trápena.

Nepřátelům ráda odpouštěla, proti nim nikdy žádné hořkosti neměla, ani jim zlé zlým nesplácela, nýbrž naopak byla k nim vždy samá láska a samá vlídnost, jim za urážky jen děkovala, je hájila, za ně se modlila a vše dobré jim činila.

Ve Vídni byla po tři roky jako představená od jedné ze svých poddaných spolusester tak bezohledně pronásledována, tupena a hanobena, že to v celém klášteře veliké vzrušení působilo. Avšak M. Elekta chovala se ke své sokyni jako beránek; tiše a klidně vše snášela; čím více jí bylo křiv-

děno, tím laskavější a přívětivější byla k té, od níž tolik příkoří zakoušela, tak že všechny sestry její nezlomnou trpělivost velice obdivovaly a sami představení s ní útrpnost měli a ji mimo jiné příčiny i proto do Št. Hradce poslali, aby ji těchto útrap zbavili.

Také v Praze zanevřela proti ní jedna sestra laička, domnívající se z jakéhosi ďábelského lživého pokušení, že ji M. Elekta jako představená tak nemiluje, jako ostatní. Jednou na Boží Hod vánoční byla M. Elekta právě zaměstnána strojením jídel v kuchyni; tu nešťastná ona sestra obořila se na svou představenou velice neuctivě a vynadala jí, až se okna třásla, ano i tak hrubě k ní se zachovala, že kusem hořícího dřeva po ní hodila. Avšak M. Elekta byla k ní tak laskavou, milou a přívětivou, že ubohá sestra ihned chybu svou zase poznala a se slzami v očích si klekla a za odpuštění prosila.

Na hříšníky stále pamatovala. Je Bohu doporučela při všech svých modlitbách, zvláště při mši sv., při sv. přijímání a při svých denních rozjímáních. Za jejich obrácení mnoho kajících skutků konala a své poddané ustavičně k modlitbám za hříšníky povzbuzovala. Vždy znovu opakovávala: Ó nezapomínejme, že jsme v klášteře, aby-

chom Bohu sloužily a nejen sebe, ale i ubohé hříšníky svými modlitbami a kajícími skutky spaseny učinily.

Ani na duše v očistci nezapomínala. O mukách očistcových často uvažovala a s nebohými dušičkami vždy velikou soustrast mívala. Jim všecky své odpustkové modlitby a smírné zásluhy svých dobrých skutků v obět přinášela a jim tak denně hojnou útěchu do očistce posílala. Nesčetným z nich jistě z jejich muk tímto způsobem pomohla a tak si získala v nebi zástupy přátel, kteří jí věčnými díky zavázání budou.

O tom pak, jak lásku blíženskou a sesterskou, kterou byla sama všecka tak hluboce proniknuta, též u jiných, zejména pak ve svých klášteřích pěstovala, netřeba již ani mluvit. Této ctnosti dávala před mnohými jinými přednost; na ni takřka žárlila. Máme-li lásku k sobě navzájem, říkala, jest Bůh mezi námi; není-li pak v klášteře lásky sesterské, je tam peklo a ďábel slaví tam své hody.

Proto velice toho dbala, aby pravá křesťanská svatá láska sesterská nikdy neutrpěla žádné škody a neustoupila ani žádným hněvům, žádné závisti a nenávisti a žádným sporům, ani se nezvrhla v nějakou nedůstojnou pohanskou smyslnost, která

jednomu dává přednost před druhým a jen smyslnými pohnutkami a cíli se spravuje.

A snaha její nebyla marna. V klášteřích, ve kterých M. Elekta žila, vzkvétala sesterská, vzájemná láska velmi utěšeně. A Bůh ctihodné sestry pro tuto jejich lásku zahrnoval nejhojnějšími milostmi, tak že mnohé z nich v pověsti velikých světic zemřely.

3. O čtveru hlavních ctností mravních.

H l a v n í c t n o s t i m r a v n í nazýváme ony ctnosti, na nichž veškerá mravnost člověka spočívá. Jsou takřka úhelnými kameny křesťanské mravnosti, poněvadž všechny ostatní mravní ctnosti v sobě obsahují a je pořádají.

Hlavní ctnosti jsou čtyři: opatrnost, spravedlnost, statečnost a mírnost.

a) O hrdinné opatrnosti M. Elekty.

O p a t r n o s t, čili jak se v denním životě vyjadřujeme m o u d r o s t, je ctnost, kterou rozpoznáváme, co máme činit, abychom jednali bohumile.

Opatrnost je tudíž správkyní a ředitelkou ctností; spravuje a řídí jejich úkony, aby s vůlí Boží dokonale se srovnávaly a

vždy zlatou střední cestou pravé míry se braly a ani výstředností, ani nedostatkem žádné škody netrpěly.

O opatrnosti čteme v Písmě sv.: „Oči tvé hledtež přísně a víčka tvá předcházejte kroky tvé.“ (Přísl. 4. 25.) „Buďte opatrní jako hadové a prostní jako holubice.“ (Mat. 10. 16.)

Dle toho opatrný:

1. v y š e t ř u j e vše, co se skutkem, jež konati má, souvisí, okolnosti místa, času, způsobu atd.;

2. p o s u z u j e, co a jak za daných okolností a pod. státi se má, aby skutek byl opravdu dobrý a dokonalý;

3. r o z h o d ů j e, co při konání skutku činiti a čeho se vystříhati třeba.

Tímto způsobem cvičila se ve ctnosti opatrnosti též M. Elekta měrou neobyčejnou.

Představení měli k ní veškeru důvěru. V 33. roce věku jejího dali jí prominutí 7 let, aby mohla býti zvolena za převorku. Od těch dob byla skoro pořád představenou, buď vikářkou nebo převorkou, tak že jí vícekrát musila býti dána dispens, aby vždy znovu zase za převorku mohla volena býti. Ctih. sestry žádné jiné moudřejší představené neznaly, a proto vždy zase o to žádaly, aby ji voliti mohly. Nej-

větší pak důvěru dali jí představení na jevo tím, že ji už v 24. roce učinili spoluzakladatelkou kláštera ve Vídni a pak zakladatelkou klášterů v Št. Hradci a v Praze.

Též vznešené osobnosti, jako zejména císař Ferdinand III., ji velice ctily a v její moudrost a opatrnost veškeru důvěru skládaly a k ní v důležitých záležitostech o radu se utíkaly. Císař Ferdinand III. dokonce pravil, že si žádné jiné zakladatelky nepřije, než M. Elekty, kdyby ještě některé kláštery měl založiti.

Ano i sami nepřátelé velikou její moudrost a obezřetnost obdivovali a nejednou i veřejně uznali.

A to právem. Neboť M. Elekta byla:

1. velmi obezřetná, uvažujíc vždy důkladně, aby i každá věc i všechny okolnosti její vedly k povinnému dobrému cíli;

2. velmi důmyslná, nalézajíc a rozpoznávajíc vždy pravé a vhodné prostředky, jimiž by cíle určitého bylo s bezpečností a snadno a lehce dosáhnouti;

3. velmi bdělá, zabraňujíc vždy včas a vhodným způsobem všem nebezpečím a škodám, které by spáse vlastní nebo spolubližných z té neb oné věci nebo z toho neb onoho skutku vzniknouti mohly;

• učelivá, přijímajíc ráda dobré poučení a radu jiných, zejména svého zpo-

vědníka a svých představených, bez nichž nic nečinila; ano vážila si i rady a úsudku svých dobrých přátel, spolusester a poddaných, dobře vše uvažujíc, a co správného, sobě ponechávajíc;

5. prostná a upřímná ve všem svém smýšlení i jednání.

Slovem, M. Elekta uměla si zjednati ve všech věcech velmi bezpečný, jistý a správný úsudek, tak že jednala vždy velmi účelně, správně a úspěšně.

M. Elekta nebyla tudíž nikdy:

1. ani přenáhlená; nečinila nic bez uvážení, nepředloženě, povážlivě, dovolujíc si úsudky bez důkladného a bedlivého vyšetření;

2. ani chytrá; neoklamávala svých bližních, ani svými slovy jsouc lstivou, ani svým jednáním jsouc falešnou;

3. ani patolízavá, sloužíc lidem více než Bohu na úkor svých povinností a svého svědomí nebo pro nějaký osobní nebo pozemský zisk;

4. ani domýšlivá, umíněná, nepřístupná, důvěřujíc jen v sebe a síly své;

5. ani nebyla prostořeká nebo příliš hovorná; věděla dobře, kdy jest čas k mluvení a kdy k mlčení, a uměla dobře pomlčeti o věcech, které nebylo záhodno a radno jiným svěřiti;

6. ani neznala opatrnosti a moudrosti světské, pečujíc jen o své tělo, jak by žádostem jeho hověla, nebo shánějíc se po časných statcích nezřízeně a přílišně.

Svou nadobyčejnou opatrnost a moudrost ukázala pak zvláště v péči o spásu svou a spásu svých poddaných. Napřed hleděla sebe spasiti a pak ty, které Bůh jí svěřil.

Především tedy radila sobě dobře. Za svůj hlavní a nejvyšší cíl zde na světě považovala Boha a slávu věčnou, a za svou první povinnost vůli Boží a ctnostný život. „Co by mi vše ostatní prospělo,“ říkala, „kdybych vůli Boží neplnila a jednou neměla spasena býti?“ Prostředků k svému posvěcení používala nejlepších měrou dokonalou, hlavně přijímala sv. svátosti a horlivě se modlila. Též dobrá předsevzetí, která činila a vždy také věrně plnila, byla jí cestou, po níž rychle veliké dokonalosti dosáhla.

Aby si pak spásu věčnou tím lépe zajistila a tím plnější měrou nejvyššího svého cíle došla, opustila svět a vyvolila si život řeholní a vstoupila do přísného řádu reformovaných bosých karmelitek, a v řádu tom vždy také dokonalý život vedla a v něm až do své smrti vytrvala.

Času používala co nejlépe. Považovala jej za dar, jejž nám Bůh poskytuje, abychom si nebe zasloužili. Každou minutku tak cenila, jako celou věčnou blaženost, pamatujíc vždy živě na to, že nebe každé chvíle buď ztratiti nebo získati můžeme. Proto se vždy bála čas prázdnými rozmluvami nebo zbytečným bavením mařiti a Bohu denně za to děkovala, že jí v klášteře každá minutka k práci a k zbožným úkonům vyměřena byla, aby žádné chvíle ani nepoužité nechatí nemohla.

Potom starala se též velice opatrně a moudře o spásu jiných, zejména svých poddaných spolusester. Byla jim pravým andělem strážným, varujíc je zlého a povzbuzujíc ke všemu dobrému.

Hlavně dbala toho, aby všechny sestry vždy svědomitě zachovávaly sv. řeholi a držely se předepsané kázně. Ani nejmenšího předpisu řehole nenechávala nepovšimnutého. Sv. řeholi nazývala rukou, kterou Bůh řeholnicím podává, aby je do nebe vtáhl. Běda všem, kteří rukou tou pohrdají a jí se, jak patří, nechápou. A této horlivosti M. Elekty třeba přičítati, že řeholní kázeň v klášteřích za jejího vedení co nejutěšeněji vzkvétala.

Své poddané milovala všechny stejně a stejně ke všem se chovala, k vznešeným

jako k nevznešeným, k chudším jako k těm, které veliké věno s sebou přinesly. Neméně starala se též o svornost mezi sestrami. Zejména uměla bručivé mírniti a zlostné krotiti, a to často i s velikým sebezapřením. Nebo když na př. některá z pokáraných sester napomenutí příliš těžce nesla, šla M. Elekta k ní a uchlácholila ji, dávajíc vinu sobě samé, že snad přílišnou drsností ji zarmoutila.

Ducha, vlastnosti, síly a povahu každé sestry velmi bystře a správně rozpoznávala; a dle toho soudila též, co které nejvíc prospívá. Žádné ze sester neukládala povinností přílišných. Jaké měla která vlastnosti a schopnosti, takové práce a zaměstnání a úřady jí svěřovala. Od ctnostnějších a schopnějších žádala více sebezapření i práce, se slabými měla útrpnost a hleděla je zdokonalit.

Vedla všecky na dobrých cestách ne násilím, sekerou, ale nenuceně, přirozeně, znenáhla, způsobem milým a příjemným, neb dokonce i žertem, aby ostří pravdy tak nebolelo. Prvním prostředkem jí byla vždy dobrota a láska; kde pak dobrotou a láskou cíle svého nijak dosíci nemohla, vzala své útočiště k napomenutím dle potřeby vždy důtklivějším, až i tresty ukládala,

když náprava jinak možnou nebyla a pohoršení zas odčiněno býti musilo.

Takovou opatrností a moudrostí obdařil tedy Bůh M. Elektu, aby i o ní mohlo se říci, co čteme o sv. Štěpánu, že ani nepřátelé jeho „nemohli odolati moudrosti a Duchu, který (z něho) mluvil.“ (Sk. ap. 6. 10.)

b) O hrdinné spravedlnosti M. Elekty.

Spravedlivým nazýváme toho, kdo každému dává, co mu patří a nikomu nijak neubližuje.

V této ctnosti měla M. Elekta zvláštní zálibu. Nikomu nikdy nijakým způsobem neublížila, ačkoliv jí samé velice ubližováno bylo; ale ani to zlé, co jí kdo učinil, zlým nesplácela. Chránila se i každého příkrého slova a netrpěla v srdci žádné roztrpčenosti. Nikomu nedala nikdy toho cítit, že jednou jí příkoří učiněno bylo.

Své povinnosti jako křesťanka i jako řeholnice a jako představená plnila vždy s přesností a dokonalostí veškerého uznání hodnou. Sv. řeholi zachovávala vždy tak svědomitě, že se nikdy od žádného úkonu neosvobodila, ani když byla nemocna. I v těžké nemoci před svou smrtí dala se

donéstí do kůru, aby byla přítomna obnovení slibů.

Vždy ve všem dbala povinného pořádku: napřed sloužila Bohu a plnila vůli jeho, potom teprve dávala lidem, co jim patřilo; k rodičům, svým představeným a ostatním bližním chovala se vždy tak, aby každé vyšší a bližší povinnosti vždy napřed bylo zadostučiněno.

Také se cvičila co nejhorlivěji ve všech ctnostech, které jsou takřka součástmi spravedlnosti a s ní velmi úzce souvisí.

Je to především nábožnost, která dává Bohu, což jeho jest. M. Elekta neměla nic tak na mysli, jako čest Boží. Po ničem tak netoužila jako po tom, aby vždy a všude jen vůle Boží se děla a aby Bůh ode všech tvorů byl chválen a veleben. Jemu se neustále klaněla, jeho prozřetelnost, dobrotu a moudrost ve všech věcech a ve všech změnách života uznávala. O výzdobu domu Božího a o důstojné vykonávání služeb Božích měla vždy veškeru péči a nic ji tak netěšilo, jako když slyšela, že mnoho dobrého ke cti a chvále Boží a ku prospěchu církve sv. se děje.

Svým rodičům prokazovala vždy povinnou úctu, poslušnost a lásku. Nikdy je neposlušností nebo neuctivostí nezarmoutila, nikdy proti jejich vůli nejednala, nikdy

ani slovem ani jednáním jich neurazila. Naopak byla s nimi jednoho srdce; sdílela s nimi radost i žalost; co je těšilo, těšilo i ji; co je rmoutilo i ji rmoutilo. Činila vždy vše, aby jim jen co nejvíce radosti působila a modlila se za ně neustále velmi horlivě. Byla opravdu vzorem poslušného, zdárného dítěte, a proto ji rodiče také ze všech svých dětí nejvíce milovali.

K představeným řeholním, církevním i světským chovala se vždy tak, že si veškerou jejich důvěru a vážnost získala. Každému jejich přání vyhověla dokonale. V úctě jim prokazované nedala se nikým předstihnouti. Ve svých dopisech dávala jim svou nejhlubší oddanost na jevo a ve svých řečech a svém chování nikdy ani toho nejmenšího si nedovolila, co by s nejpokornější uctivostí dokonale se nesrovnávalo.

K svým spolusestrám a poddaným byla vždy pravou sestrou a matkou, jak jsme si o tom již beztoho dosti pověděli.

Svou vlast milovala z celého srdce, ale i jiným národnostem neodpírala povinné lásky; národnostních třenic naprosto neznala. Němky, Polky i Češky byly jí vždy stejně milý; co kterým patřilo, toho jim nikdy neodepřela.

Byla též velmi pravdy milovná. Lež nenáviděla. Co slíbila, vždy splnila. Každému otevřeně pravdu řekla, bez bázně a falešného studu, i bohatým a vznešeným lidem, i představeným samým, a to nejen pravdu příjemnou, ale i nepříjemnou. ač ji pokorou, uctivostí a vlídností vždy zpříjemniti se snažila. Pravdě obětovala ráda i všechn svůj osobní prospěch. Hrst upřímnosti jí byla milejší než fůra přetvářky a falešného lichocení.

Pravda ji nikdy nebolela a nebodala. Jí se neštítla, nevyhýbala. Kdo ji pravdu řekl, byť i nejtrpčí, toho si vážila, tomu byla za to vděčnou.

Zvláště pak upřímnou a otevřenou byla k svým představeným a k svému zpovědníku. Podobala se před nimi studánce čisté vody, v níž jest i na dně vše jasně vidět. Neupřímnost považovala za veliký úskok ďábla, jímž nesčetné duše v záhubu se uvrhují.

Všem, kteří jí nějaké dobrodiní prokázali, byla velmi vděčnou. Na prvním místě děkovala ovšem každý den Bohu, Nejbl. P. Marii a všem svým svatým ochráncům za všechny milosti, kterých byla účastnou. Ale též svým rodičům, představeným, zpovědníkům, vychovatelům a všem ostatním, kteří jí buď duchovně nebo hmotně

svou pomocí přispěli, vzdávala vždy vroucí díky. Ano i za utrpení děkovala Bohu a nepřítelům svým za příkoří jí učiněná. „Zaplať Bůh“ mívala vždy na rtech, kdežto pomsty se hrozila i když nejhorší pronásledování jí bylo snášeti. Jednou chtěla ji jedna spolusestra proti pomlouvačům brániti, ale M. Elekta pravila; „Milá sestro, nechte toho; ať si lidé mluví o mně, jak chtějí, já si toho nevšímám.“

Jiným pak sama, co jen mohla, dobrého činila. Všem vše dobré přála a dávala to i skutkem všude na jevo, zvláště svou štědrostí. Dlužníků měla dosti, ale sama dluhy své bohatě splácela. Dobrota její byla všeobecně známa.

O její vlídnosti a přívětivosti jsme se již zmínili. Všem byla vždy k službám ochotna i když sama byla starostmi a útrapami přetížena. Zlostí, netrpělivostí, nedůtklivostí a prchlivostí nedala se nikdy strhnouti.

Ale kde bylo třeba, uměla též přísnou býti. Zásluhy jiných uznávala, schopnosti patřičně oceňovala; avšak na druhé straně kárala též chyby proti řeholní kázni se vší rozhodností, neznajíc žádné liché nepřístojné lidské bázně. Při vší své dobrotě nebyla hříšně slabou a netrpěla žádných nepořádků, nýbrž chybuje napomínala,

ano i trestala, jak to její svatá horlivost uznala za dobré a nutné. Ty pak, které se polepšily, hned zase těšila a veškerou svou láskou zahrnovala a jim nejen vše odpouštěla, ale je i zcela zvláštní důvěrou vyznamenávala.

Tak byla M. Elekta opravdu svatě spravedlivou ke všem a proto: „chvávalo i požehnání Boží k odplatě její a učinilo, aby v čase rychlém snažení jejího užitek dalo“. (Sir. 11. 24.)

c) O hrdinné statečnosti M. Elekty.

Statečnost je ctnost, kterou dobré přes všechny obtíže podnikáme a konáme a raději vše trpíme, než abychom se hříchu dopustili, neboť, jak velmi krásně praví svatý Rehoř Veliký: „Statečnost je ctnost, která tělo potírá, svévůli si podmaňuje, pozemské požitky krotí, vše hořké a trpké pro nebe miluje, útěchou a lákadly světa pohrdá a strach před utrpením přemáhá.“ Úkon statečnosti jest tedy dvojí: neohroženost a trpělivost.

M. Elekta ukazovala celým svým zevnějškem a veškerým svým jednáním ženu statečnou, o níž praví moudrý Salomoun, že „jest tak vzácná jako zboží, které z da-

lekých krajin a z posledních končin přiváženo bývá.“ (Přísl. 31. 10.)

Byla vždy neohroženou, ale tak, že nedávala nikdy ani nějakou malomyslnost, bázlivost nebo liknavost na jevo, ani nedůvěřovala příliš ve své síly a nebyla nemístně horlivou nebo odvážlivou a tím méně domýšlivou a vychloubavou. Neohroženost její byla výrazem vůle Boží, pro niž byla ochotna vše vykonati měrou a způsobem Bohem samým jí vytknutým. Tak neohroženou byla při zakládání klášterů, při hájení sv. pravd a práv proti nepřítelům, v péči o rozkvět řeholní kázně a ve všech příležitostech jí se naskytujících.

S neohrožeností spojovala hrdinnou trpělivost v útrapách těla i duše. Ve všech svých těžkých nemocích zachovala si klidnou, ano veselou mysl, netoužila po úlevě, naopak, čím více trpěla, tím více Bohu za to děkovala. Pro Boha a pro spásu duše všechno ráda snášela a snažila se bolesti své co nejvíce před lidmi zakrývati a všecky své řeholní povinnosti a úkony co nejsvědomitěji plniti, ač si při tom často největší násilí činiti musila.

V pronásledováních, potupách, pomluvách a pohanách zachovávala též úplný klid. Čím více kdo ji pronásledoval, tím větší měrou získal si její přátelství. Místo

msty, nenávisti a rozhořčenosti, místo aby si do někoho stěžovala, proti nespravedlivým obžalobám se bránila, někomu něco vyčítala, snažila se, jak by právě svým nejhorším odpůrcům nejvíce dobrého učinila.

Jednou byla obžalována až v Římě u generální kapitoly. A žalobám těm bylo uvěřeno, tak že se o tom i vlastní její bratr dověděl a proti ní velice se rozhorlil. Ona však ponechala obranu svou Bohu a trpěla, až se jí ctih. sestry ujaly a ji očistily.

Sám zpovědník byl proti ní jednou velice popuzen. Mluvil s ní o jedné novice a chtěl, aby byla k sv. slibům připuštěna. M. Elekta však, znajíc novicku lépe, nemohla ve svém svědomí k tomu svolení dáti. Zpovědník pokáral ji za to velice ostře; ona však nejen zůstala úplně klidnou, ale vykonala si hned na to svou sv. zpověď s důvěrou opravdu dětinnou a s nejhlubší pokorou, jakoby mezi ní a zpovědníkem nejmenší neshody nebylo bývalo.

Nejhrdinněji ukázala však M. Elekta svou statečnost v hrozných úzkostech a opuštěnostech duševních. Byla pravou mučednicí. Tak hrozná muka snášela. Zdálo se jí neustále, že je v nemilosti Boží, že všechny její dobré skutky nemají u Boha

žádné ceny, že v pokušeních dosti odporu neklade, že všecka její snaha zavržení věčnému ujíti, je marna. I ty zpovědi její vzbuzovaly v ní celou řadu nejrapnějších pochybností. Trpěla opravdová muka očistcová, která se vylíčiti ani nedají. Psaní, ve kterých hledala u svých zpovědníků a duchovních rádců pomoc, radu a útěchu, každého až k slzám soustrasti dojímají.

Ale M. Elekta byla i při všelike této trýzni pevnou jako skála ve všem dobrém. Svatou řeholi, všechny své povinnosti a svá dobrá předsevzetí zachovávala vždy s touže dokonalostí a ochotou. Na venek chovala se tak, že o jejích vnitřních bojích nikdo tušení neměl. Žádná, ani ta nejtrpčí muka, nebyla s to její sílu zlomit a ji od konání dobrého odvésti.

A kde sílu tu brala? U Boha a v bázni jeho. Jak čteme v knize Sirachově: „Kdož se bojí Pána, ničeho se nebude strachovati ani děsiti, neboť on jest naděje jeho. Toho, kdo se bojí Pána, blahoslavená jest duše.“ (Sir. 34. 16—17.) Toho jediného M. Elekta se tedy bála, aby Boha neurazila a nezarmoutila a lásku jeho neztratila a od něho se neodloučila. A tato svatá bázeň či vlastně láska k Bohu jí dodávala té síly, že všecko zmohla a všecko přetrpěla, až spasení věčného dosáhla.

d) O mírnosti M. Elekty.

Mírným nazýváme toho, kdo své nedovolené smyslné náklonnosti a chtíče krotí a dovolených věcí jen s mírou užívá. To pak se děje umrtvováním vnějším i vnitřním.

M. Elekta umrtvovala předně své vnější smysly neustále a co nejrozhodněji. nenechávajíc žádné příležitosti k tomu nepoužité.

Jedla a pila jen z potřeby, aby vůli Boží plnila, nikdy z rozkoše a ze smyslné záliby. Byla velmi střídmá. Jedla tak málo, že se ostatní tomu divily, jak může živa býti. Spokojovala se často jen se zbytky a odpadky jídel a i do těch míchala si hořké koření. Čím nechutnější které jídlo bylo, tím raději ho požívala. Posty zachovávala velice přísné. Ačkoliv sv. řehole předpisuje karmelitkám tolik a tak přísných postů, ukládala si M. Elekta ještě mimo to posty dobrovolné, zejména v sobotu a před svátky mariánskými.

Svůj cit umrtvovala různými způsoby; stahovala se ostrými řetízky, bičovala se často až do krve, nosila drsný oděv, konávala dlouhé modlitby s roztaženými rukama, ať klečela, nebo seděla, nebo stála,

nikdy se nepodpírala, horko i zimu snášela ráda, bděla mnoho, pracovala až do únavy, nejnamáhavější práce vždy sobě ponechávajíc, a spala málo, a i tu si vyhledávala lože nejtvrdší a nejnepohodlnější.

Oči své a sluch svůj střežila velmi úzkostlivě. Varovala se všelike zvědavosti; nechtěla často ani dovolených věcí viděti nebo slyšeti. Oči mívala vždy k zemi sklopené a uši od mnohých řečí odvrácené. Zvláště pak dávala pozor na svůj jazyk. Považovala jej za zloděje, který obchází a hledá, jak by do domu se vkradl a tam škod nadělal. Mluvila jen, co třeba bylo a co k slávě Boží a k spáse bližních za vhodné uznávala. Též v míře i v způsobu svých řečí bývala velmi umrtvenou, nedovolujíc si nikdy žádných přehmatů a upřílišeností.

Neméně krotila M. Elekta a umrtvovala též své smysly a svá hnutí vnitřní, svou obrazotvornost, své pocity a svou náladu a přičítala tomuto vnitřnímu umrtvování ještě větší cenu než vnějšímu.

Svou obrazotvornost a každé své hnutí a každý pocit uměla včas opanovati, aby v žádnou nepřístojnost nevybočil a v nebezpečné pokušení se nezvrátil. Byla to pro ni jistě práce veliká při její živé, jihoitalské povaze. Ale nedala se ničím pře-

moci. Ani zpupnost nižších, ani urážky sobě rovných, ani bezpráví vyšších nebyly s to, ji z rovnováhy vyhoditi. Zachovala si vždy stejný klid, byla vždy stejně veselá, nic ve světě nemohlo dobrou její náladou otrásti.

Nebyla nikdy ve svých řečech nebo ve svém chování ani hrubou, ani rozpustilou, ani smutnou nebo bručivou a nespokojenou, nýbrž vždycky stejně klidnou, laskavou a veselou. Podobala se vskutku slunci, kterému žádná bouře ani tepla, ani světla neubere.

Tak byla M. Elekta svou umrtveností povýšena nade všecku smyslnost těla a světa a nade všechny bouře, které v smyslnosti svůj vznik mívají. Odumřela smyslnosti, ale za to obdařil ji Bůh životem novým, vznešenějším, nebeským, životem milosti a lásky své, jak čteme u sv. apoštola Pavla: „Pakli duchem skutky těla mrtviti budete, živi budete. Nebo kteřížkoliv duchem Božím vedeni bývají, toť jsou synové Boží.“ (K Řím. 8. 13—14.)

4. O mravních ctnostech podružných.

Všecky ostatní mravní ctnosti jsou ve čtveru hlavních ctností zahrnuty, a proto je nazýváme p o d r u ž n ý m i. O mnohých

z nich zmínili jsme se již při hlavních ctnostech samých. Zde si ještě zvláště vyložme, jak se M. Elekta cvičila

v p o k o ř e.

Sv. Terezie nazývá pokoru pravdou. Chce tím říci, že pokorný jest ten, kdo se má za takového, jakým opravdu jest. Pokorný musí tudíž sebe sama dokonale znáti a svou nicotu též všestranně uznávati, tak že pravá pokora vztahuje se na myšlení, slova i skutky.

M. Elekta pokorně o sobě myslila. Považovala se za ubohou hříšnici. I malé chyby pokládala si za veliká provinění a veliký nevděk proti Bohu, od něhož tolik milostí dosáhla. V různých pohromách viděla tresty Boží, které nejednou svým vlastním nedokonalostem přičítala. Lítost, kterou nad svými chybami vzbuzovala, byla velmi hluboká a dokonalá; jakmile tu neb onu slabost na sobě zpozorovala, ihned ji co nejdokonalejší lítostí hleděla zase napraviti. Chyb svých nikdy nezakrývala, ani neomlouvala, ale plnou měrou je uznávala a sobě zošklivovala. Zvláště pak bývala nejhlubší pokorou proniknuta při svých sv. zpovědích.

O své nicotě byla co nejživěji přesvěd-

čena. Vše dobré, co na sobě měla a co čínila, pokládala jen za dar Boží, sobě žádných zásluh neosvojujíc. Dobrého nic, ale za to všecko nedokonalé, slabé, nicotné, nazývala svým majetkem. A proto sama sebou také z celého srdce pohrdala a sobě nic tak nepřála, jako aby všichni ostatní také tak o ní smýšleli, jako smýšlela sama o sobě, aby jí pohrdali a jí si nevšíkali.

V řečech svých ukazovala hlubokou pokoru svou tím, že bez nutné potřeby nebo velmi důležité příčiny o sobě nic nemluvila, ani nic dobrého ani nic zlého. O šlechtickém svém původu, o vznešených svých příbuzných, o svých zásluhách, o přízni, které požívala ve vysoce urozených kruzích, zejména v císařské rodině samé a u císařů Ferdinanda II. a III., nikdy se nezmínila a nechtěla ani, aby jiní o tom mluvili. Titulů nechtěla žádných slyšeti. V nutném styku s osobami vznešenými hledala jen větší čest a chválu Boží a ne svou marnivost nebo samolibost. Stykům nepotřebným s nimi se vyhýbala.

Chvále lidské, poctám a vyznamenáním se vyhýbala a jimi pohrdala, říkajíc se sv. Ignácem: „Kdo mne chválí, mne bičuje“. Za to, když jiní o ní zle mluvili, byla tomu ráda. Když slyšela, že ve vysokých rodinách rozšiřují se o ní velmi nepěkné

řeči, pravila zcela klidně: „Nestarám se o to, jak se o mně mluví; ať lidé mluví o mně zle nebo dobře, nevšímám si toho. A když se dověděla, že u samého kardiála Arnošta Vojtěcha z Harrachu o ní se povídá, jakoby byla jednu ctih. sestru až do krve sbila, odpověděla: „Budiž Pán Bůh pochválen; vše co se o mně mluví, je ještě málo, byť to i nejhorší bylo.“

Všecky zásluhy své a dobré skutky a milosti od Boha obdržené uměla velice dobře skrývati, tak že byla všeobecně nazývána „skrytou světicí“. Když opatřila zemdleným ctih. sestrám koš čerstvého ovoce způsobem opravdu podivuhodným, snažila se zásluhu toho sestře vrátne přičísti řkouc, že pro její poslušnost Bůh zázrak ten učinil.

Představení poručili jí, aby všechny milosti od Boha obdržené sepsala. Z poslušnosti tak učinila. Ale škoda že představení spisku toho v čas od ní nežádali. Neboť před svou smrtí hodila M. Elekta všecko do pece. A když jí v tom jedna spolusestra brániti chtěla, pravila jí: „Milá sestro, jen to nechte hořet; je to samá přetvářka, samé pokrytectví.“

Ke všem byla vždy velice uctivá. Ani jako představená nedala svým poddaným nikdy cítiti, že představenou jest; nějaké

pánovitosti nebo záliby v některém úřadě a podobných věcí nikdo u ní nepozoroval. K úřadům byla jen donucena.

Sobě vyhledávala vždy poslední místo a nejnižší práce. Sloužila všem ostatním, ale od jiných služeb nepřijímala; sama si vše spravovala a čistila, ba ani v těžkých nemocech, pokud mohla s sebou jen hnouti, nechtěla, aby spolusestry ji obsluhovaly. Jednou nemohla se z velmi důležité příčiny modliti v kůru společně s ostatními breviář. I modlila se ho pak sama. Ale bylo jí to pro velikou, skoro až úzkostlivou svědomitost velmi obtížné. Proto nabídla jí jedna mladá spolusestra, která právě teprve své sliby složila, že se s ní bude modliti. M. Elekta však pomoci její přijmouti nehctěla. Ale horlivá a ochotná novicka nedala se tak snadno odbýti a tázala se, proč nechce, aby se s ní modlila. M. Elekta dala jí krásnou odpověď plnou lásky a pokory, řkouc: „Milá sestro, nemohu to od vás žádati, byla by to pro vás příliš veliká obět, poněvadž se tak velmi, velmi pomalu modlím, chci se to sama pomodliti.“ A modlila se všecko sama bez pomoci.

Bůh na ni dopustil nejednou velmi těžké zkoušky; byla potupena a pohaněna a zneuctěna i od svých spolusester a pod-

daných a očerněna a obžalována i u nejvyšších svých představených; ale vše to snášela klidně, ano ráda a Bohu za to děkovala, že jí dovolil, aby jemu v potupách podobati se směla.

A posléze napomínala též své spolusestry a poddané, aby vždy pokorny byly říkajíc: Pokorným srdcem Bůh nezhrdne; chceme-li hojných milostí od Boha býti účastny, musíme hodně pokorny býti. Bez pokory není žádné ctnosti, jako není budovy bez základu. Čím hlubší základ pokory, tím mohutnější budova naší svatosti.

Netrpěla toho žádné ze svých poddaných, aby v řečech nebo v chování svém na jevo dávaly nějakou marnivost, samolibost, nedůtklivost a pýchu. Kárala je z podobných chyb velmi důtklivě, ano i přísně, kde toho třeba bylo. Pyšným se protivila, ale pokorných si velice vážila.

Tak byla M. Elekta nejen vzorem pokory pro všechny, kdož ji znali, ale též ochránkyní a pěstitelkou této ctnosti v srdcích svých poddaných a spolusester.

5. O evangelických radách.

V evangeliu sv. Lukáše (18. 18—22) čteme, že jednou tázal se Krista Pána jeden kníže neboli představený školy ži-

dovské řka: „Mistře dobrý, co čině život věčný obdržím?“ A Kristus Pán mu odpověděl, aby zachovával přikázání Boží. Ale kníže řekl, že toho všeho od mladosti své ostříhal. Tehdy řekl mu Ježíš: „Prodej všecko, co máš, a rozdej chudým a budeš míti poklad v nebi, a pojd', následuj mne.“

Těmito slovy pozval Kristus Pán židovského knížete k zachovávání dokonalé chudoby, čistoty a poslušnosti, nebo i k vyšší křesťanské dokonalosti, poněvadž kdo ony tři ctnosti dokonale po celý život zachovává, dosahuje vyšší dokonalosti než ten, kdo jen přikázání Boží a církevní plní.

Doživotní dokonalé zachovávání oněch tří ctností Kristus Pán nikomu neporoučí, nýbrž jen radí; a proto je nazýváme evangelickými radami.

Řeholníci a řeholnice zavazují se však dobrovolně a po zralé úvaze k zachovávání evangelických rad řeholními sliby a berou tudíž na sebe velmi těžké povinnosti. Avšak za to jsou zas miláčky Boha, který je všemi svými milostmi plnou měrou zahrnuje a jim nejhojnější odměnu v nebi slibuje.

Proto je stav řeholní velmi vznešený a koho Bůh do stavu toho volá, ten ať hlasu Božího neváhá uposlechnouti. Neboť kdo

tímto hlasem Božím pohrdá, pohrdá i nejhojnějšími milostmi, které mu Bůh nabízí, a činí se tak nehodným, obdržeti od Boha i jiných hojných milostí k spasení svému a tak se vydává ve veliké nebezpečí věčné záhuby.

To vše M. Elekta dobře věděla a proto, když ji Bůh k stavu řeholnímu volal, zpřetrhala všechny svazky pozemské a vstoupila do kláštera bez váhání. Povolání svého vždy si velice vážila a Bohu zaň neustále děkovala. Sv. řeholi, která jest řeholníkům a řeholnicím dána, jako nějaká ochranná zeď, aby své sliby tím dokonaleji zachovávat mohli, milovala a plnila, ne jinak, než jako vůli Boha samého. Všecky své povinnosti a úřady převorky, novicmistrové a j., které jí svěřeny byly, konala a zastávala s veškerou péčí, láskou a svědomitostí. Velikou starost měla vždy o to, aby žádná z jejích spolusester a poddaných sv. své povolání neztratila. Mnohým zbožným pannám byla k tomu všemožně nápomocna, aby se řeholnímu životu věnovati a do kláštera vstoupiti mohly. Sama celou řadu novicек do kláštera přijala a za sestry vychovala.

Vše, co k rozkvětu řeholního života sloužilo, naplňovalo ji velikou radostí. Nejvíce však útěchy nalézala v tom, že si

ji Bůh vyvolil, aby k zakládání nových klášterů napomáhati směla.

O tom, jak dokonale své tři sliby zachovávala, zmínili jsme se již dříve. Zde si jen to nejnnutnější ještě připomeňme na doplněnou.

a) O hrdinové ctnosti chudoby.

Dokonalá chudoba záleží v úplné odloučenosti srdce ode všech statků světských M. Elekta neměla žádných náklonností k věcem pozemským, ani tehdy, když ještě žila doma u svých rodičů. Už tenkrát poznávala co nejživěji, jak marný je svět se vším, co nám nabízí. Proto nelpěla nijak ani na penězích, ani na šatech, ani na pohodlí, zábavách a jiných požitcích a marnostech, jimiž svět své milovníky k sobě láká.

Když pak vstoupila do kláštera a zavázala se k dokonalé chudobě slavným slibem, hleděla si této ctnosti teprve s horlivostí světice hodnou. Svatou chudobu cenila vysoko, výše než boháči v světě své statky. Nazývala ji pokladem kláštera a ochranou řeholní kázně. Těžkou jí chudoba nikdy nebyla. Naopak čím více lnula k Bohu, čím více se rozplameňovala nejvroucnější láskou k němu a spatřovala

jedině v něm všecku svou radost a všechno své bohatství, tím více odlučovalo se i její srdce ode všeho světa a statků jeho.

Vše, co měla a čeho užívala, považovala jen za almužnu a jen jako almužnu vyprošovala si všechno, čeho potřebovala i jako představená od sester, jimž věci ty svěřeny byly. Vždy byla spokojena jen s tím nejnutnějším a nejchudším, v stravě, v oděvu i v obydlí. I nedostatky ráda snášela z lásky ku Kristu Pánu, který neměl ani, kam by hlavy položil, a často si též sama dobrovolně z lásky k chudobě i ty nejnutnější věci odpírala. Říkala: kdo chudoby necítí, těžko této ctnosti nabývá.

S chudými nejraději se stýkala a s žebráky mívala vždy velikou útrpnost, a raději sama hlad trpěla a nouzi a bídu snášela, jen aby jim tím hojnější almužny udělití mohla.

O chudobu v klášteře pečovala jako o oko v hlavě. Nikdy nikomu netrpěla a nedovolila nic, co by s dokonalou chudobou se nesrovnávalo. Příjmy i výdaje, potřebné stavby a opravy klášterních budov, zařízení pokojů, spotřeby v kuchyni a jídelně, nutné prádlo a šatstvo sester, to vše neslo ráz pravé řeholní chudoby, nikde žádné zbytečnosti, žádného přepychu; ani v nejchudší chatě více chudoby býti nemohlo.

b) O andělské čistotě M. Elekty.

M. Elekta podobala se čistotou svou nevěstě v písni Šalomounově (2. 2), o níž nebeský ženich praví: „Jako lilium mezi trnům, tak jest přítelkyně má mezi dcerami.“

Tak krásná, bělostná, jako lilie byla tedy čistota M. Elekty. Ve svých myšlenkách, představách, žádostech, citech a hnutích zachovala si M. Elekta vždy čistotu dokonalou. Hřích nečistoty nenáviděla z celé duše, i stínu jeho se bála.

I svým zevnějškem prozrazovala duši nevinnou, andělskou: její oči sklopené, hlas tichý, řeč krátká, slova opatrně volená, její pohyby klidné a důstojné, její chování úctyhodné, zdrželivé, až bázlivé, zvláště ve styku se světem a s druhým pohlavím: to vše činilo na každého dojem veliký; již první pohled na ni povzbuzoval mocně k svaté čistotě.

Čistotu vždy velice vychvalovala všem co nejdůtklivěji, čistým duším před jinými přednost dávala a je z daleka zvláštní nadpřirozenou vnitřní mocí od ostatních rozpoznávala. Proto též milovala tolik zejména nevinné dívky a čisté duše v klášteřích Bohu zasvěcené a snažila se, aby co nej-

více duší řeholnímu životu získala neb aspoň k zachovávání ustavičné čistoty přiměla.

Ctnost čistoty musila si však sama dobýti, vybojovati, zasloužiti. Lilie mezi trnům. Tím trnům byla M. Elektě těžká a prudká pokušení, jimiž ji ďábel o čistotu vším úsilím chtěl připravit. Ona však nepřestávala bdíti a statně bojovala, až zvítězila.

Tělo s chťiči jeho přísně střežila a stálým umrtvováním vůli Boží podrobovala, aby po zapovězeném ovoci smyslných hříšných žádostí zatoužiti nemohlo.

Všech prostředků k zachování svaté čistoty užívala plnou měrou. Utíkala před nebezpečím, varujíc se všeliké zlé a blízké příležitosti, všeho nebezpečného styku se světem, zvláště s druhým pohlavím, všelikých důvěrných, smyslných přátelství, všeliké choulostivé četby a pod. V těžkých nemocech raději se zřekla pomoci, než aby se byla podrobila léčení, které se stydlivostí méně se srovnávalo. Zaměstnávala se stále pracemi svého povolání s veškerou pílí a s napjetím všech sil, nepřejíc si žádné volné chvíle, aby ji ďábel nikdy bez práce nenalezl a nepřekvapil. Modlila se co nejhorlivěji a vyprošovala si stále hojné pomoci proti pokušením a svatého nadšení

pro ctnost čistoty; zejména Pannu Marii ctila jakožto nejmocnější ochránkyni svaté nevinnosti a hlavně jejím přímluvám přičítala též, že si ctnost čistoty zachovala neporušenu až do své smrti.

c) O hrdinné poslušnosti M. Elekty.

Vrcholem řeholní dokonalosti můžeme nazvat hrdinnou poslušnost. Nebo slibem chudoby přinášejí řeholní osoby Bohu v obět svět s marnivostmi jeho a slibem čistoty své tělo, ale dokonalou poslušností oběťují Bohu to nejvznešenější, co mají, ano takřka to, co jsou, svou vůlí a s touto vůlí samy sebe.

M. Elekta neopomenula nic, aby v této ctnosti co nejvíce se zdokonalila. Už jako malé dítě přivykla si poslouchati svých rodičů a svých vychovatelů a zvláště svého zpovědníka. Nikdy jich nějakou vzdorovitostí, nedoddajností nebo umíněností nezarmoutila. Jako by žádné vůle ani neměla, dala se od nich vésti a spravovati. Vždy byla živě přesvědčena, že nic dokonalejšího nemůže činiti, než to, co se jí na místě Božím nařídí.

V klášteře vyznamenávala se svatou poslušností nade všechny ostatní. V představených viděla jen Boha samého a ve

všech rozkazech a přáních jejich zjevnou vůli Boží.

Představeným všem bez výjimky prokazovala veškeru povinnou úctu a poslušnost. Nehleděla tak na jejich slabosti a lidské stránky, ale na moc jim svěřenou. I světských vrchností si hluboce vážila. I lékařů byla dokonale poslušna. Ano i svých spolusester a poddaných poslouchala ve všech věcech, v nichž to s úřadem jejím se shodovalo. Nikdy nic nečinila bez dovolení těch sester, jimiž ty nebo ony práce nebo věci svěřeny byly.

Na prvním místě ovšem poslouchala vždy co nejdokonaleji Boha samého a církve sv., papeže a biskupů a představených řeholních a svaté řehole. Hlasu zvonu volajícího ji k úkonům sv. řeholí předepsaným, byla vždy tak poslušna, jakoby sám anděl jménem Boha ji zval k modlitbě.

Hrdinnost svou ukázala však hlavně tím, že poslouchala nejen tehdy, když jí to bylo vhod, ale i ve věcech nejnepříjemnějších a jejímu úsudku se přičící. Kde běželo o poslušnost, neštítla se žádných obětí a nedbala žádných námitek a potírala všechnu posuzovačnost. Dostačilo jí vědět, co představení jí rozkazují. Pátravé, domýšlivé, sobecké otázky proč si nikdy nedovolila.

Za to byla její poslušnost tím upřímnější, ochotnější a radostnější. Poslouchala opravdu z vnitřního přesvědčení a z lásky k Bohu. Nevzdala se své vůle, ale ponořila ji takřka ve vůli Boží, aby s ní úplně splynula, tak že vůle Boží byla její vůlí, co Bůh chtěl, chtěla i ona; dokonaleji, vznešeněji a prospěšněji nemohla tudíž své vůle užívat, než když poslouchala a v poslušnosti vůli Boží plnila.

Proto bylo též vše, co v svaté poslušnosti činila, před Bohem tak cenné a pro věčnost velice záslužné. Svou poslušností dobyla si nejhojnějších milostí zde na zemi a největší slávy v nebi. Vítěztví, jež tam nyní slaví a věčně slavit bude, přesahuje všechnen náš smysl a všechny naše tužby. Kéž ho jednou i my účastní budeme!

6. O vytrvání v dobrém.

Pro dosažení slávy nebeské, tohoto posledního a nejvyššího cíle našeho, není zajisté nic tak důležitého jako vytrvání v dobrém až do konce. Což by nám vše ostatní prospělo, kdybychom v dobrém nevytrvali? Což by byl M. Elektě prospěl všechnen její svatý život, všecky její hrdinné ctnosti, dobré skutky a oběti, kdyby nebyla v dobrém vytrvala? Mnozí dobře začali, ale

zle skončili; což však jim pomohl dobrý začátek bez dobrého konce? Byl jen k jejich tím horšímu zavržení.

M. Elekta musila tudíž nejen ctnostně žíti, ale v ctnostném životě a v lásce Boží až do konce vytrvati. A ona vytrvala. Až do svého posledního dechu neustala Bohu sloužiti a ho z celého srdce svého milovati. Až do své smrti zachovala si sv. víru a zůstala věrnou řeholním svým slibům. Žádné překážky, žádné boje, žádné útrapy nebyly s to, ji od pravé a přímé cesty lásky Boží odvrátiti neb ji na ní zadržeti, až cíle svého došla a s Bohem na věky se spojila.

Toto konečné vytrvání v dobrém jest ten největší dar, jehož můžeme zde na světě od Boha dosáhnouti. Jest to tak veliký dar, že si ho nijakým způsobem zasloužiti nedovedeme. Můžeme si ho jen stálými vroucími modlitbami vyprošovati. Bůh slibuje milost tu těm, kteří ho za ni prosí.

Proto M. Elekta ve všech svých modlitbách na setrvání v dobrém pamatovala. Za tuto milost ustavičně se modlila, zejména při všech mších sv. a sv. přijímáních a při všech rozjímáních, která denně s největší horlivostí konala. A poněvadž sama se cítila slabou, brala své útočiště k Panně Marii, této matce sv. vytrvání, a

skládala veškeru svou důvěru v její mocné prosby a přímlyvy.

A nebyla zklamána. Bůh jí milost vytrvání dal. Zemřela v lásce Boží jako světice. Vyplnila se na ní plnou měrou slova, která čteme ve Zjevení sv. Jana (14. 13): „Blahoslavení mrtví, kteří v Pánu umírají.“

7. O nadpřirozených darech M. Elekty.

Že Bůh M. Elektu i mimořádnými nadpřirozenými dary hojně obdařil, o tom pochybnosti není, ačkoliv nám toho druhu zpráv velice málo se zachovalo. Připomeňme si aspoň to, co jest nám v té věci o ní známo.

Rozum měla velice bystrý a pronikavý; zejména v duchovním životě vyznamenávala se vědomostmi zcela mimořádnými a dovedla i nejtěžší a nejspletitější otázky správně a hravě luštit.

Nejednou poznávala jako nebeským světlem ozářena i tajné a skryté věci, zejména rozpoznávala vnitřní stav mnohých duší, jimž byla nápomocna k spasení věčnému.

Též do budoucnosti viděla a předpovídala věci, které jí Bůh sám zjeviti mohl. Tak na př. předpověděla jedné velmi ctnostné sestře několik let napřed, že spolu

půjdou do Prahy založiti nový klášter. Také svou smrt věděla napřed a s naprostou určitostí předpověděla, kdy zemře.

Svémi plamennými slovy, svým pohledem a celým zevnějškem působila tak mocně na hříšníky, že se mnozí na pokání dali; sám Duch sv. působil zázračně skrze ni na srdce lidská.

V modlitbách svých bývala tak roznícena, že všecka jako nebeským leskem zářila a celé hodiny jako u vytržení setrvala s očima k nebi upřenýma. Mívala v takových chvílích zjevení, o nichž ani tušení nemáme! Jednou na Boží Hod svatodušní právě před sv. přijímáním spatřila ctih. sestra Marta od Krista překrásnou, nad sních bělejší a jako ryzé stříbro se třpytící hoblubici letěti od oltáře přímo k M. Elektě a jí se na hlavu posaditi, tak že všecka nadšena zvolala: „Ó, naše ctihodná matka je svatá, ona je velikou světící!“ Toto své vidění stvrdila r. 1684 i na smrtelné posteli přísahou před zpovědníkem P. Fr. Fabianem od sv. Alexandra.

Že pak M. Elekta i mnohé zázraky činila, dokud na světě žila, můžeme též za jisté považovati. Jako na př. tehdy, když zemdleným sestrám opatřila koš čerstvého ovoce. Vždyť její modlitby byly tak vroucí a tak mocné, a důvěra lidu k ní tak veliká.

Jak mnozí doporučeli se její přímluvě, které ona při své soustrastné lásce blížen-
ské jistě nikomu neodepřela. Ó, jistě že Bůh
prosby její často i zázračně vyslyšel! Než
o tom jednotlivostí, bohužel, neznáme. Za
to však jest nám známo tím více převzác-
ných a podivuhodných věcí, které se udály
po její smrti.

ČÁST TŘETÍ.

O úctě M. Elektě prokazované.

1. O úctě svatých vůbec.

Církev svatá vybízí nás, a to vším právem, abychom svatým a světicím Božím vždy patřičnou úctu prokazovali. Nebo svatí jednak naši úcty zasluhují i pro své hrdinné ctnosti i pro vznešený příklad svatých mravů, jež nám zanechali, jednak nám samým úcta jejich též nemálo prospívá; vždyť jsou to naši patroni, naši ochráncové. Ctíme-li je, přimlouvají se za nás, abychom i my jednou k nim do nebe se dostali.

Avšak úcta svatých nesmí překročovati jistých mezí. Které pak ty meze jsou, neboli jak smíme a máme svaté uctívati, o tom poučuje nás církev sv., která má k tomu jediná práva od Boha. Za tím účelem vydal papež Urban VIII. bullu „Coelestis Hierusalem cives“ ze dne 5. července

1634. Z ní vyjímám zde jen to, co vzhledem M. Elekty nám věděti třeba.

Ne všem svatým smí se dle bully právě uvedené tatáž úcta prokazovati. Máme svaté a světice Boží, kteří v pověsti svatosti zemřeli, ale církev sv. je dosud slavnostně za svaté neprohlásila. Potom máme svaté a světice Boží, které církev slavnostně prohlásila za blahoslavené. A konečně máme svaté slavnostně za svaté prohlášené.

K těm prvním náleží M. Elekta, neboť církev sv. neprohlásila ji dosud ani za blahoslavenou ani za svatou. Nuže, tažme se, jaká úcta takovému svatým prokazovati se smí a jaká se jim prokazovati nesmí.

Svatí, které církev sv. dosud za blahoslavené ani za svaté neprohlásila, smí takto uctívání býti:

1. Každý může z vážných důvodů a po zralé úvaze soukromé přesvědčení míti, že tací v pověsti svatosti zemřelí jsou vskutku svatí a že se radují teď v nebi.

2. Každý může se k nim soukromě modlit a je za přímlovu u Boha prosit.

3. Každý může jejich ostatky soukromě uctívat.

4. Obrazy a sochy takovýchto svatých mohou se zhotovovati, ale bez svatozáře

a podobných odznaků svatosti a smí jen v soukromí přechovávány a uctívány býti.

5. Životopisy jejich mohou býti uveřejňovány ale jen s výslovným schválením biskupa.

6. Jména jejich smí dávána býti dítkám na křtu sv. jakož i řeholním osobám při obláčce, když nová jména dostávají.

7. Votivní dary mohou býti přijímány ale jen k uschování na počestném místě.

8. Vyslyšení a zázraky, které se na přímluvu těchto světců staly, nechť se vyšetří, a jsou-li spolehlivé, ať se zaznamenají a k uschování odvedou. Zázrakům takovým může pak každý, dokud je církev sv. sama za pravé neprohlásí, přikládati sice víru, ale jen lidskou soukromého přesvědčení.

9. Titul, který svatým církevně neprohlášeným patří, jest: „sluha Boží“, nebo „služebnice Boží“. Titul „ctihodný“ sluha Boží se přímo sice nezapovídá ale ani se nedoporučuje, poněvadž jest zvykem takto jmenovati jen ty, jejichž ctnostný život jest již biskupem prozkoumán a má ještě jménem papeže zjištěn býti, který za tím účelem dává všecku plnomoc kongregaci ritů. A nazýváme-li takové oslavence svatými, smíme tak činiti ne ve

smyslu církevního prohlášení, nýbrž jen ve smyslu širším, ve smyslu zbožných, ctnostných, bohabojných lidí, o nichž jsme soukromě přesvědčeni, že už v nebi jsou.

10. Ve všech spisech jednajících o životě a ctnostech svatých církví sv. dosud neprohlášených, musí spisovatelé otisknouti prohlášení, že slov „svatý“, „blahoslavený“ jakož i slova „zázrak“ používají jedině ve smyslu širším t. j. ve smyslu soukromé víry lidské a ne ve smyslu církevního prohlášení.

Z toho je zároveň zřejmo, jaká úcta svatým, kteří svatě žili a v pověsti svatosti zemřeli, ale dosud od církve sv. ani za blahoslavené ani za svaté prohlášení nebyli, prokazována býti nesmí. Takovým svatým zapovídá se prokazovati veškerou tu úctu, kterou jen blahoslaveným a svatým církevně prohlášeným vzdávati je dovoleno, totiž:

1. Zapovídá se k nim veřejné modlitby konati nebo je ve veřejných modlitbách vzývati, k jejich cti a chvále mši sv. sloužití, jim chrámy neb oltáře zasvěcovati, jejich svátky veřejně slaviti, jejich obrazy, sochy, ostatky veřejně uctívati a k uctívání vystavovati a jejich jména v kalendářích vésti a pod.

2. Podobně jest též zapověděno na hrobech nebo místech, kde těla takovýchto svatých odpočívají, bez zvláštního dovolení biskupa zavěšovati neb jakkoliv umísťovati votivní dary, obrazy, desky, nápisy a pod. nebo světla rozsvěcovati neb cokoliv podobného činiti, co by svědčilo o účtě, která jen svatým církevně za svaté prohlášeným se prokazuje.

Hřeší-li se proti těmto papežským nařízením někdy vědomě, bývá tato svévolná neposlušnost trestána zejména tím, že církev sv. ty, jimž nepatřičná účta prokazována byla, nikdy za blahoslavené nebo svaté neprohlásí.

Ovšem ale někdy se stává, že lidé z přílišné horlivosti a z naprosté neznalosti oněch nařízení pochybí a v účtě prokazované svatým církevně neprohlášeným přehánějí; v takovýchto případech musí však veškerá nepatřičná účta býti okamžitě odstraněna a zamezena, jakmile ji zpozorují ti, jimž náleží nad prováděním papežských nařízení bdíti.

2. Pověst svatosti M. Elekty.

M. Elekta byla všeobecně považována za svatou vskutku již od kolébky. Už v nejútlejším mládí nenazývali ji jinak než „s v a-

tým dítkem“ pro mimořádné dary, jimiž ji Bůh vyznamenal. A to nejen rodiče, ale i všichni přátelé a známí byli už tehdy přesvědčeni, že vyvolené toto dítě bude jednou velikou služebnicí Boží a jasným zářícím světlem na nebi církve svaté.

Tato dobrá pověst neuhasla nikdy. Dokud M. Elekta žila ve světě, i v dětském i v panenském věku byla pro své ctnosti a svatý svůj život ode všech v Terni a v celém okolí nemálo obdivována a za svatou považována. A když pak vstoupila do kláštera, pověst svatosti její jen ještě vzrostla. Byla všem ostatním vždy za vzor kladena. Nejednou přirovnávali ji k svaté Terezii a k jiným velikým světicím a dávali jí jména, která zjevně svědčila o hluboké úctě, kterou k ní měli pro zcela zvláštní podivuhodnou její svatost. Zejména nazývali ji pro hrdinnou její pokoru všeobecně „s k r y t o u s v a t o u“.

Za svatou byla považována ode všech v klášteře i mimo klášter. V klášteře ctily ji všechny sestry jako světici a jinak o ní nemluvily, než jako o svaté. Proto si ji též vždy znovu vyprošovaly za představenou a za jejího vedení samy též v ctnostech velmi prospívaly. Zvláště ctih. matka Pavla Maria, která také velmi svatý život vedla a svatě zemřela, říkala často, že M. Elekta

NEPORUŠENÉ TĚLO MARIE ELEKTY OD JEŽÍŠE,
z řádu bosých karmelitek.

jest dokonalou dcerou sv. Terezie a velikou svatou, kterou Bůh jedenkrát zvláštní měrou oslaví. Také ostatní ctihodné sestry zanechaly nám různé zprávy, v nichž všechny úplně v tom souhlasí, že M. Elekta byla ode všech vším způsobem a plnou měrou za velikou světici považována. Ctihodná matka Cecilie Terezie od Ježíše napsala dne 7. září 1696 ve Št. Hradci o M. Elektě toto svědectví: „Neviděly jsme na ní nikdy nic, než samé ctnosti v plné jejich dokonalosti, zvláště nejhlubší pokoru, nejdokonalější poslušnost a andělskou čistotu. Žila jsem s ní 10 let a 2 měsíce v jednom klášteře a nezpozorovala jsem na ní nikdy ani té nejmenší nedokonalosti, nýbrž jen samu ctnost. A proto jsme ji všecky velice milovaly a ctily a ji za svatou považovaly.“

Mimo klášter mluvilo se o M. Elektě též všeobecně jako o veliké světici. Chudí i bohatí, učené i neučené, urozené i neurozené, dívky, mladí i staří, kněží i nekněží obdivovali její ctnosti a velmi mnozí přáli si ji pro její svatost aspoň z daleka viděti, a kterým se podařilo s ní aspoň slovo promluvit, pokládali si to za veliké štěstí a za velikou čest, honosíce se tím, že mluvili se svatou.

Mnohé i nejurozenější osoby, i sami císařové Ferdinand III. a Leopold I. měli ji v největší vážnosti, ji navštěvovali, jejím

modlitbám se doporučeli, a radu u ní hledali a její podniky při zakládání klášterů s největší ochotou podporovali v tom pevném přesvědčení, že co pro M. Elektu a po její vůli učiní, tím Bohu zvláště se zalíbí.

Ano i ti, kteří M. Elektu buďto pro své vlastní hříchy a nedokonalosti nebo ze zvláštního dopuštění Božího a z pokušení ďábelského nenáviděli a ji tak prudce pronásledovali a pomlouvali a tolik příkoří jí činili, i ti, pravím, časem zas se poznali a své vlastní zlé jednání odsoudili a potom M. Elektu s tím větší horlivostí jakožto velikou světici ctili a milovali.

Nejvíce však padá na váhu, že sami zpovědníci a představení řádu nemohli se ctnostem a svatému životu M. Elekty dost vynadiviti. Zanechali nám o její svatosti nejkrásnější svědectví. Měli za to, že Maria Elekta jest pravou perlou v církvi svaté a jasnou hvězdou řádu karmelitánského. Proto měli k ní též všecku důvěru a svěřili jí už v 33. roce úřad představené a v úřadě tom vždy znovu ji zas potvrzovali, ano ji už v 24. roce věku jejího ustanovili spoluzakladatelkou kláštera ve Vídni.

Nejvyšší hodnostáři církevní sdíleli totéž přesvědčení o nevšední svatosti M. Elekty a považovali se za šťastny, když do jejich

diecesí zavítala zakládati nové kláštery. Jeden z nich pravil: „Vím, že Bůh chrání váš klášter zcela zvláštním způsobem, protože vaše představená jest velikou světicí.“ Sám kardinál arcibiskup Arnošt Vojtěch z Harrachu dával často a často v soukromí i veřejně na jevo, jak velice si váží Marie Elekty pro její hrdinné ctnosti a její dokonalý svatý život.

Nejširších rozměrů nabyla pak tato pověst svatosti M. Elekty teprv při její smrti. Zpráva o jejím blaženém zesnutí letěla Prahou a okolím a až do dalekých krajín a cizích zemí jako větrem a elektrisovala všecky. Všichni volali jako jedněmi ústy: zemřela veliká světice, máme novou patronku v nebi, novou přímlovkyni u Boha.

Shon lidstva všech stavů a všech tříd k mrtvole zvěčnělé nedá se popsati. Málo komu napadlo modliti se za ni, nýbrž nesčetní spínali k ní ruce, aby ona se u Boha za ně přimluvila, žalující jí své kříže a svá soužení. Všeobecně se mluvilo: „M. Elekta je v nebi, tam nám musí pomoci, tam zmůže ještě více u Boha, než když žila mezi námi.“

Každý chtěl nějakou památku na ni míti. Velmi mnozí přinášeli různé předměty nábožné a věnce a podobné věci a dotýkali se jimi blaženého těla zemřelé, aby si

je pak jako drahocenné ostatky uschovali a v úctě chovali. Vše, co kdo měl od M. Elekty, považováno za vzácný, drahocenný ostatek. I všechny věci, kterých kdy užívala, a místa, kde žila, přebývala, se modlívala a trpěla, pokládána byla za posvátná.

Tato pověst svatosti M. Elekty zůstala všeobecnou a živou po celá léta, co její blažené tělo leželo v hrobě. Zejména Pražané měli její hrob a všechny její ostatky ve veliké úctě a doporučeli se jejím přímluvám velmi horlivě. Ano, všichni toužili čím dále tím více po tom, aby Bůh sám svatost M. Elekty v nejjasnějším světle celému světu ukázal a zázraky potvrdil. A stalo se jim po vůli.

Vizme, jak hojnou měrou Bůh zbožná tato přání všech ctitelů M. Elekty vyplnil a jak velikolepě věrnou svou služebnici oslavil.

3. „Pojď, budeš korunována!“

(Píseň Šal. 4, 8.)

Nejvelikolepější zázrak, jež Bůh učinil k oslavě M. Elekty, byl, že její tělo zůstalo v hrobě, v němž ležela po celá tři léta a jeden den, neporušené a že se neporušené zachovalo až na naše časy. A jakým pak způsobem se to stalo, že hrob

M. Elekty byl po třech letech otevřen? Které příčiny hlavně k tomu vedly?

Nejvzdálenější příčinou toho byla dvě proroctví, která o neporušenosti M. Elekty pronesly ještě za jejího života dvě velmi zbožné, svaté karmelitky. První z karmelitek těch byla Pavla Maria od Ježíše, která zemřela ve Vídni dne 15. ledna 1646, tedy 17 let dříve než M. Elekta. Když tato zbožná řeholnice již již umírala a spolusestry jí líbaly ruce, pravila k nim: „Teď mi líbáte ruce, ale po mé smrti mně je líbatí nebudete, poněvadž se mne budete hroziti a báti, když mne uvidíte tak znetvořenou a černou. Ale M. Elektě připravíte trůn a řeknete jí, aby si sedla, poněvadž jí to bude příslušet, aby seděla.“

Druhá ctihodná sestra, která neporušenost těla M. Elekty předpověděla, byla Kateřina od sv. Dominika; zemřela ve Vídni 8 let před M. Elektou, dne 16. května 1655. Když umírala, tázala se pojednou sester, které při její smrti byly přítomny: „Mé drahé sestřičky, jaká pak je to řeholnice, co tamhle stojí před oltářem, jejž jste mi tu připravily?“ Ctihodné sestry obrátily se ihned k oltáři a pravily, že tam nikoho nevidí. Ale umírající jim na to řekla: „Stojí tu, stojí tu sestra M. Elekta; avšak ona

má sedět; dejte jí tam ihned sedadlo, aby se naň posadila.“

Obě tato proroctví zachovala nám ctih. sestra Josefa Maria od Ježíše, která byla s M. Elektou, spoluzakladatelkou nového kláštera v Praze. M. Elekta sotva se asi kdy o proroctvích těch dověděla, poněvadž byla tehdy v Št. Hradci a ty sestry, které je slyšely, nepřikládaly jim pražádné ceny a považovaly je za jakýsi projev chorobné obrazotvornosti a brzy na ně úplně zapoměly. Nebo že by mrtvé tělo mělo seděti, nešlo jim nijak do hlavy. Ba ani v Praze po smrti M. Elekty na proroctví ta nikdo nevzpomněl. Teprv až ctihodné sestry ve skutečnosti viděly tělo M. Elekty na trůně jí připraveném seděti, tu pojednou jako ze sna se probudily a poznaly, jak vznešeným proroctvím ona slova umírajících sester Pavly Marie od Ježíše a Kateřiny od sv. Dominika byla a obdivovaly moc Boží a klaněly se nekonečné jeho prozřetelnosti.

Proroctví ta nepůsobila tudíž přímo a zjevně v to, aby hrob M. Elekty byl otevřen, ale byla jistě velikým prostředkem, jímž Bůh oslavu věrné své služebnice už záhy začal nepozorovaně a skrytě připravovati.

Bezprostřední pohnutkou k otevření hrobu M. Elekty byla její pověst svatosti.

Všichni, nejen ctih. karmelitky, ale i všichni ostatní měli M. Elektu nejen za svatou, ale měli též za to, že ji Bůh jednou zcela zvláštní měrou oslaví. Ano, již ode dne jejího pohřbu mluvilo se veřejně a všeobecně o tom, že tělo její zůstane v hrobě neporušeno. Kdo a jak všem právě toto přesvědčení vnukl, jest přirozeně nevysvětlitelno. Zde zajisté působil v srdce lidská jen Bůh sám.

Jednotlivé pak příčiny, pro něž ctih. karmelitky hrob M. Elekty otevřely, líčí nám ctih. sestra Cecilie Terezie od Ježíše. Ona jest zajisté svědkyní nejspolehlivější. Znala M. Elektu velice dobře. Žila s ní dlouhá léta ve Št. Hradci. Po její smrti přišla do Prahy a byla při otevření hrobu podpřevorkou. Na to zvolena byla též dvakrát převorkou. Konečně vrátila se zas do Št. Hradce a tam napsala dne 7. září 1696 na rozkaz tehdejší převorky Marie Anny od sv. Terezie při velmi čilé mysli a dobré paměti svědectví o tom, co sama o M. Elektě z vlastní zkušenosti věděla. A poněvadž byla řeholnicí velmi horlivou, příkladnou a ctnostnou, zasluhuje i z té příčiny veškeré naší víry.

Cecilie Terezie od Ježíše píše; „Přály jsme si vždy velice hrob M. Elekty otevřítí, poněvadž jsme byly úplně přesvědčeny, že její tělo nalezneme neporušené. Přiznávám

se, že jsem sama nikdy jinak nemyslíla, než že ji neporušenou naléztí musíme; neboť jsem ji vždy za svatou pokládala. Též všichni ostatní, spolusestry i lidé světští a sám kardinál arcibiskup Arnošt Vojtěch z Harrachu, byli téhož mínění.

V tomto přesvědčení utvrdila nás ještě více různá podivuhodná vyslyšení, která se na přímluvu M. Elekty stala.

Ctihodná sestra Gertruda od Ježíška dostala silné bolení hlavy pro velikou lítost nad smrtí M. Elekty. Nemohouc se bolestí těch nijak sprostí, šla na radu převorky a položila si hlavu na hrob M. Elekty a byla v tomže okamžení všech bolestí zbavena.

Ctihodná sestra Magdalena z Kříže, novicka, zapomněla jednou postavit hrách k ohni a zpozorovala to teprv čtvrt hodiny před obědem. Ve své nouzi vzývala M. Elektu za pomoc, postavila pak v pevné důvěře, že vyslyšena bude, hrách k ohni, a hle, do oběda byl hrách úplně uvařen, já sama jsem ho jedla.

Tatáž novicka Magdalena z Kříže bála se velice na konci svého noviciátu, že nedostane od ctih. sester dosti hlasů, aby směla sliby skládati, a že bude propuštěna. I modlila se velice k M. Elektě a prosila ji za pomoc. A byla vyslyšena. M. Elekta

zjevila se jí po dvě noci a těšila ji a napomínala, aby šla k jedné starší ctih. sestře, kterou výslovně jmenovala, a ji prosila o hlas; neboť ta sestra pracovala velice o to, aby Magdalena k slibům připuštěna nebyla. Ale bázlivá novicka netroufala si to učiniti. Tehdy zjevila se jí M. Elekta i třetí noc a napomínala ji znovu, aby se nebála a aby poslechla. To pomohlo. Magdalena svěřila celou věc své novicmistrové a ta sama poslala ji pak k oné sestře, aby ji o hlas prosila. A ne nadarmo. Při hlasování dostala Magdalena z Kříže tolik hlasů, co potřebovala, a byla k slavné professi připuštěna.

Mimo to vybídla nás M. Elekta sama co nejdůrazněji, abychom hrob její otevřely a tělo neporušené tam déle nenechávaly. Stalo se to takto. Ve výroční den jejího úmrtí r. 1665 bylo slouženo zpívané requiem a všechny sestry šly k sv. přijímání. Jen jedna starší sestra, Terezie Marie od Ježíška, nechtěla k stolu Páně přistoupiti buďto z jakéhosi pokušení nebo z jakési nechuti proti M. Elektě, kterou ani neznala, poněvadž byla teprv r. 1664 z Vídně do Prahy poslána. Byla vlastní sestrou ctih. sestry Josefy Marie od Ježíše. Avšak zpovědník, jemuž se upřímně svěřila, jí radil, aby se přemohla a k sv. přijímání

na počest M. Elekty šla. Terezie Marie poslechla a byla hojně odměněna. Po sv. přijímání zjevila se jí M. Elekta a pravila jí, aby šla k matce převorce a jí sdělila, že její tělo jest v hrobě neporušené, a že si přeje, aby bylo z hrobu vyzdviženo. Terezie Marie, která byla druhdy mou novickou, přišla ihned s touto zprávou napřed ke mně a potom sdělila vše též matce převorce a pobízela nás obě velice, abychom o otevření hrobu se postaraly. A od té doby neměla horlivost její takřka mezí. Neustále na nás na všecky doléhala, abychom přání samé M. Elekty vyplniti neváhaly, neustále na ten úmysl vroucně k Bohu se modlila a vůbec činila vše, co mohla, by cíle svého co nejdříve dosáhla.

A tak se stalo, že jsme si konečně vyžádaly k tomu dovolení provinciálního i generálního představeného, které nám pro vážné příčiny, jichž jsme se v žádosti dovolávaly, ochotně dáno bylo. Otevření hrobu mělo se však státi úplně tajně; též o neporušenosti těla nemělo nic býti prozrazeno, dokudž by představení sami vše nevyšetřili, nezjistili a výslovně nedovolili, aby věc i jiným sdělena býti směla.“

K otevření hrobu bylo ustanoveno pět ctih. sester, totiž převorka Eufrasia a Jesu Maria, podpřevorka Cecilie Terezie od Je-

žíše a pak tři starší sestry : Josefa Marie od Ježíše, Terezie Marie od Ježíška a Marie od sv. Josefa. Všechny připravily se k práci tak svaté nejvroucnější modlitbou, načež daly se dne 14. ledna 1666 plny nejhlubší úcty a svatého nadšení do díla.

4. Vyzdvižení těla M. Elekty z hrobu.

Poněvadž otevření hrobu mělo se státi co nejtajněji, byla práce ta svěřena třem k tomu určeným sestrám, kdežto převorka a podpřevorka braly při tom jen potud účast, pokud to bylo možné. Neboť nemohly se od společných cvičení a prací svého úřadu snadno odstraniti, aniž by to ostatním sestrám bylo nápadným.

Sestry Josefa Marie od Ježíše, Terezie Marie od Ježíška a Marie od sv. Josefa odebraly se tudíž ve chvíli, kdy nejméně mohly býti od někoho pozorovány ke hrobu M. Elekty a daly se za vroucí modlitby do bourání. Práce nebyla těžká; neboť stavivo hrozilo již takřka sesutím. Kamení a cihly daly se lehce rozebrati a odstraniti a za chvíli byla zeď proražena. Když byl otvor již dosti široký, nahlédly sestry dovnitř. První pohled nebyl nejpříznivější. Hrobka byla až po víko rakve plna černé,

velmi ošklivě páchnoucí vody. Rakev sama a kus roucha z rakve vyčnívajícího pokrývala plíseň.

Avšak ctih. sestry, ačkoliv v první chvíli jaksi zaraženy, nepozbývaly důvěry; rozbouraly rychle celou zeď a vyndaly rakev a odnesly ji do nejbližšího pokoje v klášteře, k tomu již připraveného. Měly ji co nésti, neboť byla plná vody a byla velice těžká. Na to hrobku hned zase zasypaly, aby nikdo nepozoroval, že se tu něco dělo.

Zdvojnásobivše své modlitby otevřely pak v pokoji rakev. Jak víko sundaly, naplnily ošklivé výpary a děsný zápach celý pokoj. Ale tělo leželo v rakvi celé, nerozpadlé. Tu všechny tři sestry padly na kolena a vzdaly Bohu první své díky.

Rakev byla až na okraj naplněna shnilou vodou, v níž tělo se takřka nořilo. Též mrtvola byla všecka vodou naběhlá, tak jako před třemi roky, když ji do hrobu kladly. Šaty a roucha a vše, co v rakvi se nalézalo mimo tělo M. Elekty, bylo pouhé bláto a rozpadalo a rozpíývalo se každým dotknutím.

Teď ale nastala nejobtížnější práce. Jak dostat tělo z rakve ven? Byloť v úzké rakvi na některých místech velmi pevně sevřeno. Rozpadne se při tak násilném vyndávání?

A co potom? Tak si mohly ctih. sestry mysliti. Než, jejich myšlenky byly zcela jiné. Byly nejpevnějšího přesvědčení, že s tělem mohou vše činiti, aniž by se mu nějak ublížilo. A proto napjaly všechny síly a táhly tělo s největší námahou ven tak dlouho, až se jim podařilo je z rakve vydobýti.

A jistě můžeme již to velmi podivuhodným nazvat, že tělo, které po tři léta leželo uprostřed neošklivější hniloby, mohlo tak násilně z rakve taháno a vyndáváno býti, aniž se rozpadlo, ba aniž jakékoliv odřeniny neb nejmenší poruchy utrpělo.

Vydobyté tělo položily pak ctih. sestry na prkno. Bylo celé, neporušené, ale pěkně nevypadalo; neboť znetvořovala je ošklivá, blátivá usedlina a plíseň. Musily ji tedy očistiti. K tomu účelu přinesly si ostré nožíky, jimiž bahno s těla lence a s největší pílí setřely a tělo pak vodou umyly.

Když to učinily, nechtěly ani svým očím věřiti: tak krásné, neporušené, čisté a bílé celé tělo bylo; i kůže těla byla tak měkká a pružná jako u mrtvol lidí právě zemřelých. V očích trochu zapadlých odrážela se jasně černá zornice od bělimy.

Jenom na levé noze zůstalo jedno místo jako otevřené, z něhož vytékala neustále

voda z vnitř těla. Odtékání to, můžeme již teď milým čtenářům svým sdělit, dělo se od té doby pořád, skoro po celé 4 roky. Čím více pak vody z těla se ztrácelo, tím více i tělo se spadalo a vysychalo, až vyschlo úplně.

Až do té chvíle počínaly si ctih. sestry velice moudře a opatrně. Když však cíle svého tak skvělým způsobem dosáhly a radostí všechny jásaly, staly se jaksi až domýšlivy a po lidsku vypočítavy a tu chybyly. Zpozorovaly totiž, že tělo na některých místech, kde bylo v rakvi nejvíc sevřeno, zůstalo od šatů ještě trochu skvrnité. I chtěly tomu odpomoci. Avšak myšlenka, která jim tu napadla, byla velmi nešťastná. Uvařily rozmarýnu s růžovým listím ve víně a jaly se pak odvarem tělo umývati. Ale zmýlily se velice. Mytím ani skrvny se neztratily ani tělo nenabylo větší krásy, nýbrž naopak zbarvilo se do tmavohněda.

Ctih. sestry polekaly se toho velice. Ale bylo pozdě. Dva dni myly tělo vždy znovu, ale marně; nezbělelo. Tehdy namočily čistá utěradla do octa a ovinuly jimi hlavu a ruce zvěčnělé, aby alespoň ty zbělely, i to dělaly celé dva dni a jednu noc; ale ani to nepomohlo. Tělo M. Elekty zůstalo od té doby tmavohnědé a jest tmavohnědé až dosud.

Všecky tyto práce vykonaly ctih. sestry dole v pokoji při zamčených dveřích. Strávily zaměstnáním tím čtyři dny. Potom zanesly drahocenné ostatky do jednoho pokoje pod střechou. Tam zůstala M. Elekta dva roky. Klíč od pokoje toho měla vždy převorka u sebe, aby nikdo z nepovolaných dovnitř se nedostal. Okna pokoje byla vždy otevřena v zimě, v létě a při jakémkoli počasí, aby odtékání vody a vysýchání těla na čerstvém vzduchu tím víc se urychlilo.

Vysýcháním těla ztrácely se znenáhla, až úplně zmizely i ony osudné skvrny, které mytím růžovou vodou měly odstraněny býti. Když pak tělo po několika letech vyschlo, začala z něho vyřezeti libě vonná olejovitá tekutina jako nějaký pot. Tuto tekutinu zachycovaly ctih. sestry lněnými látkami, které pak rozstříhovaly a jednotlivé ústřižky jako drahocenné ostatky věřícím rozdávaly.

V pokoji pod střechou nebyla M. Elekta opuštěnou. Ctih. sestry, které o ní věděly, ji s veškerou svědomitostí hlídaly a opatrovaly a k ní též často modlit se docházely, jen že musily to vše činiti tajně, aby od jiných viděny nebyly.

Nějakou dobu ležela M. Elekta jen na prkně lehce přikryta. Po několika měsících byla však oblečena do karmelitánských šatů

a uložena ve zvláštní k tomu cíli pořázené skříni. Ale poněvadž byla ještě plna vody, musily jí svrchní šaty býti zase svlečeny a ponecháno jí pouze lněné roucho spodní a na hlavě hedbávný závoj.

Představenému provinciálnímu a P. generálovi do Říma byla poslána zpráva o otevření hrobu a neporušitelnosti těla M. Elekty hned, jak hlavní starosti byly odbyty. P. generál radoval se z tak potěšitelného poselství velice a vyprávěl brzy na to sám vše, co mu sděleno bylo, papeži Alexandru VII. I papež byl touto zprávou velmi mile překvapen a pravil všecek pohnut: „Ó, M. Elekta jest svící, která bude jednou v církvi sv. postavena na svícen, aby svítila všem k radosti a spáse.“

Roku 1667, tedy rok po otevření hrobu, připravil Bůh M. Elektě novou oslavu. Vnukl ctih. sestrám, že není slušno, aby tělo M. Elekty zůstalo navždy ležeti, nýbrž že mu patří, aby sedělo. Nápad ten byl tak odvážný a při tom tak prostosrdečný, že si jej bez zvláštního světla milosti Boží sotva dovedeme vysvětlit. Neméně bylo též účinkem zcela zvláštní milosti Boží, že se všechny ctih. sestry ihned se vší rozhodností odhodlaly úmysl ten provést.

Jednoho dne šelsy se za tím účelem všechny v pokoji, kde tělo M. Elekty leželo,

a přemýšlely, jak by věc nastrojily, aby se s dobrým účinkem neminuly. Přemýšlely dlouho, ale zcela zbytečně. Zatím zvonilo k obědu a převorka s podpřevorkou musily odejít k ostatním sestrám do jídelny. V pokoji zůstaly tedy jen tři nám už známé v celou záležitost zasvěcené sestry, Josefa Marie od Ježíše, Terezie Marie od Ježíška a Marie od sv. Josefa.

Ty přinesly židli; zvedly pak tělo M. Elekty a pokoušely se je na židli posadit. Než, jak se ulekly! Dokud tělo leželo, zdálo se býti dosti ohebným. Ale, když je chtěly posadit, nešlo to a nešlo při vši námaze a při všem násilí. Klouby byly tak ztvrdlé, že by se byly spíše daly zpřelámati, než ohnouti.

V této nesnázi byla sestra Terezie Marie zase nástrojem, skrze niž Bůh M. Elektu novým zázrakem chtěl oslaviti. Co udělala dobrá tato sestra? Nevědouc si rady, opustila pokoj a šla do jídelny k matce převorce a sdělila jí tiše, že M. Elektu pro nehybnost kloubů není možno posadit. Převorka se tomu ani nepodivila ani se dlouho nerozpakovala, nýbrž nejpodivuhodnější milostí Boží vedena, pravila s úplným klidem a s naprostou bezpečností, jakoby se o nic zvláštního nejednalo, Terezii Marii: „Milá sestro, vraťte se k M. Elektě nazpět a řek-

něte jí, že jí vzkazují, aby, když za živobytí svého tak dokonale vždy poslušnou bývala, také po smrti poslouchala a se posadila.“

Terezie Marie spěchala ihned s tímto rozkazem do pokoje k ostatním dvěma sestrám, které pořád ještě marně se snažily svaté tělo na židli posaditi. Tu klekla si Terezie Marie před tělo M. Elekty, jež obě sestry před židlí držely, a s andělsky dětinnou prostotou a srdečností vyřizovala rozkaz, s nímž od matky převorky přišla. A hle, sotva že rozkaz ten přednesla, posadila se M. Elekta ihned, jakoby živá byla, a všecky její klouby na rukou i nohou v téže chvíli změkly a staly se ohebnými jako u jiných lidí a od té doby zůstaly ohebnými navždy. Po obědě, když převorka s podpřevorkou přišly se podívat, co a jak se stalo, seděla M. Elekta jako živá. To stalo se v předvečer svátku nejsvětějšího Jména Ježíš.

Druhého dne, na svátek Jména Ježíš, přišlo zase všech pět sester k M. Elektě se pomodlit. Měly z ní velikou radost. Jenom jedno je trochu ještě rmoutilo. M. Elekta měla hlavu úplně na prsa svislou. Neboť když byla kladena do rakve, zlomili jí vaz a teď jí následkem toho hlava bez všeliké opory jako přelomený květ dolů visela.

Terezie Marie našla i tu pomoc. Právila matce převorce: „Když jste, ctihodná matko, poslušností toho dosáhla, aby se M. Elekta posadila, poručte jí, aby z téže poslušnosti i hlavu zvedla.“ Matka převorka s touto radou ihned souhlasila, ale poručila Terezii Marii, aby rozkaz ten M. Elektě sama vyřídila tak, jak to učinila, když se měla M. Elekta posaditi. Terezie Marie klekla si ihned na to plna živé víry před M. Elektu a začala rozkaz vyřizovati. Když ho z polovice řekla, vstala, položila prst pod bradu M. Elekty a nadzdvihujíc jí lehce hlavu, zároveň rozkaz dořekla, jakoby nejen slovy, ale i skutkem chtěla jí ukázati, co od ní žádá.

A M. Elekta poslechla i tentokrát. Jak vysoko jí Terezie Marie hlavu pozvedla, tak vysoko jí hlava vzpřímenou navždy zůstala. Nadpřirozený ráz této skutečné události těžko zneuznati. Neboť hlava stojí M. Elektě rovně vzpřímená, ačkoliv ji s trupem spojuje jen kůže těla, kdežto kosti zlámaného vazu vzadu vyvstávají.

Tu nemůžeme nic než plni obdivu zvolati se žalmistou Páně: „Obdivuhodný jest Bůh v svatých svých, Bůh israelský, onť dá moc a sílu lidu svému: požehnán budiž Bůh.“ (Žl. 67, 36.)

5. Lékařské zjištění neporušenosti.

Druhý rok po otevření hrobu r. 1668 bylo tělo M. Elekty již dosti vyschlé a své dřívější naběhlosti z veliké části prosté. Ctih. sestry nepochybovaly sice ani nejmenší měrou o jeho vskutku zázračné neporušenosti, ale přály si nicméně míti věc tu stvrzenou též svědectvím a věrohodností některého z vědátorů a učenců světských.

Za tím účelem povolala ctih. matka převorka s dovolením řeholních představených jednoho z nejslavnějších tehdejších lékařů pražských, aby tělo M. Elekty prozkoumal a o něm pak svůj úsudek podal. Lékařem tím byl MUDr. Mikuláš Francsimont, universitní professor primarius a senior a království českého protophysicus. Dr. Francsimont znal M. Elektu dobře. Sám ji v posledních letech jejího života léčil a věděl, jakou nemocí zemřela a v jakém stavu do hrobu dána byla. Zároveň byl to muž učený, nestranný a nepředpojatý a při tom i vážný, svědomitý, pravdomluvný a zbožný. Od něho dalo se tedy s veškerou bezpečností očekávati, že podá úsudek vskutku správný a spolehlivý.

Než dr. Francsimont přišel, byla M. Elekta ustrojena do řeholních šatů. Když

ji pan doktor spatřil, nechtěl ani svým očím věřiti; tak byl překvapen. Dal si vše co nejpodrobněji vyprávěti a potom prohledal a prozkoumal celé tělo s největší svědomitostí a vědeckou důkladností. Načež pronesl svůj úsudek. Pravil zcela otevřeně, jasně a s naprostou určitostí a jistotou, že neporušenost těla M. Elekty není možno za daných okolností přirozeným způsobem vyložiti, nýbrž že jest nezbytně nutno ji přičísti jediné zázračné a nekonečné moci Boží.

Při této prohlídce bylo přítomno všech pět sester, které o vyzdvižení M. Elekty věděly. Při prohlídce byla M. Elekta na radu samého dr. Francsimonta ze svých svrchních šatů zase svlečena a do jiného příhodnějšího a vzdušnějšího pokoje přenesena. Tam zůstala pak až do r. 1672 přioděna jen spodním šatem a řeholním škapulířem. Zároveň bylo tehdy celé tajemství svěřeno ještě jiným dvěma sestrám, které měly při blídání a opatrování M. Elekty pomáhati. Na to uplynula zase dvě léta ve vší tichosti.

Rok 1670 přinesl klášteru sv. Josefa v Praze mnoho radostí. V srpnu přijel do Prahy na visitaci sám P. generál Filip od nejsv. Trojice s P. Marciálem od sv. Pavlína, který později r. 1686 byl též zvolen za generálního představeného řádu. P. Filip

od nejsv. Trojice byl muž svatý a veliký učenec a spisovatel bohosloveckých děl a nadán od Boha nejvelkolepějšími vlastnostmi a dary.

Při visitaci byla slavnostně oznámena neporušenost těla M. Elekty, ale jen klášteru samému. Pokoj, v němž M. Elekta seděla, byl za tím účelem co nejskvostněji květinami vyzdoben. Na to odebral se tam napřed P. generál s P. Marciálem a pražským zpovědníkem karmelitek, P. Mikulášem z Kříže, a s matkou převorkou. Všichni byli pohledem na M. Elektu velice potěšení a povzbuzeni. P. generál pravil, že žádné ze svatých těl, která viděl neporušená, nebylo tak zázračnými známkami neporušenosti vyznamenáno, jako tělo M. Elekty. Chvíli trvali tam všichni v tichých modlitbách.

Zatím ctih. matka převorka odešla a svolala všechny sestry a sdělila jim plnou radost, že tělo M. Elekty jest neporušené, a pozvala pak všechny, aby s ní šly naň se podívat. Rozechvění ctih. sester snadno pochopíme. Milovalyť svou bývalou matku a představenou tak vroucně a dětinně a nepřály si nic tak, jako aby ji Bůh co nejvíc oslavil a jim popřál ještě jednou ji spatřiti.

Když přišly do pokoje a M. Elektu uviděly, radostí volaly: „Ejhle, ejhle, naše

matka, ejhle naše matka M. Elekta!“ A ihned k ní přiklekly a s největší úctou líbaly jí ruce. Sám P. generál byl při těchto projevech radosti, úcty a lásky mocně pohnut.

Prohlášení neporušenosti těla M. Elekty stalo se tedy jen klášteru. Lidem mimo klášter smělo to sděleno býti až na svátek sv. Terezie, dne 15. října. Tak nařídil P. generál a tak se též stalo.

Dne 14. října, v podvečer sv. Terezie zavolala ctih. matka převorka po druhé MUDr. Francsimonta, který byl právě tehdy rektorem university, a prosila ho, aby tělo M. Elekty znovu prozkoumal a za neporušené prohlásil. Dr. Francsimont vyhověl tomuto přání se vší ochotou a projevil M. Elektě zároveň svou nejhlubší úctu. Byl pevně přesvědčen, že Bůh sám svatost jejího života zázrakem neporušenosti stvrditi ráčil.

Na svátek sv. Terezie, 15. října 1670, přišel do kláštera P. provincial ještě s pěti dp. karmelitány. Též dr. Francsimont se tam dostavil, doprovázen chirurgem Cassinis de Bagella. Všichni přesvědčili se znovu, že tělo M. Elekty je vskutku neporušené, načež P. provincial prohlásil, že všem dovoluje, zprávu o neporušitelnosti těla M. Elekty, komukoliv chtějí, podati. Avšak

každý směl tak učiniti jen cestami soukromými; neboť slavnostní veřejné prohlášení podobných věcí jest výhradním právem jediné církve svaté.

Úřadům církevním i světským, jakož i samému císaři Leopoldovi I. a všem osobnostem vyšších stavů poslal zprávu o všem, co se s M. Elektou stalo, sám P. provincial. Kardinál arcibiskup Arnošt Vojtěch z Harrachu tehdy už nežil; zemřel 25. října 1667. Ano i jeho nástupce, arcibiskup Jan Vilhelm, hrabě Kolovrat-Libšteňský, byl již mrtev, skončil v Brně dne 31. května r. 1668 ve stáří 44. let. A druhý nástupce kardinála Arnošta Vojtěcha z Harrachu Matouš Ferdinand Zoubek z Bilenberka, řeholník, benediktin, opat a první biskup Králové-Hradecký, byl teprve arcibiskupem pražským jmenován, ale nebyl ještě nastolen. Proto byla jemu zpráva o M. Elektě podána až později.

Ještě důkladnější a zaručenější prozkoumání neporušeného těla M. Elekty stalo se o 4 leta později, r. 1672. Hlavní popud dal k tomu tehdy sám císař Leopold I. Věděl sice o neporušenosti M. Elekty už z r. 1670; ale jednak chtěl o té věci novým svědectvím většího počtu lékařů tím spolehlivěji zpraven býti, jednak chtěl se též přesvědčiti, zda tělo M. Elekty nevzalo

v posledních čtyřech letech na své neporušenosti žádné škody.

Proto žádal pražského arcibiskupa Matouše Ferdinanda Zoubka z Bilenberka, aby dal M. Elektu znovu a sice větším počtem lékařů prozkoumati a aby sám s nejvyšším kancléřem království českého ji navštívil a na vlastní oči o její neporušenosti se přesvědčil a pak do Vídně o celé záležitosti důkladnou zprávu poslal. Arcibiskup ustanovil na to k prozkoumání M. Elekty pět nejslovutnějších lékařů, nám již známé lékaře MUDr. Francsimonta a Cassinise de Bagella a ještě jiné tři slavné doktory pražské.

Výsledek zkušebné komise byl skvělý. Všichni doktorové ujistili arcibiskupa pod přísahou, že neporušenost těla M. Elekty dá se jen nadpřirozenou mocí Boží vysvětliti. To se stalo dne 17. března.

Druhý den, v předvečer sv. Josefa, dne 18. března 1672 navštívil arcibiskup sám s nejvyšším kancléřem českým klášter sv. Josefa a pobyl tam celé dvě hodiny. Též P. provincial s pěti kněžími karmelitány účastnil se této návštěvy. M. Elekta byla přenesena do kůru. Tam k ní tedy vznesení hosté šli a důkladně si ji prohlédli. Podivení jejich bylo veliké. Když odcházeli, políbili s nejhlubší úctou M. Elektě ruku.

Tehdy nařídil vznešený arcipastýř, aby M. Elekta budoucně přechovávána byla v sakristii; ale veřejně ji ukazovati zapověděl; neboť před časem nemělo jí víc úcty býti prokazováno, než církev sv. dovoluje. Zároveň byl též P. provincial splnomocněn, aby s tělem M. Elekty naložil, jak uzná za dobré a vhodné, ale jen v případech, když by to bylo nutné a když by se arcibiskup pro svou nepřítomnost nebo jiné překážky nemohl sám o vše postarati, čeho by třeba bylo.

Po odbyté návštěvě napsal nejdůstojnější velepastýř císaři Leopoldu I. co nejzvrubnější zprávu o všem, co viděl a slyšel. Císař byl tím velice potěšen, ano pln radosti poslal celou zprávu i s vlastním svým přípisem až samému papeži Klementu X. I papež přijal zprávu tu s povděkem a vyslovil své přání, aby M. Elekta byla jednou za blahoslavenou prohlášena.

Konečně dal M. Elektu prozkoumati také ještě nástupce arcibiskupa Matouše Ferdinanda, arcibiskup Jan Bedřich, hrabě z Valdšteina, který se stal pražským arcibiskupem r. 1675. Toto poslední nám známé prozkoumání neporušeného těla M. Elekty stalo se dne 12. srpna 1677 za přítomnosti šesti doktorů, P. převora karmelitánů,

P. zpovědníka karmelitek, ctih. matky převorky a pěti starších sester.

Vysvědčení, které tehdy o neporušenosti těla M. Elekty od doktorů latinsky napsáno a jejich vlastními podpisy a pečeti stvrzeno bylo, zní v českém překladu takto:

JEŽÍŠ MARIA.

My níže podepsaní vědy lékařské doktoři a vážení professoři veleslavné university pražské a slovutní přísežní fysikové království českého: stvrzujeme a dosvědčujeme, že jsme i my i s námi podepsaní chirurgové království českého a města Prahy na žádost ctihodných panen karmelitek u sv. Josefa na Malé Straně pražského města vlastníma očima viděli, jakož i vlastníma rukama ohledali a co nejdůkladněji prozkoumali tělo ctihodné matky Marie Elekty od Ježíše, bývalé zakladatelky téhož kláštera, na sedadle posazené, a že jsme je našli dokonale neporušené, mající kůži úplně zachovalou, barvu hnědou neboli kaštanovou a všechny údy ohybné a vyprýšťující jakousi tekutinu vůně jasmínové. Kteroužto neporušenost považujeme jednomyslně za naprosto zázračnou a všechny přirozené síly přesahující, a to hlavně z následujících důvodů:

Předně: Poněvadž právě jmenovaná cti-
hodná matka zemřela na vodnatelnost a
na zapálení plic, jak dosvědčuje Jeho Ex-
cellence pan Mikuláš z Francsimontu, který
ji v nemoci několik roků léčil a k ní též
v poslední nemoci docházel.

Za druhé: Poněvadž tělo ctihodné
matky nevykuchané pohřbeno bylo na
místě tak vlhkém, že rakev po třech le-
tech od řeholních panen vyzdvižená nale-
zena byla nejen jako v kaluži shnilé vody
ponořená, ale i sama na stopu zvýši po-
dobné vody plná, kdežto šaty byly hni-
lobou úplně zničeny, tak že z nich sotva
nejmenší částka zachována býti mohla, ano
i břicho zemřelé vodou naběhlé se je-
vilo.

Na dotvrzení toho, byvše zvláště po-
voláni, tuto listinu vlastní rukou podpisu-
jeme a svou pečeti opatřujeme. Stalo se
v Praze, dne 12. měsíce srpna roku 1677.

*Nicolaus Franc-
simont a Franc-
kenfeld*

*Medicinae Doctor
et Primarius Pro-
fessor et senior,
necnon Regni Bo-
hemiae protophy-
sicus.*

*G. F. Ent. Cas-
sinis de Bagella
Chirurg Reg. Boh.
senior.*

Henricus Vossius

*Phliae et medici-
nae Dr. Collegia-
tus iuratus Pra-
gensis.*

Mpriâ.

*Kilian Pfeffer-
land*

Chirurgus.

*Joannes Anto-
nius Cassinis de
Bagella*

*Phliae et Med.
Doct. Collegiat.
Prag*

Mpr.

Lorenz Osburg

*bürger Stadt Chi-
rurgus der königl.
kleineren Stadt
Prag.*

6. Podivuhodné zachování neporušeného těla M. Elekty až na naše časy.

Jest tomu letos r. 1910 už 247 let, kdy byla M. Elekta pochována. A hle, dosud ji spatřujeme v klášteře ctih. karmelitek v Praze na Hradčanech, jak klidně a důstojně na trůně svém sedí, úplně neporušená, s údy ve všech kloubech ohybnými, pravý to div všemohoucnosti Boží.

Neboť jak jinak měli bychom zjev ten nazvati? Pomysleme jen, jaká nebezpečí tělu M. Elekty po celých těch 247 let rozpadnutím hrozila, a ono přece dosud ani té nejmenší škody nevzalo.

O zhoubném vlivu vzduchu a různých počasí, o vlivu vlhka, dešťů, horka, mrazů a pod. ani se nechci zmíniti, ač i to je-

diné by bývalo k rozpadnutí těla úplně dostačilo. Ale připomeňme si zvláště, co po všecka ta dlouhá leta ctih. karmelitky samy s M. Elektou činily. Kolikrát ji převlékaly a přenášely z pokoje do pokoje, po schodech dolů a nahoru, hned to, hned ono obydlí jí vykazující, zejména pak ji musily často donášeti k mřížím, kde ji návštěvníci a různí ctitelé viděti chtěli. Při tom skoro vždy též pohybovaly zvláště jejíma rukama na znamení ohebnosti jejích údů a kloubů. A to vše se dělo po staletí bez nejmenší poruchy těla.

Až do r. 1772 byla M. Elekta přechovávána v klášteře u sv. Josefa v Praze na Malé Straně, a sice v krásné skleněné skříní, kterou dal pro ni zhotoviti sám arcibiskup Matouš Ferdinand Zoubek z Bílenberka. Napřed bývala v různých pokojích pro ni zvláště připravených, potom v sakristii, až pak dne 6. července 1749 přestěhována do krásné, vysoké, kopulovité, zvláště pro ni postavené kaple v lodi kostela na epištolní straně s oknem do kostela a s dveřmi z chodby kláštera. Kapli tu lze dosud v klášteře angl. panen viděti. Ctih. karmelitky přenesly M. Elektu do ní s velikou slávou v průvodu a za zpěvu žalmů. Zajímavo jest, že ctih. sestře Markétě od sv. Anny už několik let před tím,

kdy ještě o kapli nebylo ani řeči, se zdálo, jakoby se modlila u M. Elekty. Tu jí svě-
tice pravila: „Počkej, mé dítě, musím vstáti
a na tu novou stavbu se podívati.“ Načež
vstála a Markétě novou kapli šla ukázati,
která byla úplně tatáž, jaká po několika
letech vskutku postavena byla.

R. 1772 byly karmelitky v josefinských
pohromách z Prahy vypuzeny. V říjnu mu-
sily se odstěhovati do Pohledu u Nēm.
Brodu do kláštera, z něhož krátce před
tím vyhnány byly řeholnice cisterciáčky.
V Pohledu pobýly ctih. karmelitky 10 let.
V červenci 1792 směly se zase vrátiti do
Prahy. Ale klášter u sv. Josefa byl zatím
odevzdán řeholnicím jiným, anglickým pan-
nám, zabývajícím se výchovou mládeže.
V náhradu za to dostaly karmelitky bývalý
klášter barnabitů s kostelem, zasvěceným
sv. Benediktu na Hradčanech. Tam se tedy
musily odstěhovati a tam až dosud bývají.
Kostel byl znova obnoven a posvěcen ke cti
nejbl. Panny Marie, Matky Boží, sv. Josefa,
sv. Benedikta a sv. Terezie.

Záměna ta byla pro karmelitky velmi
bolestná. Neboť u sv. Josefa měly klášter
velmi prostranný a k tomu krásný kostel
a velikou zahradu, kdežto u sv. Benedikta
na Hradčanech nemají zahrady žádné než
malý dvoreček, a dům jest též pro tolik

řeholnic, které nikdy nesmí z kláštera ani na krok vyjít, velmi těsný a nevzdušný.

Do Pohledu a z Pohledu nazpět nesly karmelitky M. Elektu s sebou na nosítkách. Kde jim bylo přenocovati, tam musily M. Elektu z nařízení nd. arcibiskupské konsistoře vždy nechat přes noc v kostele. Že na těchto cestách neustálým otrásováním a pohybováním posvátným ostatkům mnoho poslouženo býti nemohlo, jest zřejmo. — A přece nestalo se tělu nic. A od té doby uplynulo zase již přes 100 let a dosud trůní M. Elekta na svém sedadle v klášteře karmelitek na Hradčanech, nejinak, než před dvěma sty a čtyřiceti lety u sv. Josefa. Nevzbuzuje to vším právem obdiv i nejsoudnějších znalců?

Mimo to staly se i vážné příhody, v nichž Bůh opravdu podivuhodným způsobem zachránil tělo M. Elekty před zkázou.

P. provinciál nařídil jednou, aby M. Elekta odnesena byla do jedné místnosti, kterou dal pro ni upravit na místě sice velmi přístupném a vhodném, ale vlhkém. Z prvu nebylo nic pozorovati. Ale po třech měsících šla matka podpřevorka ještě s jednou sestrou po chodbě, když z nenadání uslyšely ránu, jakoby někdo z ručnice střelil. Rána zdála se jim vycházeti z pokoje,

kde bylo tělo M. Elekty. Obě se velice polekaly a šly ihned se podívat, co se stalo.

A co našly? Při bedlivém prohlédnutí shledaly šaty M. Elekty plesnivé a její tvář od samé vlhkosti pokrytou krůpějemi vody. Podpřevorka byla z toho velice zarmoucená, domnívající se, že plísň i svaté tělo asi nemálo utrpělo. Ale prozatím nemohla sama nic činit. Byl již večer. Poručila tudíž vše Bohu a šla spát. A hle, v noci zjevila se jí M. Elekta, sedla si k ní na postel a těšila ji, řkouc, že vlhkostí a plísní její tělo žádné škody nevzalo, nýbrž že je dosud zcela neporušené, a na důkaz toho otevřela ústa, ukazujíc, že i jazyk má úplně zachovalý. A vskutku tomu tak bylo. Vlhkost tělu neuškodila; ale od té doby bylo o to lépe postaráno, aby tělo M. Elekty v sušší místnosti se přechovávalo.

Jindy zase našla jedna ctihodná sestra na šatech M. Elekty několikráté malé červíky, o nichž se domnívala, že přicházejí z vnitř těla, ježž prožírají a ničí. I byla tím velmi postrašena. Avšak M. Elekta zjevila se jí v noci a potěšila ji, řkouc, že červi jejímu tělu neuškodili a že nejsou vůbec ani z jejího těla, ale ze škapulíře, kde mají v obrubě svůj úkryt. Ctihodná sestra prohlédla hned na to ráno škapulíř

M. Elekty a červíky vskutku v obrubě škapulíře našla, jak jí bylo zjeveno; načež škapulíř odstranila a novým hedbávným nahradila. Na nový škapulíř vyšila pak obraz Panny Marie, jak jí to M. Elekta sama ve zvláštním zjevení v noci naporučila.

Jednou bylo tělo M. Elekty neméně podivuhodným způsobem zachráněno zase před hladovým psem. Bůh sám, jak se zdá, to tehdy schválně dopustil, že ctih. sestra, které byla péče o M. Elektu svěřena, zapomněla na večer zavřítí dveře do pokoje M. Elekty vedoucí. Téhož večera stalo se však, že jakýsi cizí vyhladovělý pes dostal se zahradou karmelitek až do domu a vnikl až do pokoje, kde tělo M. Elekty leželo jen v košili oblečené s hedbávným rouchem na hlavě. Zatím však vzpomněla si strážkyně, že dveře k pokoji M. Elekty zapomněla zamknouti. I přichvátala, aby je zamkla, ale nevšimla si, že tam zároveň též zamkla hladového psa. Pes štěkal a vyl hrozně celou noc. Že by to mohlo býti v pokoji M. Elekty, žádné ze ctih. sester ovšem nenapadlo. Až ráno se věc vyjasnila. Ctih. sestra otevřela pokoj a tu vyběhl pes ven. Leknutí bylo veliké. Ustrašená strážkyně hned poklekla a sepjatýma rukama prosila M. Elektu za odpu-

štění, řkouc: „Ó milá matko, odpusťte mi mou nedbalost, ale doufám, že jste sama lépe své tělo opatrovala, než jsem to učinila já!“ Na to spěchala podívat se, zda tělu nebylo ublíženo. Hedbávné roucho bylo s hlavy stržené a na kusy roztrhané. Košile visela M. Elektě s ramenou v cárech dolů; bylo viděti, jak pes na ni skákal, dovolávaje se ve svém hladu pomoci. Ale tělo M. Elekty nebylo ani nejmenší měrou poškozeno, ba ani na kůži nebylo žádných poškrábanin pozorovati.

Také myši byly v pokoji M. Elekty nejednou viděny, ale těla nikdy se ani nedotkly. Ano otevřenými okny dostaly se dovnitř často i kuny a kočky. Kočky sedávaly ráno klidně a důvěrně u nohou M. Elekty, jakoby na ni čekaly, až se probudí. Žádné z těchto zvířátek tělu M. Elekty nikdy nijak neublížilo.

Když r. 1670 dne 14. října dr. Francsimont zkoumal neporušenost těla M. Elekty, pozoroval, že mnoho much jí sedá na tvář a proto naporučil, aby jí tvář zahalily rouchem. To se též stalo. Na to byl pokoj zamknut. Když však druhého dne, na svátek sv. Terezie, 15. října, dr. Francsimont s P. provinciálem a ctih. sestrami do pokoje zase vkročili, našli hlavu a tvář M.

Elekty k svému největšímu překvapení odhalenou, ač pokoj byl zamknut a klíč měla Ctih. matka převorka a nikdo dovnitř nemohl, a roucho, jímž den před tím hlavu M. Elekty sami zahalili, našli v jejím klíně složené v podobě růže. I rozbalili roucho, aby viděli, že jest to samé, jehož včera použili, a když se o tom přesvědčili, chtěli je zase sami v podobě růže složit, avšak jakkoliv se všichni namáhali, nikomu se to nepodařilo. Ctih. sestry odnesly tedy roucho pryč a vícekrát již tváře M. Elekty nezahalovaly. Od té doby mohly mouchy zase jako dříve bez překážky až k tělu M. Elekty dolétati a jí na tvář sedati, aniž by jí nějak ublížily.

Též dne 12. dubna 1688 hrozilo tělu M. Elekty nemalé nebezpečí. Ctih. sestra podpřevorka posadila tehdy na večer M. Elektu k otevřenému oknu a zamkla pokoj. Avšak hned na to strhla se děsná bouře. Pršelo, jen se lilo. Ctih. sestry rychle běžely k pokoji M. Elekty, aby okno zavřely, ale nemohly ani klíčem, ani nijakým jiným způsobem dveře otevřít. Pro zámečníka nemohly také poslati, poněvadž bylo již hodně pozdě. Nezbylo tedy nic, než doporučiti vše Pánu Bohu a počkati až do rána. „Ó, milá matko,“ pravila sklíčená podpřevorka, „starejte se dnes sama

o sebe, poněvadž vám nijak pomoci nemohu.“

Na to šly všechny spáti. Ráno prosila podpřevorka velmi úpěnlivě M. Elektu o pomoc, aby nemusila zámečníka do klausury volati. Na to, než ještě zámečník byl zavolán, zkoumaly znova, zda by dveře neodemkly; a hle, podařilo se jim to ihned bez jakékoliv překážky. M. Elektu našly pak u okna v lehkém rouchu úplně suchou a bez jakékoliv poruchy, tak že radostí zajásaly a Bohu co nejvroucněji za tak podivuhodnou ochranu děkovaly.

Ano, tělo M. Elekty nejen zůstalo po všecka léta až na naše doby úplně neporušené i při všech pohromách mu hrozících, nýbrž Bůh je i jinými ještě způsoby často vyznamenal a oslavil.

Tak se nejednou stalo, že M. Elekta, jejíž oči časem úplně seschly a se zavřely, přece na mnohé ze svých ctitelů hleděla očima otevřenýma, krásnýma a živýma, a je pohybovala a po nich obracela. Jedna ctih. sestra karmelitka měla to však za jakýsi přelud nebo klam světla, když sama jednou zpozorovala, že M. Elekta na ni jako živá hledí, a z té příčiny měnila všelijak osvětlení pokoje, zavírajíc okenici a podobně se pokoušejíc každému odrazu světla od M. Elekty překaziti, ale vše bylo

marné. Čím více se snažila oči M. Elekty od sebe odvrátiti, tím mileji a živěji M. Elekta na ni pohlížela.

Zvláštní při tom bylo často i to, že zatím, co jedni M. Elektu pozorovali, kterak oči má otevřené a na ně se dívá, druzí ji viděli s očima zavřenýma a nepohnutě zapadlýma.

Velmi krásné svědectví o tomto podivuhodném zjevu zanechal nám zejména vdp. infulovaný probošt Jan Niklesz z Felső Eöcs z r. 1839. Píše mezi jiným: „Mohu přísahati na to, že jsem M. Elektu viděl, jak na mne hleděla očima plnýma jako živá. Ó, kéž bych byl tak šťasten, aby na mne také jednou v poslední mé hodině tak mateřsky a dobrotivě patřila!“

O vůni, kterou tělo M. Elekty vydávalo, jsme se již zmínili. Zvláště olej, který z těla jejího se prýštil, byl velmi příjemný a vonný. Ale vůně té necítili všichni, ani ne všichni stejně. Jedni ji cítili, druzí ne; jedni ji cítili po celou dobu, co na M. Elektu patřili, druzí jen nějakou chvíli anebo jen v okamžení, když jí líbali ruce nebo nohy. Ani neměli všichni vždy pocit téže vůně. Jednou zavánělo tělo M. Elekty velmi libě růžemi, po druhé liliemi, jindy zase jasmínem, rozmarýnou, balsaminou nebo jiným vonným kořením.

Vůně ta bývala často velmi silná a šířila se i mimo pokoj, v němž tělo M. Elekty dlelo, ale ztrácela se, kdykoliv někdo v ní příliš zvědavou zálibu hledal, měla však i tu vlastnost, že kdo ji pocítil, nalézal úlevu v bolestech tělesných a útěchu a pomoc v pochybnostech a úzkostech duše, jak se to zvláště přihodilo představené kláštera, nemocné sestře Isabelle a mnohým jiným.

Světlo jest odznakem Boha, pravdy věčné; ano, Bůh sám jest nekonečné, věčné světlo. Proto, jak víme ze životů svatých, mívá Bůh veliké zalíbení v tom, že světlem svaté své oslavuje. Tohoto vyznamenání dostalo se i tělu M. Elekty.

Již brzy po vyzdvižení M. Elekty z hrobu zpozorovaly některé ctih. sestry nad pokojem, kde tělo M. Elekty ukryto bylo, jasné veliké světlo nebeské, tak že nevědouce ještě nic o tom, co s M. Elektou se stalo, pravily: „V klášteře sv. Josefa je jistě skryt veliký poklad, o němž ani nevíme.“

Jedna ctih. sestra šla jedenkrát za pozdního tmavého večera k M. Elektě se pomodlit a velice toho litovala, že ji za takové tmy nebude moci ani viděti. Tu spatřila z dále vycházeti z pokoje M. Elekty světlo, jakoby tam bylo plno lidí s roz-

žatými světly. I zaradovala se z toho velice a pospíšila si; když však do pokoje přišla, nikoho tam nenašla než jen M. Elektu samu jedinou zázračným nebeským světlem všecku zářící.

Jindy zas nemohla jedna nemocná ctih. sestra v noci pro samé bolesti nijak usnouti. Proto vstala a podporována jinou ctih. sestrou, která ji ošetřovala, šla k M. Elektě prosit za pomoc. Obě vzaly s sebou lampičky, které jim však v silném průvanu na chodbě zhasly. I nevědouce si v čiré tmě jiné rady, doporučily se přímluvě M. Elekty a tapaly jak mohly dál, až tu najednou rozlilo se z pokoje M. Elekty přejasně světlo po celé chodbě i na schodech. po nichž obě sestry s velikým jásotem dolů sestoupily a do pokoje M. Elekty vešly a její svaté jako slunce svítící tělo uctily.

Též jedna novicka zbloudila jednou ve tmě na chodbách kláštera, tak že naprosto nevěděla, kterým směrem přišla a kam by se ubírat měla. I vzpomněla si, že M. Elekta v podobných případech už mnohým z nouze pomohla, když k ní se utíkali, a proto ihned zvolala: „Ó blahoslavená matko, pošlete mi nějaké světlo, jak jste to i jiné naší ctih. sestře učinila.“ A sotva to dořekla, spatřila v dáli na chodbě právě naproti pokoji M. Elekty světla, jakoby některé ctih.

sestry byly schválně přišly jí na cestu posvítit, tak že poznala hned, kde je, a snadno pak k ostatním sestrám, které již na ni čekaly, trefila. Když se jich však tázala, které jí to svítily na cestu, zvěděla, že žádná z nich na chodbu ani nevčkročila. M. Elekta poslala jí světlo to sama.

K mimořádným zjevům třeba pak i to přičítati, že tělo M. Elekty bylo mnohdy tak lehké, jakoby žádné váhy nemělo. Jednou na př. chtěla jedna ctih. sestra M. Elektu někam jinam přenést. I prosila jinou ctih. sestru, která právě šla kolem a která byla tak churava, že sama jen s bídou po chodbě se vlekla, aby jí M. Elektu přenést pomohla. Dobrá sestra zalekla se toho zprvu, poněvadž sama sotva na nohou stála, ale přece se o to pokusila. A hle! sotva že sedadla se chopila, zdálo se jí, že spíše sama je nesena než že M. Elektu nese; tak snadno a lehce M. Elektu unesla.

Největším obdivem musí nás však naplniti, že M. Elekta dokonce i mluvila. Jednou dali si ji ukázat jacísi italští kupci. Když ji spatřili a ji uctili a k ní se pomodlili, dali se do rozhovoru v řeči italské. Jediná ctih. sestra, která při tom byla a jim M. Elektu ukazovala a ani jediného slova italsky nerozuměla, nevší-mala si jejich řeči, domnívající se, že mluví

mezi sebou. Avšak kupci tázali se po ukončené návštěvě klášterního posluhy, která pak to ctih. sestra v klášteře je Italkou, že tak krásně italsky s nimi hovořila. Ovšem ctih. sestrou tou nemohl býti nikdo jiný než M. Elekta sama.

Veškeré tyto události a zjevy, o kterých jsme se dosud zmínili, nejsou však jediné, které k oslavě M. Elekty se staly, ale dostačí nám zajisté úplně, abychom co nejživěji přesvědčení byli, že smíme vším právem M. Elektu jakožto velikou služebnici Boží ctíti a ji za svou mocnou patronku u Boha považovati.

7. M. Elekta ode všech ctěna.

Úcta, kterou věřící lid M. Elektě od prvních let jejího vyzdvižení z hrobu až na naše časy prokazoval, byla povždy velmi živá a všebecná.

M. Elekta dala to sama na jevo, že si přeje, aby ctěna byla. Když P. generál karmelitánů r. 1670 do Prahy zavítal a neporušenost těla M. Elekty sám řeholnicím u sv. Josefa veřejně oznámil, zahořela jedna ze ctih. sester, která M. Elektu vždy za živa zvláště ctíla a milovala, velikou touhou, aby směla milovanou svou matku denně

navštěvovati. Ale bála se o dovolení k tomu představené své prositi. Pokoj M. Elekty býval však zamčen a klíč mívala vždy ctih. matka představená u sebe. Přístup k tělu M. Elekty byl tehdy ještě velmi omezen.

Tu přišla M. Elekta své dceři sama na pomoc. Jednou o půl druhé hodině po půlnoci, když ctih. sestra právě tvrdě spala, přišla k ní M. Elekta a otevřela dveře jejího pokojíku s takovým hřmotem, že spící sestru probudila. V téže chvíli spatřila ctih. sestra dveře otevřené a přede dveřmi M. Elektu s lampičkou v ruce; vedle ní stála též ctih. matka představená. M. Elekta postavila světlo na chodbě a dala znamení ctih. matce převorce, by zůstala venku, sama pak vešla do pokoje. Zářila jako slunce, tak že v pokoji bylo světlo jako za bílého dne. Šla k posteli ctih. sestry; tato však ze strachu stáhla si přikrývku přes hlavu. Avšak M. Elekta sedla si k ní, zatřásla jí notně a pravila: „Milá sestro, za živa mívala jste mne tak ráda a teď mne nechodíte ani navštívit?“ Na to zas vstala a z pokoje odešla.

Ctih. sestra ovšem až do rána oka už ani nezamhouřila. Ráno pak ihned vše, co viděla a slyšela, ctih. matce převorce vyprávěla, která ji pak sama ještě pobídla, aby P. generála, který ještě v Praze meškal

o dovolení M. Elektu často navštěvovati prosila. Dovolení to bylo též s největší ochotou od P. generála dáno nejen jí samotné, ale všem ctih. sestrám. Příhodou touto začalo pravidelné a časté uctívání těla M. Elekty.

Tato úcta vzrostla pak nemálo i jiným ještě příběhem, jímž M. Elekta též ukázala, že chce, aby jí příslušná úcta prokazována byla. Když ctih. karmelitky roku 1672 ze staré budovy do nově přistaveného kláštera u sv. Josefa se stěhovaly, zúčastnila se slavnosti té mezi jinými vysoce urozenými osobnostmi i hraběnka ze Starhemberka. Tato jinak velmi zbožná dáma prohlédla si velmi důkladně tělo M. Elekty a otázala se pak svého zpovědníka, kanovníka Jana Ignáce Dlouhoveského, který byl právě tam též přítomen, co si má o M. Elektě mysliti. Zpovědník pravil jí, aby M. Elektu považovala jistě za svatou. Avšak, hraběnka tomu odpírala, řkou: „Chraň Bůh, já té věci nevěřím; jeptišky toho víc napovídají než je skutečně pravda; já myslím, že neporušenost těla M. Elekty dá se zcela dobře způsobem úplně přirozeným vysvětliti.“

Avšak, sotva že slova ta pronesla, zmocnilo se jí tak kruté bolení hlavy, že myslila, že se zblázní, a nenalezla žádné pomoci, ba ani úlevy tak dlouho, až si před M.

Elektu klekla a ji za odpuštění prosila a její škapulíř políbila a si ho pak na hlavu položila, načež všech bolestí ihned zbavena byla. Od té doby ctíla M. Elektu velice a dosáhla na její přímluvu od Boha mnoho milostí.

Nuže, kdo pak hlavně uctíval M. Elektu? Především to byly ovšem karmelitky pražské. Považovaly vždy M. Elektu za nejdrahocennější poklad, jež jim Bůh popřáti ráčil a opatrovaly ji jako sv. ostatky. K ní braly vždy ve všech potřebách své útočiště a denně ji navštěvovaly, vroucí modlitby k ní vysílajíce. Však i ostatní kláštery ctih. karmelitek v Polsku, v Rakousích, v Štýrsku a v Italii, zejména v Terni ctily M. Elektu jako velikou světici. Sama její vlastní sestra, karmelitka Jarolíma od Ducha sv. psala roku 1674 z Terni do Prahy o ostatky M. Elekty, aby je svým známým rozдалa a tak k úctě své svaté sestry přispěla.

Z ostatních ženských řádů uctívaly M. Elektu hlavně alžbětinky, cisterciáčky, klarišky, uršulinky a františkánky. Z řeholních řádů mužských třeba k ctitelům M. Elekty počítati zejména dominikány a augustiniány a v XIX. století též benediktiny a redemptoristy, z nichž se vyznamenávali zvláště P. Ledinský, P. Ignác Zirnig, P. Haringer,

P. Herday a P. Schober. Roku 1909 navštívil a uctil M. Elektu sám nejd. P. general redemptoristů, Patrik Murray, s dvěma generálními rádci a generálním tajemníkem.

Ne menší úctu prokazovalo M. Elektě i duchovenstvo neřeholní nižší i vyšší. Zvláště hlubokou úctou a vroucí láskou k M. Elektě vynikali v XVIII. stol. P. Matěj Pöpperle, kněz u sv. Karla Borromejského na Novém Městě v Praze, a v XIX. století kníže arcib. konsist. tajemník a notář P. Jarolím Höniger. Z nejd. arcibiskupů pražských byli ctiteli M. Elekty hlavně kardinál arcibiskup Arnošt Vojtěch z Harrachu, arcibiskup Matouš Ferdinand Zoubek z Bílenberka, arcibiskup Jan Bedřich hrabě z Valdšteina, arcibiskup Antonín Petr hrabě Přichovský z Přichovic a kardinál arcibiskup Bedřich Josef kníže Schwarzenberg, který klášter ctih. karmelitek často navštěvoval a pokaždé u M. Elekty se zastavil a k ní vroucně se modlil. Z nejd. biskupů uvádíme zejména světícího biskupa pražského z roku 1782, Erazima Krügera, a z r. 1893 biskupa ze Szatmaru v Uhrách, Julia Josefa Meszlényiho. Též papežové Alexander VII., Klement X. a Pius IX. zajímali se o M. Elektu velice a projevíli svá přání, aby se jí brzy cti oltářů dostalo.

Z císařů rakouských byli nejhorlivěj-

šími ctiteli M. Elekty v XVII. stol. císař Leopold I. a v XIX. stol. císař František I. Též dcera císaře Leopolda I., Maria Anna, královna portugalská a dcera císaře Františka I. Maria Louisa, císařovna francouzská, navštívily M. Elektu a zbožně k ní se modlily. A když královna španělská Kristina r. 1874 v Praze dlela a klášter ctih. karmelitek navštívila, bylo její první slovo: „Zaveďte mne napřed k M. Elektě.“ Mimo to navštívili M. Elektu princ saský Antonín, arcivévodkyně Terezie, Karolina a mnozí jiní.

Ze šlechty nemožno všechny ctitele a ctitelky M. Elekty ani vypočísti, poněvadž skoro všechny šlechtické rodiny v Čechách a v Rakousku ji znaly a jí též veškerou úctu jako světici prokazovaly.

O tom pak, jak uctíval M. Elektu lid, stůjtez zde aspoň dva doklady.

Když ctih. karmelitky r. 1782 musily Prahu opustit a do Pohledu u Něm. Brodu se přestěhovat, daly pro M. Elektu připravit skříň z lehkého dřeva a se skleněnými okny, aby dovnitř bylo viděti. Ve skříni umístily pak tělo M. Elekty; načež skříň zamkly a klíč vzala si ctih. matka převorka. Na skříni zvenčí přidělána byla držadla neboli páky k nesení.

V této skříni nesena byla M. Elekta do Pohledu od nosičů, které c. k. gubernium

samo ustanovilo. Nosiči s M. Elektou odešli z Prahy o den dříve než ostatní řeholnice. Doprovázel je karmelitán, bratr Eliša, který měl z nařízení nejd. arcib. konsistoře pražské povinnost o to se starati, aby M. Elekta byla až na místo jí určené s veškerou šetrností a důstojností donesena. Kamkoliv přišli na noc, měli M. Elektu uložit v kostele a tam ji přes noc nechat. Za tím účelem dostal Fr. Eliša od nejd. arcib. konsistoře doporučující listiny, aby je duchovním správcům těch míst, kde přenocují, odevzdal.

První večer dorazili až do Čáslavi. Jak se v městě ukázali, sešli se ihned měšťané s velikým zástupem lidu, aby M. Elektu uctili. Radovali se všichni nesmírně z této vzácné návštěvy tak veliké světice a děkovali Bohu za tuto velikou milost hlasitě. Jen toho litovali, že se nemohli k M. Elektě dostat; neboť byla ve skříni zamčena a klíčů neměli. A přece tu bylo mnoho nábožného lidu, kteří přinesli s sebou růžence, kříže a obrázky a podobné posvátné věci, a chtěli se jimi na každý způsob M. Elekty dotknouti, aby je pak jako drahocenné památky a ostatky uctívali. Jak si tedy pomohli? Ve své vynalézavé lásce vytlačili okno ve skříni a když pak své pobožnosti zadostučnili, okno zase dali zasklíti. Ráno přišli opět všichni do kostela a vyprovodili

po mši sv. M. Elektu v slavnostním průvodu skoro až dvě hodiny cesty.

Za to však stali se svědky případu, který všechny velkým podivením naplnil. Naproti průvodu jel po silnici jakýsi jezdec, žid, na koni. Když kůň až k nosítkám M. Elekty se přiblížil, zastavil se a jakkoliv ho jezdec všemožně vpřed poháněl, nechtěl s místa se hnouti, ano odskočil stranou se silnice a stál nepohnutě obrácen k nosítkám tak dlouho, až průvod přešel, načež sám bez pobízení jel dále. To bylo i samému jezdcovi tak nápadným, že se tázal nosičů, koho to nesou, a když slyšel, že ve skříni je neporušené tělo veliké služebnice Boží, M. Elekty, všecek se zamyslí, nemoha si počínání svého koně přirozeně nijak vysvětliti.

Zvláštním předmětem nejhlubší úcty byla M. Elekta též v pruské válce r. 1866. Tehdy němečtí katoličtí vojáci kapli M. Elekty po celé dny zrovna obléhali. Všichni ji chtěli viděti, všichni k ní se pomodliti. Mnozí setrvali u ní celé hodiny, klečíce v zbožných modlitbách. Zejména katoličtí vojínové z Porýnska a Westfálska vzbuzovali svou zbožností všeobecný obdiv. Životopisy M. Elekty skoupili všechny, jež byly ještě na skladě. Také mnoho růženců a jiných zbožných předmětů si opatřili, aby jimi

M. Elekty se dotekli a je pak jako draho-cenné památky si uschovali. Ústřižky z šatů M. Elekty a jiné ostatky, které ctih. karmelitky měly připravené, rozebrali si s největší úctou a s nepopsatelnou radostí.

Podobných, velmi dojemných případů, v nichž věřící buď jednotlivě, nebo v menších skupinách projevovali M. Elektě svou dětinnou úctu a lásku, mohli bychom bez počtu vypravovati. Bůh sám je všecky zná a M. Elekta nenechala zajisté ani jednoho ze všech těchto svých ctitelů bez hojné odměny, útěchy a pomoci.

A jakými pak způsoby byla a jest dosud M. Elekta od ctitelů svých uctívána?

Především navštěvují zbožní křesťané neporušené tělo M. Elekty, které se nyní nalézá v klášterním kostele ctih. karmelitek v Praze na Hradčanech. U hlavního oltáře v presbytáři na epištolní straně jest veliké zamřížované, rouškou zabalené okno pokoje, v němž M. Elekta jako v nějaké kapliče důstojně na svém trůně sedí, držíc v jedné ruce kříž a v druhé lilii. Ctitelé, kteří M. Elektu uctíti si přejí, klekají si před oknem, které jim pak ctih. karmelitky otevrou, načež mřížemi neporušené tělo dle libosti pozorovati a uctívati mohou. Zde vysílají k M. Elektě své prosby a jí žalují svá sou-žení, zde již nesčetní nabyli zas útěchy,

posily a pomoci, které jinde marně hledali.

Avšak mnozí a mnozí nemohou M. Elektu navštívit. Ti ji pak uctívají a k ní se modlí doma. Zejména konávají zvláštní devítidenní pobožnost, aby na přímluvu M. Elekty od Boha té neb oné milosti dosáhli. Takováto novena byla též tiskem vydána s povolením nejd. arcib. konsistoře a lze ji dostati u ctih. karmelitek na Hradčanech. Zní takto:

Devítidenní pobožnost

k úctě

Nejsvětější Trojice

za dosažení potřebných milostí na přímluvu věrné
služebnice Boží,

Marie Elekty od Ježíše,
z řádu bosých karmelitek.

Modlitba na začátku pobožnosti.

Ó, věrná služebnice Boží, Maria Elekto, Bůh Tě tak miloval, že Tvé tělo po smrti neporušené zachovati ráčil. Vyslyší tedy rád každou prosbu Tvou.

Protož osměluji se k Tobě své útočiště bráti a prosím Tě s dětinnou důvěrou

o pomoc v této mé nouzi a záležitosti . . . Věda pak, že Ti jest zvláště milé, abych Nejsvětější Trojici za všechny Tobě udělené milosti povinné díky vzdal, chci na tento úmysl konati následující devítidenní pobožnost, a to s takovou horlivostí a vroucností, s jakou sama si přeješ, abych ji konal.

Tebe pak, ó milá máti má, pokorně prosím, abys sama prosbu a žádost mou před trůn Nejsv. Trojice přednesla a ji Velebnosti Boží, jakož i přeslavné Královně nebeské, Nejbl. Panně Marri, předložila, a mně, líbí-li se tak Bohu, hojného vyslyšení vyžádala.

Pakli však žádost a prosba má s vůlí Boží dokonale se nesrovnává a k spasení duše mé nevede, odvolávám ji a prosím Tě vroucně, abys mi za to těch milostí vymohla, kterých dle vůle Boží nejvíc potřebuji.

První poklona.

Ó, Nejsvětější Trojice, jeden Bože! v nejhlubší pokoře padám zde před Tebou a děkuji Tobě ve spojení se všemi tvory za všecky milosti, kteréž jsi služebníci své Marii Elektě uděliti ráčil; zvláště pak za to, že nekonečná moudrost a prozřetelnost Tvá již od počátku její ctnostný a zbožný

život předvídala a v něm své zalíbení měla a ji za tím účelem nejhojnějšími dary a milostmi zahrnouti ustanovila. Za to budiž Tobě, ó veliký Bože! dobrořečení a jasnost a moudrost a díků činění, čest a moc i síla ode mne i ode všech tvorů na nebi i na zemi, po všecky věky věkův. Amen.

Ž a l m.

Chvalte Hospodina všichni národové, chvalte ho všichni lidé! Neboť utvrzeno jest nad námi milosrdenství jeho a pravda Hospodinova zůstává na věky.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. Jakož bylo na počátku, nyní i vždycky až na věky věkův. Amen.

Otče náš a Zdrávas a t. d.

Druhá poklona.

Ó, Nejsvětější Trojice, jeden Bože! V nejhlubší pokoře padám zde před Tebou a děkuji Tobě ve spojení se všemi anděly a svatými i s Nejblahoslavenější Marií Pannou za všecky milosti, které jsi služebnici své, Marii Elektě, prokázati ráčil, zvláště pak za to, že's ji tak mnohými a krásnými ctnostmi, zejména andělskou čistotou, kajícností, poslušností, hlubokou pokorou,

nepřemoženou trpělivostí ve všech nemocích a útrapách a nábožnou, duchem modlitby proniknutou myslí ozdobiti ráčil. Za to budiž Tobě, ó veliký Bože, dobrořečení a jasnost a moudrost a díků činění, čest a moc i síla ode mne a ode všech tvorů na nebi i na zemi, po všecky věky věkův. Amen.

Žalm.

Chvalte Hospodina všichni národové, chvalte ho všichni lidé! Neboť utvrzeno jest nad námi milosrdenství jeho, a pravda Hospodinova zůstává na věky.

Sláva Otci a t. d.

Otče náš a Zdravas a t. d.

Třetí poklona.

Ó, Nejsvětější Trojice, jeden Bože! V nejhlubší pokoře padám zde před Tebou, a děkuji Tobě ve spojení s Nejsvětějším Božstvím Kristovým za všecky milosti, které jsi služebnici své, Marii Elektě, prokázati ráčil; zvláště pak za to, že's tělo její po smrti neporušené zachoval a že všem, kteří skrze její přímlovu k Tobě se utíkají, nejhojnějších milostí udílíš. Za to budiž Tobě, ó veliký Bože, dobrořečení a jasnost a moudrost a díků činění, čest a

moc i síla, ode mne i ode všech tvorů na nebi i na zemi po všecky věky věkův. Amen.

Žalm.

Chvalte Hospodina všichni národové, chvalte ho všichni lidé! Neboť utvrzeno jest nad námi milosrdenství jeho, a pravda Hospodinova zůstává na věky.

Sláva Otci a t. d.

Otče náš a Zdravas a t. d.

Závěrečná modlitba.

Přijmiž, ó všemohoucí věčný Bože, přijmiž milostivě tuto mou skrovnou pobožnost, kterou jsem k Tvé cti a chvále po devět dní konal, a nahraď láskou svou všecky nedostatky, kterých jsem se při tom snad dopustil.

Ó, uděl mi z nevyčerpatelného milosrdenství svého a na přímluvu věrné služebnice své, M. Elekty, milost, za kterou jsem Tě žádal. Ale především mi dej, abych odpuštění svých hříchů došel a ctnostným životem Tobě zalíbiti se snažil a jednou šťastně zemřel a k Tobě do nebe se dostal. Tam Tě chci pak se všemi anděly a svatými věčně věků ctíti a milovati, chváliti a velebiti. Amen.

Mimo tuto devítidenní pobožnost k M. Elektě máme též hodinky složené k její cti a chvále. Napsal je r. 1780 v řeči německé dp. Matěj Pöpperle, kněz u sv. Karla Borrom. na Novém Městě pražském. Jsou velmi krásné a zbožné, ale tiskem veřejně dosud vydány nebyly; německý rukopis jejich jest uschován v archivu ctih. karmelitek na Hradčanech.

Velikou důvěru mívali ctitelé M. Elekty vždy též k ústřižkům z jejích šatů. Uschovávali si je jako vzácné ostatky, líbali je a pokládali v zbožných modlitbách na rány a choré údy své, očekávajícíce od Boha jisté pomoci. Podobná úcta prokazována byla též ústřižkům plátna nebo jiné látky nasáklé olejem, kterým se tělo M. Elekty potilo. Olejnatý, vonný tento pot prýštil se však z těla M. Elekty jen v prvních dobách po jejím vyzdvižení z hrobu, až do XVIII. století. Ještě r. 1719 byl olejem tím Kristian Josef Handbach, úředník hraběte Piccolominiho, uzdraven. Později úkazu toho již více pozorováno nebylo.

Též obrázky M. Elekty byly od věřícího lidu vždy ve veliké úctě chovány. První toho druhu obrázky daly ctih. karmelitky se schválením nejd. arcib. konsistoře tisknouti již r. 1670, hned jak neporušenost těla M. Elekty byla veřejně lidu ozná-

mena. Těchto obrázků doteknutých na M. Elektě rozdalo se věřícím na tisíce a tisíce, tak že bylo třeba je vždy znovu a znovu dávat tisknout.

A konečně chtěli ctitelé M. Elekty také její život znáti a jejích ctností následovati. Z té příčiny čítali rádi životopisky M. Elekty. Takovýchto spisků bylo však dosud velice málo vydáno a ty, které vydány byly, neuspokojovaly valně věřícího lidu hlavně pro svou neúplnost a povrchnost. Za to doufáme, že tento životopis, jež o M. Elektě, jejích ctnostech a skutcích vydáváme, s tím větší zálibou ode všech čten bude a všem co nejhojnějšího užitku přinese.

Věřící lid uctíval tedy M. Elektu vždy velmi horlivě. Avšak s jakým účinkem? Co prospěla ctitelům M. Elekty jejich důvěra a jejich modlitby? Co z toho všeho měli? Dosáhli co chtěli? Na tyto otázky dáme si teď důkladnou a spolehlivou odpověď.

8. M. Elekta mocnou přimlůvkyní u Boha.

„Podivný jest Bůh v svatých svých.“ Tak čteme v Žalmech (67. 36). Též na M. Elektě ukázal Bůh divy nekonečné

moci a dobroty své v míře vrchovaté a to nejen za života jejího, ale i po její smrti.

Nesčetní došli na její přímluvu u Boha vyslyšení nejpodivuhodnějšího. Ve všech bédách a strastech pomáhala M. Elekta svým ctitelům; není takřka žádné nemoci a žádného utrpení, aby je nebyla vyléčila, když byla za to žádána.

Máme na sta dopisů, v nichž ctitelé ze všech stavů M. Elektě nejvroucnější díky vzdávají za dosažené milosti, ano i přísahou stvrzují, že všelike pomoci lidské zbaveni byli a jedině na přímluvu M. Elekty zvláštním přispěním Božím ztraceného zdraví a štěstí zas nabyli.

Z těchto zaručených a spolehlivých zpráv sdělujeme zde aspoň některé.

1. Bolení hlavy. R. 1674 trpěla ctih. sestra Františka Terezie od Matky Boží, karmelitka u sv. Josefa v Praze, dlouhou dobu nesnesitelnými bolestmi hlavy. Trpěla to vše z lásky k Bohu, nikomu o tom neříkajíc. Ale jednou vzrostly muky její tak hrozně, že jich už vydržeti nemohla, a úpěnlivě prosila M. Elektu o pomoc, přičemž si položila kousek z jejího šatu na hlavu. Sotva že tak učinila, byla veškerých bolestí v tomže okamžení úplně zbavena.

2. Podobně byla r. 1677 hroznými bolestmi hlavy trápena hraběnka Kinská. U lékařů nenalezla žádné pomoci. I obrátila se ve svých mukách k M. Elektě o pomoc. Sotva že si položila ústřížek ze šatů M. Elekty v dětinné důvěře na roz-bolenou hlavu, cítila se ihned zdravou.

3. R. 1778 ležela Anna Altermotová z Prahy dva měsíce těžce nemocná na hlavu. Lékař marně se namáhal nějakou úlevu poskytnouti. V této beznadějnosti prosila M. Elektu za uzdravení. Jak svou prosbu přednesla, opustily ji v tomže okamžení všechny bolesti.

4. Šílenost. R. 1674 zešilel v Praze jeden školák a zuřil velice. Lékaři činili, co mohli, aby ho uzdravili, ale marně. Tehdy poslala hraběnka Nosticová rodičům dítěta ústřížek z roucha M. Elekty a vybídla je, aby s důvěrou k této služebnici Boží se utíkali. Rodiče to učinili a Bůh je vyslyšel. Hoch přestal ihned zuřiti a uzdravil se úplně.

5. R. 1741 stvrdila Františka Vančurová z Kostelce nad Labem, že se tam zbláznila jedna žena; pobíhala stále jen po polích a trhala se sebe šaty a vůbec velmi zuřivě si počínala. Z útrpnosti ujala se jí Vančurová a prosila M. Elektu, aby nemocnou ženu zas uzdravila; také ústřížek

z roucha M. Elekty jí přivázala na hlavu. Na to nemocná padla do hlubokého klidného spánku a když po několika hodinách se probudila, byla úplně zdráva.

6. Padoucnice. R. 1686 měla Terezie, komorná hraběnky Nosticové, padoucí nemoc, kterou více než čtyřicetkrát s největší prudkostí zmítána byla, tak že ji ani čtyři silní mužové nemohli udržeti, aby nespadla s postele. Ctih. karmelitky doporučily ji ve svých modlitbách M. Elektě a vévodkyně saská, která tehdy v klášteře karmelitek dlela, poslala jí dva ústřižky z roucha M. Elekty. Jeden z ústřižků těch byl položen nemocné na hlavu a druhý na srdce. A hle, sotva že se tak stalo, přestaly záchvaty a nemocná přála si vykonati sv. zpověď, kterou také při úplném vědomí a s veškerým klidem vykonala. Od té chvíle mizela nemoc znenáhla víc a více až po nějaké době zmizela úplně.

7. Horečka. R. 1736 píše vdp. děkan z Plané u Plzně, Ondřej J. V. Schmidt: „Byl jsem povážlivě nemocen; zlá horečka mne tak trápila, že mně nehty na ruku už zmodraly. Tu jsem se doporučil M. Elektě, položil si její obrázek na srdce a slíbil jí, že se budu každý den modlívati Otčenáš a Zdrávas. Hned na to jsem usnul, a když jsem se za hodinu probudil, cítil jsem se

úplně zdrav a jsem dokonale zdrav až do této chvíle. Před několika týdny byla sem též dovezena jedna žena důstojníka, Sofie Konstancie Blanka, těžce nemocná. Léčil ji vojenský lékař z Chebu, ale marně. Musila býti svátostmi umírajících zaopatřena. Smrtná horečka přivedla ji až na kraj hrobu. Když jsem jí však vypravoval, jak jsem byl sám na přímluvu M. Elekty pozdraven, prosila mne, abych jí též obrázek této služebnice Boží dal, že se k ní bude modlit. Povzbudil jsem ji k důvěře a obrázek jí poslal. A ne nadarmo. Téhož dne se jí ulevilo a brzo na to pozdravila se úplně.

8. P. Ignác Zirnig, kněz z kongregace Nejsv. Vykupitele, sděluje v dopise ze dne 1. září 1867 mezi jiným toto: Dp. farář v Hernalsu u Vídně trpěl zlou horečkou. Někdo mu poradil, aby konal devítidenní pobožnost k M. Elektě a zavěsil si na krk ostatky z roucha této služebnice Boží. Dp. farář to učinil a již druhého dne opustila jej horečka úplně. Od té doby je zcela zdrav.

9. Z á n ě t o č í. Jedné ctih. sestře karmelitce v Praze oteklo a zanítilo se velmi silně oko, tak že žádného světla nesnesla a veliké bolesti snášela. Prostředky žádné nepomáhaly, naopak oko zaněcovalo se tím více. Představená měla s nemocnou upřím-

nou soustrast a šla do kostela a modlila se tam vroucně před obrazem P. Marie, aby nemocné uzdravení vyprosila. Tu slyšela však vnitřní hlas, jakoby P. Maria jí pravila: Jdi k mé služebnici M. Elektě a pros ji za pomoc. Představená vstala ihned, šla k M. Elektě a pravila jí: „Milá matko, P. Maria mne k vám posílá, abyste uzdravila oko naší nemocné sestry.“ Načež šla k nemocné a položila jí na choré oko ústřížek z plátna nasáklého olejem z těla M. Elekty. V téže chvíli pocítila nemocná zvláštní zachvění v celém těle a zvolala: „Již jsem zdráva, už necítím žádných bolestí.“ A vskutku tomu tak bylo. Mohla ihned beze všech obtíží hleděti do světla a po nemoci nezůstalo žádné známky.

10. R. 1677 utvořil se Sofii Regině, hraběnce z Trauttmansdorffu, velmi nebezpečný a bolestný vřed na oku. Byla v nebezpečí, že oko ztratí. Vzala však své útočiště k M. Elektě a pozdravila se v krátké době úplně.

11. Téhož r. 1677 trpěla Kateřina Bigna hraběnka Raszyúská ze Slezska prudkými bolestmi očí. Všecky lidské prostředky byly marny. Proto obrátila se k M. Elektě a prosila ji za pomoc a učinila slib, že jí přinese na památku stříbrné oči, bude-li uzdravena. Jak slib učinila,

pocítila ihned velikou úlevu. Ale úplně své nemoci zbavena byla, až svůj slib splnila.

12. Slepota. R. 1731 stvrdila Anna Marie Skořepínová z Vyšehradu, že její jedenáctiletá dcerka už po celý rok byla úplně slepá a nikde žádné pomoci najíti nemohla. Tu se utekla zarmoucená matka k M. Elektě s úpěnlivou prosbou, aby jedinému jejímu dítku pomoci ráčila. A byla hojně vyslyšena. Slepé dítě druhý den prohlédlo a zůstalo od té chvíle tak zdrávo, jakoby nikdy o nemoci ani nebylo vědělo.

13. R. 1752 měla Marie Johanna Nepomucena Proskovská z Prahy levé oko celé oteklé a plné hnisu, tak že myslila, že jí zrovna vyteče. I konala k M. Elektě devítidenní pobožnost a uzdravila se úplně.

14. Z r. 1868 sděluje P. Ignác Zirnig z kongregace Nejsv. Vykupitele, že ve Vídni uzdraveno bylo na přímlovu M. Elekty čtyřleté dítě. Mělo tak silnou spálu, že osleplo a ohluchlo. Matka nemocného dítěte konala k M. Elektě devítidenní pobožnost. Třetí den pobožnosti začala se nemoc lepší, a než matka pobožnost svou ukončila, bylo dítě zdrávo.

15. Uzdravení hluché. Jedna novicka u cti. karmelitek ohluchla po těžké nemoci nadobro. Žádný lékař jí nemohl pomoci. I vzala své útočiště k M. Elektě

a prosila ji za uzdravení. V noci na to viděla M. Elektu, jak se jejích uší dotýká, a když ráno vstala, byla zdráva a slyšela dokonale.

16. Zánět ruky. Jedna ctih. karmelitka byla postižena silným zánětem ruky a velikými bolestmi. Nevědouc si jiné rady, šla k M. Elektě, dotekla se rukou její nohy a v tomže okamžení ztratila se oteklina i všecka bolest.

17. R. 1741 měla jedna dominikánka, ctih. sestra Barbora v Tulnu v Dol. Rakousích, silně oteklou ruku a snášela mnoho bolestí. Lékaři se marně snažili jí pomoci. Proto modlila se k M. Elektě a přiložila si na nemocnou ruku kousek z její rakve. A nebyla ve své důvěře sklamána. Ruka začala se jí ihned nápadně hojiti a zahojila se brzy docela.

18. Postřelený. R. 1674 byl setník František Alois Nugnez di Vega, Španěl, střelen do ramena. Dle výpovědi lékaře byly mu prostřeleny obě žíly, tak že velice mnoho krve ztratil a byl v nebezpečí, že mu ruka bude odňata. V této úzkosti volal k M. Elektě o pomoc. A M. Elekta mu pomohla. V kratinké době pozdravil se úplně a mohl zas vládnouti rukou, jakoby se mu nikdy nic nebylo stalo.

19. Nezdařená operace. R. 1707 dala si v Kutné Hoře Johanna Lukavská z Lukavce pustiti žilou. Lékař učinil jí však z nedopatření zcela pochybený řez, tak že jí ruka silně otekla a krev valila se jí proudem ven a nedala se žádným způsobem zastaviti. Sám lékař prohlásil věc za nejvyšš povážlivou. Tu prosila nemocná M. Elektu za pomoc a obvázala si oteklou ruku kouskem z jejího závoje. Sotva že to učinila, zmizela všecka bolest, oteklina jí splaskla a ruka se úplně zase vyhojila.

20. Hnisavý prst. Ctihodná sestra Marie od Krista měla nemocný prst, který jí hnisal a velmi mnoho bolestí působil. Lékaře se bála a tak se jí prst horšil víc a více, až jí ctih. matka-převorka poručila, aby šla k M. Elektě a prosila ji za uzdravení. Šla a za chvíli vrátila se úplně zdráva.

21. R. 1875 onemocněla ctih. sestra Maria Magdalena. Rozmačkala si prstenový prst na levé ruce. Následkem toho otekla jí celá ruka a prst jí začal hnisat. Bolesti trpěla k nepopsání. Lékař, který byl k ní zavolán, nevěděl si rady. Když se ho ctih. matka tázala, zda bude amputace nutná, odpověděl: „Nezbude nic jiného; ale já viny nemám, byl jsem pozdě zavolán.“ Lidské pomoci tedy nebylo. Proto obrátila se nemocná sestra k M. Elektě. Téhož dne

večer modlila se k ní celou hodinu a prosila o pomoc. Tu najednou cítila, jak její nemocnou ruku jakási neviditelná ruka stiskla, při čemž všecka bolest úplně se ztratila. Nemocná byla pevně přesvědčena, že M. Elekta stojí u ní a že jí ruku drží. To trvalo asi 10 minut. Načež jí přišla myšlenka: Vždyť jsi zdráva, a ihned chytla si nemocnou ruku, tiskla si prst za prstem, i hnisající prst, ale beze vší bolesti. Plná radosti probděla pak v modlitbách celou noc. Ráno přišel lékař, prohlédl si ruku i prst a pravil všecek udiven: „Ale, sestro, vás má Bůh rád, teď se vám prst snadno zahojí.“ Na to odstranil nástrojem z rány prstu jakési kostce podobné asi jako hrách veliké tělísko a za krátko byla rána úplně zahojena.

22. Rána na noze. R. 1677 poranila se hraběnka Anna Susanna Černínová pádem těžce na noze. S dětinnou důvěrou přiložila si na ránu ústřížek z roucha M. Elekty, načež bolesti hned se zmírnily a v několika dnech rána se zahojila.

23. Jeden pán, majitel domu v Praze, onemocněl těžce. Rozbolela se mu noha a otekla až zčernala. Nebezpečí bylo největší; odnětí nohy zdálo se býti nevyhnutelným. Bolesti vzrostly tak, že ubohý pán byl chvílemi jako šílený. Tu mu jedna

známá poradila, aby se modlil k M. Elektě, a dala mu ústřížek z jejího šatu. Nemocný rady té poslechl a ústřížek si na nohu položil. V téže chvíli noha mu zbělela, otoklina splaskla, bolesti zmizely a druhý den byl šťastný tento ctitel M. Elekty tak zdrav, že mohl bez obtíže konati pěšky dalekou cestu do jednoho kostela na slavnost, která se tam konala.

24. Zánět nohy. R. 1687 trpěla hraběnka Nosticová zlým zánětem nohy. Lékaři marně hleděli nemocnou zachrániti. Čím více prostředků se užívalo, tím více horšila se nemoc. V tomto největším nebezpečí slíbila nemocná, že se bude každý den modlívati aspoň Otčenáš k M. Elektě, jestli jí pomůže. A M. Elekta pomohla. Nemocná paní pozdravila se v několika dnech úplně.

25. Umrzlý prst. R. 1674 umrzl P. Ferdinandovi Mar. od sv. Terezie, karmelitánu, prst u nohy, tak že mu již měl býti odňat. Před operací doporučil se však nemocný M. Elektě a ne nadarmo; prst začal se mu proti všemu nadání hojiti a zahojil se mu úplně.

26. Vymknutá ruka. R. 1719 jel Kristian Josef Handbach, stájník hraběte Piccolominiho, v Náchodě na saních. Sáně

se převrhly a Handbach vymkl si levou ruku v lokti. Lékař špatně ho léčil. Ruka zůstala křivá a k práci neschopná. Tu měl Handbach jednou podivný sen. Zdálo se mu, jakoby byl v Praze v kostele karmelitek a viděl tam u hlavního oltáře seděti neporušené tělo jedné už dávno zemřelé karmelitky. Jak do kostela vstoupil, vstala karmelitka ta, šla mu do půl kostela naproti, vedla ho k oltáři, natřela jeho ruku zázračným jakýmsi olejem, načež ruka začala se mu hojit. Handbach neznal tehdy karmelitek a o M. Elektě nikdy nic nevěděl a neslyšel. Ale když brzy na to do Prahy přišel, vyhledal klášter karmelitek a jim svůj sen sdělil. Na to byl veden do kostela a když spatřil M. Elektu, podivil se velice; neboť byla tatáž, která se mu ve snách zjevila. I vyprosil si ústřížek látky olejem z těla M. Elekty řinoucím nasáklý, přiložil si jej na ruku a prosil za uzdravení. Napřed cítil velikou bolest a ruka se mu zbarvila do žluta, tmava a hněda, ale to trvalo jen krátko; pak najednou začala se hojit a zahojila se dokonale, takže žádné známky vymknutí na ní nezůstaly.

27. Z l á m a n á n o h a. Roku 1815 stvrdil svým podpisem a svou pečeti MUDr. Mühlbrock, že měl nohu nad kotníky zlo-

menou. Když sám jako lékař si pomoci nemohl, zavolal jiné dovedné a učené lékaře, ale ani ti mu nepomohli. Noha hořela se víc a více. Nemocný neměl již žádné naděje na uzdravení, ano byl i u velikém nebezpečí smrti. Tehdy vzal své útočiště k M. Elektě a modlil se k ní s dětinnou důvěrou a velikou vroucností. A byl vyslyšen. Noha začala se mu hned hojit a v krátké době zahojila se mu tak dobře, že po zlámanině nezbylo žádné památky.

28. R. 1834 poranil se těžce na koleně pekařský mistr Leopold Schramm z Olomouce. Když mu dlouho žádné prostředky nic nepomáhaly, slíbil M. Elektě, že se po celý rok bude každý den modlit tři Otčenáše a tři Zdrávasy a jednou Věřím v Boha, aby na její přímlovu zdraví zas nabyl. A Bůh slib ten přijal. Nemocný mistr se pozdravil a M. Elektě za její přímlovu dojemným dopisem poděkoval.

29. K o s t i ž e r. R. 1865 ležel ve všeobecné nemocnici studující Ferdinand Houška celý rok těžce nemocen. Měl kostižer na noze. Lékaři prohlásili ho nezhojitelným. Chodil jen s velikou námahou o berlích. Jedna známá poradila mu, aby konal devítidenní pobožnost k M. Elektě za uzdravení. Nemocný poslechl a když devátého

dne pobožnost svou končil, byl již tak zdrav, že mohl bez berlí a bez všeliké pomoci zcela dobře choditi. Sám bratr nemocného, ndp. kanovník Václav Houška, sloužil pak na poděkování za toto podivuhodné uzdravení v kostele ctih. karmelitek na Hradčanech mši svatou.

30. P o d a g r a. Roku 1674 byl hrabě Rosenthal velice trápen bolestnou dnou, spojenou ještě s jinými velmi nebezpečnými neduhy. Zbožná paní hraběnka modlila se za uzdravení svého manžela k M. Elektě co nejvroucněji a prosila též ctih. karmelitky, aby zaň se modlily. A hle, nemocný ze své nemoci najednou jakoby procitl. Všecky bolesti zmizely jako větrem odváty, chuť k jídlu se dostavila, a od té chvíle nebylo zdravějšího člověka nad pana hraběte. Z vděčnosti věnovala paní hraběnka M. Elektě na šaty drahocennou brokátovou tkaninu.

31. R. 1675 trpěl velice podagrou hrabě Königseck. I prosil M. Elektu za pomoc a položil si ústřížky z jejího šatu na bolavé údy, a to s takovým úspěchem, že již téže noci mohl klidně spáti. Z vděčnosti za to daroval ctih. karmelitkám dva drahokamy ozdobené svícny.

32. Z á n ě t s t ř e v. R. 1677 těžce onemocněl nejvyšší český purkrabí hrabě

Starhemberk Vratislav zánětem střev. Lékaři snažili se marně mu pomoci. V největším nebezpečí smrti byl již nemocný zaopatřen sv. svátostmi umírajících. Tu vzala manželka umírajícího hraběte své útočiště k M. Elektě. Též ctih. karmelitky zaň se modlily. Nemocný spojil své modlitby s nimi a hle, téhož dne klidně usnul a za krátko se úplně zas pozdravil.

33. Ž a l u d e č n í n e m o c. R. 16. 2 pozdravila se karmelitánka z Krakova, ctih. sestra Angela Terezie od Nejsv. Svátosti. Šest roků povážlivě stonala se žaludkem. Snášela mnoho bolestí a co požila, to zvrátila. Lékaři vzdali se již naděje na uzdravení. Nemocná utekla se však k M. Elektě a prosila ji za pomoc, a té se jí dostalo; brzy pozdravila se úplně a zůstala od té doby zdráva.

34. Jedna ctihodná sestra františkánka v Terni trpěla dlouho velmi bolestným hnisavým vředem, který se jí při vší lékařské péči nechtěl zahojiti. Proto modlila se k M. Elektě a přiložila si na bolavé místo ústřížek nasáklý olejem z těla M. Elekty. Ve své důvěře nebyla sklamána. Vřed se jí brzy zahojil, tak že sám lékař byl nad tím velmi udiven.

35. B o l e n í z u b ů. R. 16 3 dostala hraběnka z Valdsteina rozená hr. z Har-

rachu nesnesitelné bolení zubů, které nepřestalo, až se doporučila M. Elektě; načež všechny bolesti ihned přestaly. Tutéž radu dala pak i hraběnce Puchheimové a mnohým jiným osobám trápeným bolestmi zubů, které všechny byly vyslyšeny, jakmile se M. Elektě doporučily.

36. U z d r a v e n í p í š t ě l e. R. 1777 byl uzdraven od brozných bolestí zubů a od píštěle František Tölik, správce města Kladna, téhož dne, kdy M. Elektu prosil za pomoc. Za to zůstal po celý svůj život vroucím ctitelem M. Elekty.

37. T ě ž k ý p o r o d. Roku 1687 pracovala choť jednoho řezníka na Malé Straně v Praze těžce k porodu. Ve svých bolestech slíbila M. Elektě, že se bude každý den modlívati jeden Zdrávas. Na to šťastně porodila zdravé děvčátko, kterému z vděčnosti dala na křtu sv. jméno Monika Elekta. Zajímavé však bylo, že kdykoliv pak na své slíbené Zdrávas zapomněla, bývalo dítě velmi nepokojné a plakávalo tak dlouho, až se matka své slíbené Zdrávas k M. Elektě pomodlila.

38. R. 1671 porodila hraběnka z Kolovrat, rozená hr. z Gallasu, s největším nebezpečím života děvčátko, které se zdálo úplně mrtvým a za mrtvé též považováno

bylo. Tu vzal zarmoucený otec své útočiště k M. Elektě a došel hojného vyslyšení. Dítě k největší radosti a podivení všech najednou obživlo a bylo zdrávo; na křtu sv. dostalo jméno Maria Sofia. Hraběnka z Götzů praví: „Mohu přísahati, že jsem dítko mrtvé držela ve svých rukou a že obživlo, až jsme k M. Elektě začali se modlit.“

39. S p a l n i č k y. R. 1746 píše hofmistr knížete Piccolominiho, Jan Albrecht Assing z Náchoda, že jeho zbožná choť navštívila před nějakou dobou v Praze M. Elektu a že si od ní přinesla domů obrázky a ústřižky ze šatů. Brzy na to onemocněli jim dva hoši na spalničky. Starší devítiletý položil si s dětinnou důvěrou obrázek M. Elekty na prsa a uzdravil se. Druhý šestiletý byl již blízek smrti; každý okamžik čekali, že už vydechne. Tu najednou žádal, aby mu též dali obrázek M. Elekty. Když jej dostal, položil si ho na prsa a začal se modlit růženec a všichni ostatní modlili se ho s ním. Když se růženec pomodlili, hošíčkovi ulevilo a za krátko se úplně pozdravil.

40. V o d n a t e l n o s t. R. 1777 stonala těžce na ledviny a vodnatelnost u srdce ctih. matka Maria Peregrina Göttlin, převorka kajenic sv. Maří Magdaleny v Mostu.

Když marně u různých lékařů hledala pomoci poradil jí ndp. biskup litoměřický, aby se modlila k M. Elektě. To učinila a v krátké době se úplně pozdravila.

41. R. 1797 stonal v Praze velmi povážlivě vodnatelností osrdce c. k. major František Ludvík le Sayen, rytíř z Götzenšteina. Nenalézaje jinde pomoci modlil se k M. Elektě a byl vyslyšen. Téže noci klidně usnul, ačkoliv již několik měsíců spáti nemohl, oteklina se znenáhla ztrácela a s ní zmizela i všecka nemoc.

42. P r ů t r ž. Roku 1857 trpěla velice průtrží Františka Mlčochová ve Vítkovicích na Moravě. Dlouho sháněla se po nějaké pomoci, ale nikde žádné nenacházela. I začala se modliti k M. Elektě, aby na její přímlovu zdraví dosáhla. V noci na to viděla ve snu M. Elektu a slyšela, jak ji těší a ji ujišťuje, že zdravou zase bude. A vskutku se jí kýla zahojila bez všelike lékařské pomoci.

43. V n i t ř n í ú z k o s t i. R. 1677 byl velikými vnitřními úzkostmi a útrapami navštíven hrabě František Krakovský z Kolovrat. Jakmile se však doporučil M. Elektě a ji sobě vyvolil za svou přímlovkyni u Boha, nabyl zase dřívějšího klidu a cítil se velmi spokojeným a šťastným.

Podobné pomoci v různých vnitřních strastech, v opuštěnostech, v pokušeních, v úzkostech a jiných trampotách duše našli i velmi mnozí jiní ctitelé M. Elekty, zejména řeholnice.

4 . P ř e d o p e r a c í. R. 1858 utvořil se jedné paní v Tachově hnisavý vřed na prsu, z něhož se vyvinul velmi nebezpečný zánět. Lékaři uznali za nutno prs odejmouti a ustanovili den k této pro ubohou paní s největším nebezpečím smrti spojené operaci. Zatím vzala nemocná své útočiště k M. Elektě. A to s tak podivuhodným úspěchem, že když lékaři k amputaci přišli, našli prs úplně bílý, svěží a zdravý.

45. P o s e d l o s t. Roku 1844 sdělil P. František Ledinský z kongregace Nejsv. Vykupitele tuto událost, které byl sám svědkem. Jedna svobodná osoba v ziller-ském údolí v Tyrolsku jevila velmi nápadné příznaky posedlosti: zuřila jako šílená a neustále jen proklínala, všelijak odporně se při tom tváříc; ale modlitby a všeho svatého bála se jako ohně. Lékař nevěděl si s ní rady. Tehdy sestra nemocné prosila M. Elektu za pomoc. A pomoc přišla. Nemocná začala pojednou vrhnouti s takovým úsilím, že se zdálo, jakoby již již při tom duši měla vypustiti. Načež cítila se úplně zdráva. Za to však začal zase

všechn dobytek v stáji v téže chvíli zuřit a jako se smrtí zápasit, tak že jej všichni už za ztracený považovali. Však i tu volali M. Elektu na pomoc a M. Elekta zase pomohla. Dobytek se utišil a ozdravěl. Ale ještě nebyl tomuto podivnému úkazu konec. Sotva že se dobytek utišil, začala majitelka usedlosti s sebou křečovitě zmítati, do mdlob padati, zuřiti a zoufale křičeti. Po třetí volali tedy všichni k M. Elektě, aby nešťastné paní pomohla. A Bohu díky, M. Elekta přispěla i této paní ku pomoci a naplnila tak celý dům údivem a radostí, která se popsatí nedá.

46. P o l e p š e n í. Jeden knihkupec sděluje r. 1879, že měl velmi nezdárného syna. Ze školy obecné musil ho vzíti, poněvadž se tam nic neučil a jiné jen kazil. Na gymnasiu propadl ze všech předmětů a z mravů měl nejhorší známku a proto mu vyhrožováno vyhnáním. Nezdara však tomu všemu jen se smál. Žádné napomínání nic neprospívalo. Ani po dobrém, ani po zlém nedal si říci. I vsecky tresty byly marny. Rodiče nevěděli si žádné rady. Tu slyšel otec, že M. Elekta všem tak podivuhodně pomáhá. I umínil si, že k ní své útočiště vezme. Brzy na to podařilo se mu jednou navštívití kostel karmelit-k na Hradčanech. Nezdárného synka vedl s sebou.

Tam si dali oba ukázati M. Elektu, klekli si před ní a modlili se. A podivno, v té chvíli změnil se nezdárný hoch úplně. Poznau zlobu svého chování a záhubu, které šel vstříc, a umínil si, že se polepší. Rodiče své prosil za odpuštění a slíbil vše dobré, a držel slovo. Od té doby prospíval ve škole znamenitě a choval se vzorně a byl svých rodičů pravou chloubou a radostí.

47. Ze žaláře vysvobozen. Roku 1879 byl Alexander Tichý z jakéhosi zločinu nevinne obžalován, odsouzen a do žaláře uvržen. Žaloba byla tak chytře nastrojena, že jediný Bůh mohl nevinu odsouzeného dosvědčiti. Když matka odsouzenice, Josefa Tichá, choť úředníka hlavní pokladny zemské, o neštěstí syna svého se dověděla, byla všecka polekána. Zvláštním řízením Božím dostal se jí však životopis M. Elekty do rukou. Četla jej s velikým zájmem. Zejména různá vyslyšení, která na přímluvu M. Elekty se stala, naplnila ji obdivem. Při tom však zdálo se jí, jakoby slyšela hlas: M. Elekta i tobě pomůže. Touto důvěrou celá obživla a ihned začala konati devítidenní pobožnost, aby jí Bůh na přímluvu M. Elekty pomohl. A hle, ještě pobožnost svou nedokončila, když nevina syna jejího vyšla na jevo a křivý

obžalobce sám byl z viny usvědčen a ku spravedlivému trestu odsouzen.

48. Jeden kupec, jménem Bibreli, byl roku 1671 v Praze pro dluhy do žaláře uvržen. Ze žaláře viděl až ke kostelu ctih. karmelitek a divil se nejednou, že tam tolik lidstva chodí. Tázal se tedy po příčině toho a dověděl se o M. Elektě a veliké důvěře lidu k ní. Když pak to slyšel, umínil si, že sám též k ní své útočiště vezme a slíbil jí, že se denně tři Otčenáše a Zdrávasy kleče modlití bude na ten úmysl, aby mu zas na svobodu pomohla. Třetího dne, co tuto svou pobožnost konal, cítil se několikrát mocně pobádán, aby šel a prohlédl si bránu žaláře, která bývala vždy na tři zámky zamčena. Konečně poslechl tohoto vnitřního hlasu, šel k bráně a našel ji k svému podivení otevřenu. I vyšel ven a dostal se bez obtíže až na ulici. Neznaje však Prahy, byl nucen různých lidí se tázati na cestu, kudy chtěl jíti, a přece nebyl od nikoho ani zadržen, ani poznán. I šel napřed do kostela karmelitek M. Elektě za své vysvobození poděkovat, na to zcela klidně Prahu opustil a dostal se bezpečně až za hranice. Z domova pak zaplatil dlužníkům své dluhy a zůstal na vždy nejhorlivějším ctitelem M. Elekty.

49. Bolení krku. Jedna ctih. sestra karmelitka byla na smrt nemocná s krkem; nemohla ani kapky vody pozřít, ani dýchat. Pomoci nebylo žádné. Chtěla tedy ještě před svou smrtí rozloučiti se s M. Elektou. Sotva však se její rukou dotkla chorého svého krku, začala ihned volně dýchat a do dvou dní byla úplně zdráva.

50. Na smrtelné posteli. R. 1686 onemocněl těžce Jan Abel, bohoslovec v Praze. Lékař vzdal se již veškeré naděje na jeho uzdravení. Avšak umírající byl ctitelem M. Elekty; vyžádal si od ctih. karmelitek ústřížek z jejího roucha, položil si ho pod hlavu a modlil se s dětinnou důvěrou pětkrát Otčenáš a Zdrávas ke cti nejsladších jmen Ježíše a Marie, aby mu M. Elekta pomohla. Když to učinil, cítil hned velikou úlevu, v noci pak klidně spal a druhého dne byl zdrav.

Podobných vyslyšení mohli bychom ještě mnoho a mnoho uvést. Tak na př. vzdává M. Elektě nejvroucnější díky za podivuhodnou pomoc v nemocích a různých strastech hraběnka z Thunu a Hohenšteina (r. 1673), kněžna Josefine Auerspergová (r. 1807), generál karmelitánů a poslední z rodu hrabat Slavatů z Chlumu a z Košumberka, P. Fr. Karel Felix od Terezie (r. 1680) a nesčetní jiní. M. Elekta pomáhala

všem; zaháněla svými přímluvami mimo nemoci již uvedené též nervositu, hostec, nespavost, záněty a otekliny všeho druhu, hlízy, nemoci nosní a podobné. Též v zármutku, v pochybnostech, v sklíčenosti, v bázni a strachu a v různých příkořích a pronásledováních a nebezpečích nalézali ctitelé u ní vždy hojné pomoci, rady, útěchy a vysvobození.

Tak se stala M. Elekta útočištěm trpících a mocnou přímluvkyní všech u Boha. Žádný z těch, kdož ji za přímluvu prosili, nelitoval toho, že v ni svou důvěru skládal. A proto nebudeme zajisté ani my sklamáni, jestliže si M. Elektu v strastech svých za svou pomocnici u Boha vyvolíme.

Nuže, ctěme M. Elektu a modleme se k ní vroucně a vytrvale, a doufejme pevně, že nám jistě dopomůže i k štěstí časnému i jednou k spáse věčné.

9. Pokusy o blahořečení M. Elekty.

Máme svaté, kteří od církve sv. za svaté dosud prohlášeni nebyli, a svaté, které církve sv. za svaté prohlásila.

K těm prvním patří věřící, kteří buď vždy zbožně žili neb aspoň za své dřívější hříchy dostatečné pokání učinili, a v dobrém

vytrvali a v milosti Boží zemřeli. Ti jsou teď zajisté v nebi, jsou svatí a patří k církvi vítězné. To můžeme o nich s tím větší jistotou se domnívati, čím ctnostněji žili, a proto můžeme je i svatými nebo blahosla-venými v obyčejném slova smyslu nazý-
vati.

K těm druhým patří však svatí v cír-kevním a vlastním smyslu, t. j. svatí, které církev sv. sama za svaté slavnostně pro-
hlásila. K takovému prohlašování svatých za svaté má církev sv. právo od samého Krista Pána. Neboť on jí svěřil ve věcech víry a mravů všecku moc, ano jí poslal i Ducha svatého, aby jím spravována ani mýliti se nemohla. Ku křesťanským mravům patří však i prohlášení svatých za svaté. Když tedy církev sv. prohlašuje některého sluhu Božího za svatého, jedná jménem Krista Pána a mluví skrze ni sám Duch sv., a proto jest prohlášení takové vždy pravdivé, naprosto spolehlivé a vě-
řícím k spáse velmi prospěšné.

O takových svatých nemáme pak jen se domnívati, že v nebi jsou, nýbrž máme pevně o tom přesvědčení býti, poněvadž církev sv. nás o tom ujišťuje, a zároveň smíme a máme jim prokazovati zcela zvláštní úctu, jakou církev sv. nedo-

voluje prokazovati těm, kteří za svaté slavnostně prohlášeni nebyli.

A jakým pak způsobem prohlašuje církev sv. věrné sluhý a služebnice Boží za svaté?

Především třeba po smrti takových sluhů a služebnic Božích, kteří v pověsti svatých žili a zemřeli, řadu let vyčkati. Když pak dotyční sluhové a služebnice Boží i po letech stejně živě, ano ještě živěji a všeobecněji za svaté jsou považováni a ode všech způsobem církví dovoleným jako svatí uctíváni, vyvolí si ti, kteří o svatořečení jejich zvláště se zajímají, nějakého váženého muže. Ten podá pak jménem všech, kteří ho zplnomocnili, biskupu žádost, aby soudně dle církevních předpisů svatost onoho sluhy Božího neb oné služebnice Boží vyšetřiti a zjistiti ráčil. K takovýmto soudním řízením čili procesům jsou oprávněni biskupové, v jichž diecesích sluhové a služebnice Boží, kteří za svaté prohlášeni býti mají, se narodili, žili a zemřeli. Uzná-li biskup za dobré a vhodné proces začíti, ustanoví si za tím účelem soudní sbor z mužů vážených a k tomu schopných. Povinností těchto soudců jest pak hlavně svědky vyslýchat a dokázati, že dotyční sluhové a služebnice Boží ve všech kře-

stanských ctnostech vskutku měrou hrdinnou se vyznamenávali.

Když je tento tak zv. biskupský čili ordinární proces ukončen, pošle se zapečetěn do Říma k prozkoumání. S akty procesu pošlou se pak zároveň též žádosti biskupů a jiných hodnostářů církevních, řeholních i světských, jakož i fakult, ústavů, zastupitelstev, osad atd. prosících, aby dotyčný sluha neb služebnice Boží za svatého byl prohlášen.

Zkoumání procesu v Římě trvá pak nejméně 10 let. Konečně, uzná-li se vše za dostatečné a správné, udělí se biskupskému procesu tak zv. signatura, kterou nabývá sluha neb služebnice Boží titulu „ctihodného“. Účinkem signatury jest, že papež dovoluje, aby proces znovu se vedl a sice jménem jeho. Proces ten nazývá se pak apoštolským a podobá se procesu biskupskému, jen že vše se provádí jménem papežovým. Svatost sluhů a služebnic Božích a vše ostatní musí znovu býti zkoumáno a zjištěno. Zároveň pak musí býti zjištěny aspoň dva zázraky, které na přímluvu těch, o jejichž blahořečení jde, se staly. Zázraky těmi má býti zjevným učiněno, že Bůh sám chce, aby ti jistí za svaté prohlášení byli.

Když pak se tyto apoštolské procesy v diecesích, kde sluhové neb služebnice Boží se narodili, žili, pracovali a zemřeli, řádně provedou, pošlou se rovněž zapečetěny do Říma ku prozkoumání, které nesmí dříve ukončeno býti, než uplyne aspoň 50 let po smrti těch, kteří za blahoslavené prohlášeni býti mají. Pak teprv se apoštolský proces, byl-li za správný uznán, potvrdí a na to následuje slavnostní prohlášení sluhy Božího za blahoslaveného neb služebnice Boží za blahoslavenou.

Mají-li pak blahoslavenci prohlášeni býti za svaté, je třeba mimo jiné hlavně nových dvou zázraků, které jménem papeže musí prozkoumány a za pravé stvrzeny býti, načež následuje slavnostní prohlášení blahoslavenců za svaté.

A teď se tažme, zda M. Elekta od Ježíše byla kdy od církve sv. za blahoslavenou nebo svatou prohlášena, nebo zda někdy aspoň biskupský proces za tím účelem byl veden, anebo zda vůbec někdy nějaké pokusy toho druhu byly učiněny.

M. Elekta od Ježíše nebyla dosud od církve sv. ani za svatou ani za blahoslavenou prohlášena. Ba ani biskupský proces v pravém slova smyslu nebyl za tím účelem

nikdy veden. Známo jest nám jen, že pražský arcibiskup Matouš Ferdinand Zoubek z Bílenberka dal r. 1672 neporušenost těla M. Elekty lékaři prozkoumati a stvrditi a že naporučil, aby svaté tyto ostatky důstojně se opatrovaly a všechny zprávy o M. Elektě se k uschování zaznamenávaly. Též r. 1677 dal pražský arcibiskup Jan Bedřich hrabě z Valdšteina tělo M. Elekty znovu šesti lékaři prozkoumati a neporušenost jeho stvrditi. Snad to učinil na zvláštní žádost převorky a celého kláštera karmelitek u sv. Josefa v Praze. Neboť P. provinciál Hugo od sv. Josefa (1675), jakož i generální vikář řádový P. Fr. Emmanuel a Jesu Maria (2. ledna 1676) dali převorce a celému klášteru u sv. Josefa v Praze plnomoc, aby ndp. arcibiskupa prosily o vedení procesu blahořečení M. Elekty. Mimo prozkoumání neporušeného těla byla též některá vyslyšení od jednotlivých kněží vyšetřena a zjištěna; snad se i to stalo na rozkaz ndp. arcibiskupa.

Více však nedělo se nic. Máme jen ze XVII., XVIII. i XIX. století různá psaní ctitelů M. Elekty, osobností to vyšších i nižších stavu duchovního, řeholního i světského, vybízejících k tomu, aby proces blahořečení už jednou započal. Ale všechna tato přání zůstala jen přáními. Jen r. 1865,

když karmelitka Maria od andělů byla slavnostně za blahoslavenou prohlášena, byla podána papeži Piu IX. zpráva též o svatém životě M. Elekty s připojeným přáním, aby i ona jednou za blahoslavenou prohlášena byla. Přání to vyslovil i sám papež Pius IX. Ale tím byla věc odbyta a dále nedělo se zas nic.

Tato nečinnost zdá se na první pohled skoro nevysvětlitelnou. Ale pochopíme ji přece, uvážíme-li, čeho k procesu blahořečení je nezbytně třeba.

Předně měl co nejdříve býti napsán důkladný a správný životopis M. Elekty, v němž by zejména zevrubně a řádně a spolehlivě pojednáno bylo o jejích hrdiných ctnostech. Životopis ten měl býti dán biskupu do rukou, aby služebníci Boží dokonale poznal a mohl posouditi, zda je radno proces blahořečení jejího započítati.

Avšak ještě jiný velmi důležitý účel má takový životopis. Jím se uvede svatý život služebnice Boží v nejširší známost u lidí i vzdálených a tak stane se její úcta všeobecnou nejen v bližším okolí, ale i v nejvzdálenějších krajinách. Této všeobecné úcty je nezbytně třeba, má-li proces blahořečení s prospěchem započítati. Šíří-li se úcta slu-

žebnice Boží jen živou řečí od úst k ústům nebo jen v dopisech, nepronikne tak snadno daleko a nestane se tou měrou majetkem všech a opravdu všeobecnou v hojném slova toho smyslu.

Namítne snad někdo: svaté nemáme sami si dělati; byla-li služebnice Boží vskutku svatou, postará se už Bůh sám o to, aby její svatost a úcta všude se rozšířila a všeobecnou se stala, a nepotřebuje to někdo dělat teprve životopisem. Námitka ta je nesprávná. Ovšem že Duch sv. sám se o to stará, aby úcta a pověst svatosti služebnice Boží se co nejvíce rozšířila a všeobecnou se stala, ale on používá k tomu též sil a prostředků nám daných; když sil a prostředků těch řádně využítujeme, jest působení milosti Boží a Ducha sv. pak tím hojnější a rychlejší. V našem případě řekněme to tak: nebyla-li M. Elekta vskutku svatou a nechce-li Bůh, aby za svatou všeobecně uctívána byla, pak se mohla o ní i celá řada nejlepších životopisů napsati a nebývalo by to nic pomohlo: pověst svatosti a úcta její nebyla by u lidu trvale se ujala a sevšeobecněla. Ale byla-li M. Elekta vskutku svatou a je-li vůle Boží, aby jako svatá uctívána byla, bývalo by se jejího blahořečení mnohem spíše mohlo docílit, kdyby v čas býval napsán nějaký dů-

kladnější spis o jejím životě a jejích ctnostech.

A to bylo bohužel opominuto. V prvních 40 letech po smrti M. Elekty napsaly nám její spolusestry jen poměrně velmi krátké zprávy a úryvky o jejím životě, které dosud v archivu kláštera pražského v rukopisech se uschovávají. Pro veřejnost nebylo skoro celých sto let napsáno nic. Teprve r. 1748 napsal a asi r. 1750 tiskem vydal první životopis M. Elekty karmelita P. Ildefons od Obětování Panny Marie v řeči německé. Životopis ten byl r. 1760 přeložen a vydán též v řeči české. R. 1761 přeložil jej karmelitán P. Innocenc od P. Marie do latiny a téhož roku též v 1000 výtiscích uveřejnil. Z latiny byl pak životopisek ten r. 1766 přeložen od jesuity P. Františka Josefa Alexandra Pigenota do francouzštiny a nákladem knížete Josefa Václava z Fürstenberka v 300 exemplářích vydán.

Spisek ten má ovšem cenu, poněvadž se nám jiného nic nedostává; ale jinak je to knížečka malá, chudičká a velmi neúplná a k důkladnému poznání M. Elekty rozhodně nepostačitelná.

Dosti zajímavý a cenný spis o ctnostech M. Elekty byl vydán v řeči italské v Terni r. 1834. Spis ten nadepsán jest: *Memorie*

della serva di Dio Suor M. Eletta di Gesù, Carmelitana scalza. Nejnovější životopis M. Elekty byl pak v řeči německé uveřejněn od c. k. dvorního kaplana P. Hermanna Dichtla kolem r. 1860. Je to krátké zpracování spisku r. 1766 vydaného, doplněné některými zprávami menší ceny. Tento životopisek přeložil do češtiny, ovšem velmi nešťastně, J. V. Sommer.

To jest celá literatura o M. Elektě nám známá. Více aspoň cennějšího o ní dosud tiskem vydáno nebylo. A teď sudme sami, zdali to není vskutku podivuhodno, že i při tomto neuvěřitelném nedostatku vhodných tiskopisů pověst svatosti a úcta M. Elekty z lidu nevymizela, ano že je dosud velice rozšířena i v dalekých a cizích krajích.

Druhá příčina toho, proč dosud proces blahořečení M. Elekty nebyl veden, zdá se býti ta, že o hrdinných ctnostech M. Elekty nebylo nikdy vhodných a dostatečných záznamů učiněno. Všude ve všech zprávách čteme sice plno chvály o jejích ctnostech, ale chvála ta, ačkoliv velmi krásná, má přece jen cenu všeobecných, vždy znovu opakovaných těchže krásných slov.

Chceme-li dokázati hrdinnost ctností té neb oné služebnice Boží, musíme znáti celé

řady různých spolehlivými svědky nám zaručených případů a příkladů, kdy, kde a jak služebnice ta v jednotlivých ctnostech opravdu hrdinným způsobem se cvičila. Že v životě M. Elekty příkladů takových hojně se událo, o tom, myslím, netřeba pochybovati. Ale nebyly nám zaznamenány, aspoň ne soustavně a hromadně. Případů takových nalézáme v záznamech, zprávách a životopisech M. Elekty poměrně jen málo.

Podivuhodně mnoho píce bylo vždy vynakládáno na zaznamenávání různých vyslyšení a pod. nadpřirozených zjevů, kdežto nejpotřebnější věc, hrdinnost ctností M. Elekty, byla jen povrchně, jakoby se sama sebou rozuměla, odbývána. Teď, po půl třetím stu let, jest ovšem těžko různé příklady a důkazy o jednotlivých ctnostech světice shledávati, zkoumati a sepisovati. Co se prozatím dalo prozkoumati, prozkoumalo se, a co krásného se takto nasbíralo, najdou ctění čtenáři a ctěné čtenářky v tomto spisku. Ale myslím, že se po různu, zvláště v starých kronikách a zejména v archivech ctih. karmelitek různých klášterů ještě leccos nového časem dá najíti, co by bylo pádným důkazem hrdinných ctností M. Elekty. Bude tedy třeba příklady a doklady takové hledati a je představeným karmelitánů nebo ctih. karmelitkám v Praze na

Hradčanech zasílali. Časem snad se podaří dokladů těch tolik nahledati, že hrdinnost ctností M. Elekty bude snadno moci býti soudně řádně dokázána, načež bude i veliká a oprávněná naděje, že proces blahorečení jejího přece jednou započne.

Končím vroucím přáním: Kéž nám Bůh dopřeje brzy té radosti, abychom směli M. Elektu i na oltářích jako svatou uctívati. Amen.

OBSAH.

	Strana
Úvod	3
Prohlášení spisovatelovo	5

ČÁST PRVNÍ.

Bohumilý život M. Elekty.

Hlava I. V otčině.

1. Svaté dítě	7
2. Vzorná výchova	10
3. V rozkvětu	16
4. Maria Elekta	20
5. V noviciátě	27
6. Tichá holubička	32

Hlava II. V říši rakouské.

1. Tmou ke světlu	38
2. Do Vídně	42
3. Hojná žeň	49
4. V Štyrském Hradci	55
5. Červánky	65
6. Na cestách	70
7. Poslední práce	78

Hlava III. U cíle.

Strana

1. Blažená smrt M. Elekty	92
2. Slavný pohřeb	100

ČÁST DRUHÁ.

O ctnostech M. Elekty od Ježíše.

1. O hrdinných ctnostech M. Elekty vůbec .	105
2. O třech božských ctnostech	109
a) O hrdinné víře M. Elekty	109
b) O hrdinné naději M. Elekty	119
c) O lásce M. Elekty k Bohu	122
d) O lásce k bližním	126
3. O čtveru hlavních ctností mravních . .	134
a) O hrdinné opatrnosti M. Elekty . .	134
b) O hrdinné spravedlnosti M. Elekty .	141
c) O hrdinné statečnosti M. Elekty . .	146
d) O mírnosti M. Elekty	150
4. O mravních ctnostech podružných . . .	152
5. O evangelických radách	157
a) O hrdinné ctnosti chudoby	160
b) O andělské čistotě M. Elekty . . .	162
c) O hrdinné poslušnosti M. Elekty . .	164
6. O vytrvání v dobrém	166
7. O nadpřirozených darech M. Elekty . .	168

ČÁST TŘETÍ.

O úctě M. Elektě prokazované.

1. O úctě svatých vůbec	171
2. Pověst svatosti M. Elekty	175
3. „Pojď, budeš korunována!“	180

4. Vyzdvižení těla M. Elekty z hrobu . . .	187
5. Lékařské zjištění neporušenosti . . .	196
6. Podivuhodné zachování neporušeného těla M. Elekty až na naše časy . . .	205
7. M. Elekta ode všech ctěna. . .	218
8. M. Elekta mocnou přimluvkyní u Boha .	233
9. Pokusy o blahořečení M. Elekty . . .	256

Doporučujeme ku předplacení:

„Poklad věřících“

jediný lidově psaný list český k uctění nejsvětější Svátosti oltářní.

Předplatné (12 čísel ročně, bohatě ilustrovaných) obnáší toliko K 1.20 i s poštovní zásilkou. Přihlášky přijímá stále: **Administrace „Pokladu věřících“ v Praze II.-200.**

Ukázková čísla posílají se zdarma. Všem novým odběratelům zašlou se všechna čísla od Nového roku, by ročník byl úplným.

Nechť nikdo se nedomnívá, že se listem eucharistickým mnoho rouhavého nezamezí, nebo mnoho dobrého nezpůsobí —.

V nejbližší době vyjde úchvatně psaný životopis:

Blahosl. Johana z Arku Panna Orleánská

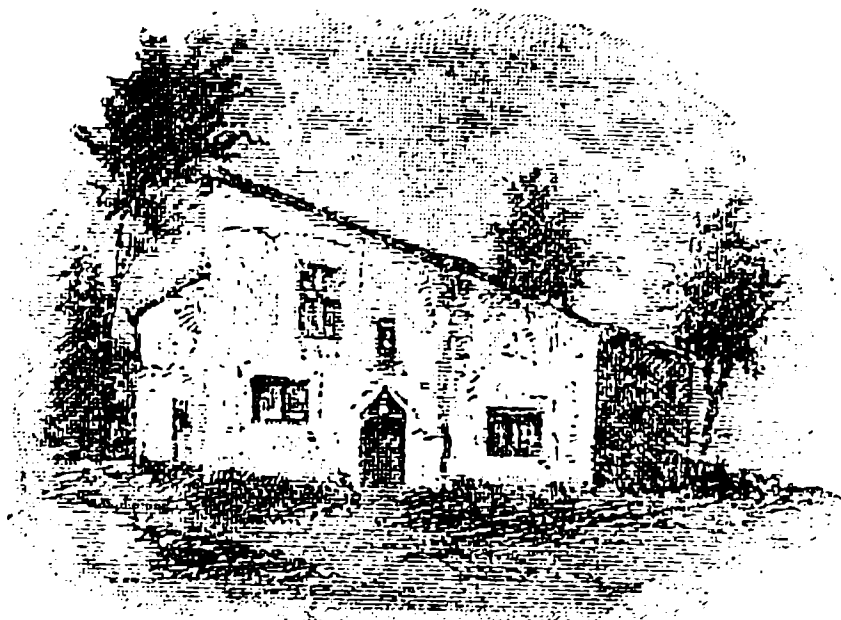
Překlad z francouzského. Prohlédl a proslovem opatřil
Petr Kopal.

Se 26 ilustracemi
8° (224 str.)

1 výtisk 1 K 60 h.

**Cyrillo-Methodějská
knihtiskárna
a nakladatelství**

**V. Kotrba,
Praha II.-200.**

Rodný domek bl. Johany z Arku.

V žádné knihovně neměla by scházeti sbírka

Životy Svatých,

jež napsal veršem P. Fr. Žák T. J. Vynikající duchovní z Moravy o nich napsal: „— Řeč a verš rovná se umění „Vrchlického, obsah a pojetí budí živý zájem a plní duši „svatým nadšením pro nejvyšší dobra, vsunuté reflexe „obsahují zásady pravé životní moudrosti.

Jiný: „Životy Svatých“ doporučujeme všem duším „ideálním a vlasteneckým co nejsrdečněji —“

Dosud byly vydány:

I. So. Anežka Římská	20	str.	K —·25
II. Bl. Anežka Česká	40	„	K —·50
III. So. Jiří	20	„	K —·25
IV. So. Vít	32	„	K —·40
V. So. Anděla Merici	32	„	K —·40
VI. So. Ludmila	48	„	K —·60
VII. So. Stanislav Kostka	50	„	K —·60
VIII. So. Václav	68	„	K —·90
IX. Bl. Zdislava	36	„	K —·50

Nádherně vázané I.—V. **K 3—**, VI.—VIII. **K 3·20**, oba svazky za **K 6—**. Hodí se znamenitě jako dárek ke každé příležitosti.

Objednávky vyřizuje

≡ **knihkupectví V. KOTRBA, antikvariát** ≡

Praha II.-198.